اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• ۹ بهمن ۱۴۰۱
• ۷ رجب ۱۴۴۴
• ۲۹ ژانویه ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۷۴ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۵۶ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

در گفت‌وگو با کارشناسان بازار سرمایه بررسی شد

معمای سقــوط بــورس

شاخص کل بورس تهران دهمین ماه امسال را پررونق پشت سر گذاشت و رشد ۱۲.۹ درصدی را از آن خود کرد. با این وجود امید بازگشــته به بازار ســرمایه برای مدت‌زمان طولانی دوام نیافت و بورس، هفته نخست بهمن خلاف فاز امیدواری که در میان فعالان بازار شــکل گرفته بود، با ریزش قابل توجه همراه شــد. شدت گرفتن تنش‌های سیاسی در هفته‌های پیشــین و مسائل پیرامون سپاه پاســداران، تابلو بورس را در هفته ابتدایی یازدهمین ماه سال، قرمزپوش کرد؛ بر همین اساس می‌توان گفت ریسک‌های سیاسی، عملکرد ضعیف شرکت‌ها در گزارش‌های ۹ ماهه، نبود ثبات در سیاست‌های ارزی دولت و همچنین فعال شــدن محدوده مقاومتی پیش روی شــاخص کل، از مهم‌ترین دلایل ریزش قابل توجه بورس بود. در چنین شرایطی حتی خریدوفروش دلار در محدوده‌های بــالای قیمتــی در بازار آزاد و وعــده رئیس کل بانک مرکزی مبنی بــر اصلاح قیمت ارز صادراتــی صنایع نیز نتوانســت به کمک بازار بیاید و از ریزش هرچه بیشــتر شــاخص جلوگیری کند.
۱۲

پزشکان متخلف در رادار سازمان امور مالیاتی

سودجویی طبیبانه

۹-۱۳-۱۴-۱۵

سرمقاله

کیفیت پاشنه آشیل تولید است ۲

چهره

خسارت جدی شورای رقابت به سهامداران ۱۲

یادداشت‌های امروز

قانون پیچیده هوای پاک در صنعت موتورسیکلت ۴

رفع ناهماهنگی‌های داخلی شرط توسعه تجارت ۸

صعود گذرای بورس ۱۲

مالیات‌ستانی از تراکنش بانکی چیست؟ ۱۴

گفت‌وگو

عملکرد توافقنامه خزر زیر ذره‌بین ۸

گزارش روز
بازار بدون مشتری ۴

همکاران و مدیران گرانقدر
شرکت مهندسی فکور صنعت تهران

کسب رتبه ۶۷ در میان ۱۰۰ شرکت برتر ایران (۲۶ پله صعود نســبت به سال گذشته) و معرفی به عنوان شــرکت پیشــرو در آخرین رتبه‌بندی IMI۱۰۰، نتیجه همت بلند و تلاش مســتمر شما همکاران ارجمند و مدیران دلسوز می‌باشد.
اینجانب ضمن عرض تبریک، صمیمانه از تک‌تک شــما عزیزان تشکر و قدردانی می‌نمایم. به امید موفقیت‌های بزرگ‌تر در عرصه ملی، بین‌المللی و توسعه کشور عزیزمان ایران.

مدیر عامل
محمدوحید شیخ‌زاده
شرکت مهندسی فکور صنعت تهران
پیمانکار عمومی (S.C.)
FST

آگهی تجدید مناقصه عمومی – یک مرحله ای مناقصه شماره ۱۴۰۱/۱۰
ارزیابی و ارتقاء امنیت زیرساخت فناوری اطلاعات به همراه ارزیابی کیفیت نرم افزار
نوبت دوم

سازمان امور مالیاتی کشور در نظر دارد بر اساس قانون برگزاري مناقصات، انجام امور مربوط به ارزیابی و ارتقاء امنیت زیرساخت فناوری اطلاعات به همراه ارزیابی کیفیت نرم افزار مورد نیاز خود را از طریق مناقصه عمومي یک مرحله اي و انعقاد قرارداد به شرکت هاي واجد شرایط واگذار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه مناقصات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سامانه مذکور و دریافت گواهی امضا الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

۱. **کارفرما:** سازمان امور مالیاتی کشور به نشانی میدان امام خمینی- خ خیام- خ داور- سازمان امور مالیاتی کشور.
۲. مشخصات کلی پروژه عبارت است از ارزیابی و ارتقاء امنیت زیرساخت فناوری اطلاعات به همراه ارزیابی کیفیت نرم افزار.
۳. میزان سپرده شرکت در فرآیند ارجاع کار مبلغ ۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (دو میلیارد ریال) مقطوع و به صورت واریز نقدي به شماره حساب ۴۰۰۱۰۰۱۰۰۷۱۴۳۵۱۳ - شبا IR ۱۷۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۰۱۰۰۷۱۴۳۵۱۳ بنام اداره کل امور مالی سازمان امور مالیاتی کشور و یا ضمانتنامه بانکی معتبر (بدون قید و شرط) دریافت خواهد شد.
۴. مهلت دریافت اوراق شرایط مناقصه ظرف مدت ۵ روز از تاریخ انتشار آگهي نوبت اول(تا تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۲) از طریق مراجعه به پایگاه ملي اطلاع رسانی مناقصات به نشاني www.iets.mporg.ir و به‌سامانه مناقصات الکترونیکي دولت به نشاني اینترنتي www.setadiran.ir می باشد.
۵. **مناقصه گران مي بایست پاکت هاي پیشنهادي خود را به صورت: فیزیکی(فقط پاکت الف) به نشاني مذکور: طبقه اول- اداره کل امور پشتیبانی- اداره امور اجرایی قراردادها- اتاق ۱۳۷ تلفن: ۳۹۹۰۳۹۸۳ و همچنین به صورت الکترونیکي(هر سه پاکت الف، ب و ج) از طریق سامانه مناقصات الکترونیکي دولت حداکثر تا ساعت ۱۶ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۴ ارسال نمایند.**
۶. زمان گشایش پاکت هاي پیشنهادی به دو صورت فیزیکی و الکترونیکي از طریق سامانه مناقصات الکترونیکي دولت و ساعت ۸ روز سه شنبه، مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۵ در محل اطاق جلسات واقع در طبقه دوم سازمان به آدرس مذکور می باشد.

شناسه آگهی: ۱۴۴۵۴۴۲ | م الف / ۴۲۰۶ | سازمان امور مالیاتی کشور

خدمتی نوین در عرصه دندانپزشکی
ویژه سازمان های دولتی و خصوصی

تا ۹۰٪ پوشش دندانپزشکی
در ۴۵۰ مرکز طرف قرارداد
در سراسر کشور

۰۲۱-۴۳۳۱۶ (۳۰ خط)
www.bonyansalamat.com
نماینده انحصاری ساجد سوئیس در کشور جمهوری اسلامی ایران
SAGD
دارای تندیس طلایی از جشنواره ملی ارتقاء سلامت
دارای تندیس کارآفرین برتر

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری
«گسترش نیوز» دنبال کنید
www.Gostaresh.news

سرمقاله

کیفیت، پاشنه‌آشیل تولید است

شهرام شیرکوند
پژوهشگر صنعت

کیفیت به‌معنی پاسخگویی به درخواست‌های منطقی و حقمدارانه مشتریان است و تولید محصول مبتنی بر دانش و باکیفیت، مشتریان را به خرید محصول ترغیب و تشویق می‌کند. البته دوام و مرغوبیت کالا، برخورد مطلوب در فروش، حمل و تحویل مناسب و خدمات پس از فروش گسترده، موجب توسعه فروش خواهد شد.

کیفیت، پاشنه‌آشیل تولید است و یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای بقا و دوام حضور تولیدکنندگان، بنگاه‌های اقتصادی و موسسات بازرگانی و تضمین رقابت‌پذیری در بازار جهانی، کیفیت کالاهای تولیدی است. مهم‌ترین دلیل حضور نیافتن بسیاری از موسسات بازرگانی و کشورها در بازار جهانی و عدم رقابت‌پذیری آنها در این بازارها، فقدان ویژگی‌های کیفی در محصولات تولیدی‌شان بوده است. همچنین با گسترش تجارت جهانی، تغییرات سریع در الگوی مصرف و تقاضا، انقلاب در فناوری اطلاعات و همچنین افزایش تعداد و کیفیت رقبای محلی و بین‌المللی در چند دهه اخیر، مفهوم رقابت‌پذیری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار شده است؛ بنابراین ارتقای کیفیت تولیدات یا خدمات در راستای مشتری‌مداری، موجب تقویت برند و ارتقای تصویر و جایگاه اجتماعی سازمان و بنگاه تولیدی خواهد شد.

بدون تردید صنعت هر کشور، نقش مهمی در رشد، رفاه، وضعیت اقتصادی و آسایش مردم ایفا می‌کند و بسیاری از کشورها با تلاش زیاد صنعت خود را به حدی از رشد و شکوفایی رسانده‌اند که بتوانند محصولاتی باکیفیت تولید و با صادرات آنها به بازار سایر کشورها، درصد بالایی از اشتغال، درآمد و ارزش افزوده کشورشان را به آن اختصاص دهند. در واقع برای حضور موفق و موثر در بازار رقابتی منطقه‌ای و جهانی، همواره استفاده بهینه از تمامی امکانات و بهره‌برداری مناسب از منابع جدید برای تولید، ارائه خدمات مطلوب و با کیفیت مناسب براساس رضایتمندی و خشنودی مشتری حائزاهمیت است.

سازمان‌هایی که با هدف تولید کالا و خدمات ایجاد شده باشند، ملزم به تولید کالای باکیفیت و جلب رضایت مشتریان خود و سایر ذی‌نفعان هستند. مشتری‌مداری برای بقا در بازار و در نهایت افزایش تولید کالا و خدمات و سودآوری بیشتر اجتناب‌ناپذیر است و بی‌توجهی به خواسته‌های مشتریان نتیجه‌ای جز نیستی برای سازمان در بر ندارد. مشتری‌مداری در عرصه کسب‌وکار و تجارت مقوله‌ای دووجهی است که بر مبنای شاخص‌های کمی و کیفی تعریف و سپس بر همین مبنا سنجیده می‌شود و رویکرد اصلی آن تاکید بر اصول و روش‌هایی است که ۳ شاخص زیر را تامین کند:

۱- شاخص تامین مداوم و هماهنگ با تغییرات محصول و خدمات موردنیاز مشتری

۲- شاخص خلق ارزش جدید برای مشتری

۳- جلب رضایت مشتری با استفاده از ابزارها و شیوه‌های مختلف ارائه خدمات نوآورانه و خلاقانه در بخش بازاریابی، فروش و خدمات پس از فروش.

با تولید نوآورانه و باکیفیت در شرکت‌های تولیدی، بازگشت سرمایه، سود فروش، سهم بازار، کاهش هزینه‌ها و نرخ سهام رشد چشمگیری خواهد داشت. امروزه تنها شرکت‌هایی در عرصه رقابت موفق هستند که محورهای اصلی فعالیت خود را بر تامین خواسته‌ها و توجه به نیازهای مشتریان با حداقل قیمت، حداکثر کیفیت و تحویل به‌موقع قرار داده‌اند. در واقع مقوله تقاضا و عرضه جایگزین عرضه و تقاضا شده است؛ به‌عبارت دیگر در گذشته ابتدا تولید می‌کردیم و سپس در پی مشتری کالا و خدمات تولیدی بودیم، اما در عصر کنونی بازاریابی بر تولید ترجیح دارد و اصولا قبل از بازاریابی، تولیدی انجام نمی‌شود.

توجه به اصول و مبانی مدیریت کیفیت جامع ضمن تاکید بر نقش مدیران و سایر عوامل انسانی، شرط لازم و ضروری برای تحقق اهداف «کیفیت‌مداری» به‌شمار می‌رود. پیش از هرگونه اقدام در جهت بهبود کیفیت، مدیران ارشد سازمانی باید به اهمیت کیفیت پی برده و به رسالتی که در این راستا بر عهده خواهند داشت کاملا واقف شوند. تنها در این صورت است که همکاری سایر عوامل انسانی و تولیدی، می‌تواند در راه توسعه فراگیر کیفیت اثربخشی لازم را داشته باشد. به طریق اولی توجه به عوامل فرهنگی و انسانی در کیفیت از جایگاه ویژه‌ای برخوردار خواهد بود.

تمامی ابزارها و شاخص‌های تشریح‌شده نشان می‌دهد برای اجرای مدیریت کیفیت، با هدف رضایت مشتری و بر پایه بهبود مستمر باید شیوه‌ای جدید ایجاد شود؛ از این رو پیش از اخذ هر گونه تصمیم به‌منظور اجرای مدیریت کیفیت، باید ضمن توجه به فرهنگ سازمان، آموزش نیروی انسانی و فعالیت‌های فرهنگی به‌ویژه فرهنگ صنعتی‌شدن به‌عنوان راهبرد اصلی و محوری در بخش‌های صنعتی کشورمان مد نظر قرار گیرند.

کیفیت تولیدات صنعتی و موضوع رقابتی بودن تولیدات به عوامل متعددی بستگی دارد که از مهم‌ترین آنها بسته شدن حلقه و چرخه تحقیق، تولید و بازار است. بخشی از این مسئله برعهده تولیدکنندگان و صنعتگران و بخش مهم دیگر وجود سیاست‌های حمایتی و بسترسازی برای توسعه صنعت توسط دولت و مدیران است که در وضعیت حاضر حمایت مالی دولت از تمامی بخش‌های تولیدی ضروری به‌نظر می‌رسد. باتوجه به آنچه گفته شد، حمایت از تولیدات داخلی کشور، بررسی مسئله تامین مالی در صنعت، علل توقف و رکود واحدهای تولیدی، تلاش در راستای توسعه صنعت ملی، اختصاص تسهیلات مربوط به خوداشتغالی و توجه دادن مسئولان به رفع مشکلات کارگران و واحدهای تولیدی به‌عنوان مهم‌ترین ذی‌نفعان که در واقع از مهم‌ترین عوامل ارتقای کیفیت و نیل به کیفیت‌مداری و در نهایت مشتری‌مداری به‌شمار می‌روند، بسیار حیاتی و حائزاهمیت هستند.

بازدید رهبر معظم انقلاب از نمایشگاه توانمندی‌های صنعتی

رهبر معظم انقلاب اسلامی صبح روز شنبه از نمایشگاه توانمندی‌های صنعتی در حسینیه امام خمینی (ره) بازدید کردند.

به گزارش ایرنا، این نمایشگاه به مناسبت شعار سال که سال «تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» نامگذاری شده بود، برگزار شد. در این نمایشگاه توانمندی‌های داخلی در حوزه‌های صنایع معدنی و اکتشافی، الکترونیکی و مخابرات، هوافضا و ماهواره، خودرو، کشاورزی و غذایی، حمل و نقل ریلی، جاده‌ای، دریایی و هوایی، بخش مسکن، نفت و پتروشیمی، لوازم خانگی، نساجی، صنایع آبزی پروری، آبخیزداری، صنایع برق و نیروگاهی و سدسازی و طرح‌های مدیریت آب، فناوری اطلاعات و ارتباطات به نمایش گذاشته شده بودند. در این نمایشگاه وزارتخانه‌های مختلف از جمله صنعت، معدن و تجارت، نیرو، نفت، ارتباطات و فناوری اطلاعات، توانمندی های صنعتی خود را به نمایش گذاشته اند. سیدرضا فاطمی امین وزیر صنعت، معدن و تجارت ضمن همراهی رهبر معظم انقلاب در این بازدید، توضیحاتی درباره توان صنعتی کشور در بخش‌های مختلف به ایشان ارایه کرد.

انگیزه عامل حمله به سفارت باکو شخصی بود

وزیر کشور با اظهار تاسف از وقوع حادثه سفارت جمهوری آذربایجان در تهران گفت: انگیزه عامل حادثه حمله یک فرد به سفارت باکو در تهران یک مسئله شخصی بود. به گزارش ایرنا، احمد وحیدی در حاشیه دومین شورای معاونان، مدیران ستادی استانداری و فرمانداران و بخشداران استان تهران در جمع خبرنگاران افزود: بر اساس گزارش‌هایی که تاکنون به‌دست ما رسیده و اعترافات فرد ضارب، این اتفاق کاملا یک حادثه شخصی بوده و باید در این ردیف نیز رسیدگی شود.

پیگیری افزایش سهمیه آرد استان تهران

وزیر کشور در این نشست درباره صفوف طولانی مردم تهران برای خرید نان گفت: باید با افزایش سهمیه آرد موضوع را حل و فصل کرد و نظارت بیشتر برای استفاده از آردهای تحویلی در مسیر تعیین شده داشت. وحیدی درباره جمعیت مهاجر به استان تهران نیز با تاکید بر اینکه حجم مهاجرت به تهران یک مسئله جدی است که باید برای آن برنامه جامعی پیش‌بینی شود، سیاست اصلی برای مقابله با آن را مهاجرت معکوس و توجه به روستاها و شهرهای کوچک دانست. وی با تاکید بر اجرای طرح‌های آمایش سرزمین برای امکان سنجی و ظرفیت سنجی جمعیت هر منطقه اظهار کرد: باید سیاست‌هایی جلوی مهاجرت گرفت از جمله ایجاد اشتغال در مناطق مختلف شهری. وزیر کشور درباره برنامه‌های دهه فجر نیز یادآور شد: خود دهه فجر بزرگترین خبر خوش و دهه نشاط حرکت رو به جلو است، به این مناسبت انرژی جدیدی به مردم و مسئولان تزریق می‌شود تا سال جدیدی را برای خدمت رسانی شروع کنند.

توسعه تجارت محدود به کشورهای منطقه نیست

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: با وجود تحریم‌ها و محدودیت‌های موجود، رکورد صادرات غیرنفتی کشور در ۱۰ ماهه امسال شکسته شده است. به گزارش ایسنا، سیداحسان خاندوزی در آیین روز جهانی گمرک و رونمایی از سند راهبردی و تحول گمرک ایران، اظهار کرد: آمار ۱۰ ماهه امسال نشان دهنده شکسته شدن رکورد صادرات غیرنفتی است که این روند صعودی تجارت نیاز به حمایت دارد. وی افزود: این پیشرفت‌ها در شرایطی ایجاد شده که برخی به دنبال اثبات رکود در پی فشارهای خارجی و تحریم هستند، اما آمارها حاکی از آن است که در شرایط کنونی نیز ارقام اقتصادی صعودی هستند. وزیر اقتصاد با اشاره به اینکه پنجمین شریک تجاری ایران یک کشور اروپایی است، خاطرنشان کرد: این موضوع نشان می‌دهد که در توسعه تجارت محدود به کشورهای منطقه و همسایه نیستیم، اما همچنان نیاز به تحول در گمرک و همراهی سایر دستگاه‌ها برای پیشرفت تجارت خارجی در کشور داریم. خاندوزی تصریح کرد: برنامه راهبردی گمرک برای دستیابی به اهداف سازمانی طراحی شده و از سوی دیگر به دنبال ایفای مطلوب نقش گمرک در پیشرفت تجارت خارجی کشور است تا شاهد یک پوست‌اندازی برای رسیدن به رشد و شکوفایی باشیم. وزیر اقتصاد با اشاره به ضرورت تزریق نیروی انسانی جدید به سازمان گمرک اظهار کرد: سرمایه‌های انسانی در گمرک انباشت تجارب ارزشمند هستند، اما باید ظرفیت‌های جدید به این سازمان اضافه شود.

روسیه بزرگ‌ترین سرمایه‌گذار خارجی ایران شد

رئیس کل سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران ضمن تشریح جزییات سرمایه‌گذاری خارجی داخل کشور گفت: روسیه بزرگ‌ترین و نخستین سرمایه‌گذار خارجی است.

به گزارش ایسنا، علی فکری در نشست خبری با اشاره به عملکرد سازمان سرمایه‌گذاری اقتصادی در طول بیش از یک سال گذشته عنوان کرد: یکی از مهم‌ترین اقدامات دولت در این مدت زمان اصلاح نظام آماری بوده‌است و پس از این تنها آمار سرمایه‌های جذب شده که منجر به اجرای پروژه شده وارد نظام آماری می‌شود و قرار نیست تنها جذب سرمایه روی کاغذ را اعلام کنیم. وی با بیان اینکه از این پس واقعیت جذب سرمایه‌ها اعلام می‌شود، گفت: بنابراین سرمایه‌گذاری در ایران و اعلام آمادگی برای سرمایه‌گذاری در ایران دیگر در نظام آماری گنجانده نمی‌شود. در واقع در اصلاح نظام آماری تنها سرمایه‌گذاری‌های معتبر به این معنا که از اخذ مجوز آن بیش از شش ماه نگذشته باشد و بخشی از سرمایه را وارد پروژه کرده‌اند، اعلام خواهد شد و هدف این است اصلاح نظام آماری این است که سیگنال اشتباه به دولت، مردم و فعالان اقتصادی ندهیم. معاون وزیر اقتصاد در مورد میزان سرمایه‌گذاری در کشور توضیح داد: میزان سرمایه‌گذاری ۱۰.۲ میلیارد دلار بوده که از این میزان ۵.۹۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری مصوب بوده و فاصله آن یعنی ۴ میلیارد دلار وارد کشور نشد و آنچه در نظام آماری درج می‌شود همان ۵.۹۵ میلیارد دلار است. معاون وزیر اقتصاد در مورد کمیسیون‌های مشترک اقتصادی با کشورها توضیح داد: از ابتدای دولت سیزدهم تاکنون با چند کشور از جمله مجارستان دو جلسه کمیسیون برگزار شده است. همچنین با کشورهای اسلواکی و بولیوی نیز این جلسه برگزار شده است و با عراق نیز به زودی برگزار خواهد شد. فکری ادامه داد: درحال رایزنی با چند کشور هستیم که در سال آینده کمیسیون اقتصادی برگزار کنیم که چین از جمله آن است. همچنین رایزنی‌هایی با آلمان، ایتالیا و بوسنی انجام شده اما هنوز به نتیجه نرسیده است. فکری در ادامه در مورد کشورهایی که در ایران سرمایه‌گذاری کرده‌اند توضیح داد: در طول یک سال گذشته روسیه با ۲.۷ میلیارد دلار بزرگ‌ترین سرمایه‌گذار در ایران بوده که در دو طرح نفتی سرمایه‌گذاری کرده است. وی افزود: دومین سرمایه‌گذار امارات، سومین سرمایه‌گذار ترکیه، چهارمین سرمایه‌گذار چین و پنجمین سرمایه‌گذار نیز افغانستان هستند. ظرفیت چین بالاتر است و شخصا راضی نیستم، چینی‌ها در مراکز لجستیک که در مرزها وجود دارد برای انجام ترانزیت و در پروژه‌های معدنی سرمایه‌گذاری کرده‌اند. مبلغ سرمایه‌گذاری چینی‌ها در حد پروژه‌های کوچک و متوسط است و عمدتا در پروژه‌هایی که به چین صادرات انجام می‌شود سرمایه‌گذاری کرده‌اند. چینی‌ها از بتدای دولت سیزدهم تا کنون در ۲۵ طرح به میزان ۱۸۵ میلیون دلار سرمایه‌گذاری کرده‌اند که ۲۱ طرح صنعت، دو طرح معدن، یک طرح خدماتی و یک طرح کشاورزی بوده است. معاون وزیر اقتصاد به این سوال که در شرایط تحریم نقل‌وانتقال مالی سرمایه‌گذاران چگونه انجام می‌شود، پاسخ داد: سرمایه یا به صورت نقدی یا از طریق صرافی وارد کشور می‌شود. البته سرمایه‌گذار ابتدا طرح را بررسی و انتخاب می‌کند، بعد تجهیزات مورد نیاز را بررسی کرده و اگر امکان تامین از داخل وجود داشته باشد از داخل تامین می‌کنند. همچنین دانش فنی یا همان تکنولوژی وارد کشور می‌شود.

مشوق‌های ایران برای سرمایه‌گذاران خارجی

معاون وزیر اقتصاد در مورد مشوق‌هایی که برای سرمایه‌گذاران خارجی در نظر گرفته شده است، گفت: اصل سرمایه و خروج سود عملیاتی سرمایه‌گذار تضمین می‌شود. همچنین به سرمایه‌گذاران مجوز اقامت ۳ تا ۵ ساله داده می‌شود. فکری ادامه داد: به هر سرمایه‌گذاری که در ایران سرمایه‌گذاری کند مجوز ورود ۳ خودروی خارجی گذر موقت داده می‌شود. درواقع به ازای هر ۳۰۰ هزار دلار سرمایه‌گذاری مجوز ورود یک خودرو داده می‌شود و به ازای ۹۰۰ هزار دلار سرمایه‌گذاری یا بیشتر مجوز ورود ۳ خودرو داده می‌شود. همچنین ممنوعیت‌های صادراتی درمورد سرمایه‌گذاری خارجی اعمال نمی‌شود.

ارتقای رشد اقتصادی کشور به بالای ۳ درصد

سخنگوی دولت گفت: در دهه اخیر به دلیل اعتماد و تکیه به امریکایی‌ها و فاصله گرفتن از آرمان‌های انقلاب، سرعت رشد ما از گذشته کمتر شد ولی در مجموع ۴۴ سال، دستاوردها و سرعت رشد ایران قابل توجه بوده است.

به گزارش ایسنا، علی بهادری جهرمی طی سخنانی در جمع مردم شهرستان پیشوا با اشاره به سیر تحولی انقلاب اسلامی، گفت: مسیری که ایران پیش از انقلاب اسلامی طی می‌کرد، آن چیزی نبود که مردم ما انتخاب کرده باشند، بلکه استعمارگران وضعیتی را برای ما تعیین و به کشور تحمیل کرده بودند، ولی مردم ایران در انقلاب اسلامی این وضعیت را به نفع خود تغییر دادند.

وی افزود: دشمنی دشمنان برای ما هزینه ایجاد می‌کند، ولی تجربه نشان داده که هرگز نمی‌توانند ما را در مسیر پیشرفت متوقف کنند. با وجود تمام این دشمنی‌ها، وضعیت امروز ما در حوزه‌های مختلف مانند نظامی، بهداشت و درمان، رفاه اجتماعی و علمی و فناوری، با قبل انقلاب قابل مقایسه نیست و به استناد آمارهای جهانی رشد چشمگیری داشته است. بهادری جهرمی تصریح کرد: هرچند در دهه اخیر به دلیل اعتماد و تکیه به امریکایی‌ها و فاصله گرفتن از آرمان‌های انقلاب، سرعت رشد ما از گذشته کمتر شد، ولی در مجموع ۴۴ سال، دستاوردها و سرعت رشد ایران قابل توجه بوده است. سخنگوی دولت با اشاره به اقدامات دولت برای مهار شیوع کرونا اظهار کرد: در ابتدای شیوع کرونا عده‌ای ازجمله برخی سلبریتی‌ها می‌گفتند که باید هر طور شده از امریکا، انگلیس و کشورهای غربی واکسن بخریم و واکسن‌های ایرانی و چینی را آب مقطر می‌دانستند، ولی امروز آن کشورها با کشته‌های کرونایی سه رقمی در روز مواجه هستند و این روزها روزهای بدون کشته کرونایی در کشورمان را تجربه می‌کنیم. سخنگوی دولت به دستاوردهای اقتصادی دولت نیز اشاره کرد و گفت: دولت سیزدهم مسئولیت را در حالی به‌دست گرفت که نرخ تورم ۶۰ درصد بود و تورم پیش‌نگر برای امسال ۱۰۳ درصد پیش‌بینی می‌شد، ولی امروز با وجود اجرای سیاست ارز ترجیحی و افزایش حدود ۱۰ برابری مبلغ یارانه‌ها، تورم به ۴۰ درصد کاهش پیدا کرده، در حالی که رشد اقتصادی کشور از حدود صفر، اکنون به بالای سه درصد رسیده است و بخش صنعت نیز رشد۵ درصدی را تجربه کرده است. وی در پاسخ به پرسشی در مورد سیاست‌های دولت برای حمایت از اهالی فرهنگ و هنر بیان کرد: ما برای صندوق هنر منابع جدی پیش‌بینی کردیم و در همین دولت پیش‌بینی شد که دستگاه تا ۲ درصد منابع‌شان را در اختیار صندوق هنر قرار دهند تا از هنرمندان حمایت شود. سخنگوی دولت در پاسخ به سئوال دیگری درباره طرح دولت برای مدیریت فضای مجازی اظهار کرد: سیاست کلان کشور از گذشته برای اینکه هم مردم امکانات فضای مجازی را به بهترین شکل در اختیار داشته باشند و هم ضررهای آن تا حد ممکن کم شود، ایجاد شبکه ملی اطلاعات بوده است.

بهادری جهرمی تاکید کرد: این شبکه علیرغم تکلیف ۱۵ ساله برای دولت‌ها، تا قبل از شروع به کار دولت سیزدهم حدودا ۳۰ درصد پیشرفت داشته ولی در یک سال و ۴ ماه دولت سیزدهم این پیشرفت به ۶۰ درصد رسیده است. وی ادامه داد: نگاه دولت در حوزه فضای مجازی این است که ما بتوانیم دسترسی پایدار و ایمن را به زیرساخت‌های فضای مجازی برای مردم فراهم کنیم.

عکس روز

آلودگی این روزهای هوای پایتخت

عکس: صمت

ویژه تر از خبر

طرح اصلاح شاخص‌های آلودگی هوا

مرکز اطلاع‌رسانی وزارت کشور در اطلاعیه‌ای نوشت: تعطیلی مدارس برای کاهش آلودگی هوا نیست اما این اقدام بر اساس یک مصوبه انجام می‌شده است. موضوع آلودگی هوا و تعطیلی مدارس موضوع مهمی است که با شدت گرفتن آلودگی‌ها در فضای رسانه‌ای کشور مطرح شده است.

به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی وزارت کشور در پی انتشار برخی مطالب انتقادی در رسانه‌ها از طرح احتمالی اصلاح شاخص‌های آلودگی هوا برای تعطیلی مدارس در توضیحاتی عنوان کرد: موضوع آلودگی هوا و تعطیلی مدارس موضوع مهمی است که با شدت گرفتن آلودگی‌ها در فضای رسانه‌ای کشور مطرح شده است.

این اطلاعیه افزود: آموزش و پرورش پس از این انتقادها و تماس‌های مکرر و فراوان خانواده‌ها که از این‌ها ناراحت بودند، ایده تعریف استاندارد شاخص‌های آلودگی برای تعطیلی مدارس را مطرح کرد و سپس وزیر کشور هم در یک گفت‌وگوی مطبوعاتی از وجود چنین طرحی خبر داد. این اطلاعیه خاطرنشان کرد: براساس گزارش‌های تحقیقی صورت گرفته، موافقان تغییر استاندارد آلودگی هوا معتقدند تعطیلی مدارس باعث افزایش آسیب‌هایی نظیر چاقی دانش‌آموزان، کم تحرکی، افت تحصیلی شدید و تنبلی در یادگیری شده است. وزارت کشور افزود: نگاهی به تجربه سایر کشورها همچون هند هم گویای این واقعیت است که مدارس ابتدایی در اولویت نخست تعطیلی در شرایط اضطرار آلودگی هوا هستند. اگرچه موضوع آلودگی هوا یک چالش مهم جهانی است و کشورهای توسعه یافته جهان نظیر هند و چین هم درگیر این چالش هستند اما هر کشوری متناسب با شرایط خود، استاندارد و سیاست‌گذاری‌های مختلفی را برای حل این چالش اعم از تعطیلی مدارس و مشاغل برای افراد و گروه‌های حساس جامعه در پیش می‌گیرند و یک راه‌حل جهانی برای آن وجود ندارد.

این اطلاعیه خاطرنشان کرد: برای نمونه مالزی در صورت رسیدن شاخص آلایندگی به عدد ۲۰۰ میکرون، به تعطیلی مدارس اقدام می‌کند و در پکن و چین هم این عدد بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ تعریف شده است. این مسئله در هند هم هنگامی که شاخص به ۳۰۰ رسید، منجر به دستور مقامات برای تعطیلی مدارس شد.

این اطلاعیه عنوان کرد: با توجه به تاثیر گذاری معنادار آموزش حضوری، سیاست‌گذاری‌ها بایستی معطوف به حضور مداوم دانش‌آموزان در کلاس‌های درس باشد.

وزارت کشور افزود: باید توجه داشت که تلاش برای تغییر استاندارد آلودگی هوا به مفهوم بی‌توجهی به اجرای قانون هوای پاک نیست. این اطلاعیه یادآور شد: تعطیلی مدارس برای کاهش آلودگی هوا نیست اما این اقدام بر اساس یک مصوبه انجام می‌شده است. وزیر کشور هم متناظر به این مسئله اظهار کرد «احتمال وجود دارد که پیشنهاد جدیدی با کمک سازمان حفاظت محیط‌زیست به دولت ارائه شود».

وزارت کشور در این اطلاعیه افزود: ملاحظه می‌شود که این مسئله تنها یک احتمال بوده است و باید در شوراهای مربوطه و با حضور اعضا پس از بررسی‌های دقیق علمی و با رویکرد حفاظت از سلامت جسمی و روانی هموطنان مورد بحث و ارزیابی قرار گیرد.

گسترش صنعت
یکشنبه
۹ بهمن ۱۴۰۱
۷ رجب ۱۴۴۴
۲۹ ژانویه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۵۶
پیاپی ۳۵۷۴
www.sanatnewspaper.com

بازار بدون مشتری

پزشکان این نسخه را نمی‌پیچند

پزشکان متخلف در رادار سازمان امور مالیاتی

ایران‌خودرو در جمع ۱۰ شرکت برتر ۱۴۰۱ قرار گرفت

نقش آفرینی در داخلی سازی

بیست‌وپنجمین دوره معرفی شرکت‌های برتر ایران برگزار و ۱۰۰ شرکت برتر کشور معرفی شدند. نقش آفرینی در داخلی‌سازی محصولات، توسعه کارآفرینی و اشتغالزایی، اثرگذاری در افزایش تولید ناخالص داخلی، سودآوری، ایفای نقش مسئولیت‌های اجتماعی، صادرات‌گرا بودن، مشتری‌محوری، استفاده از فناوری و نوآوری در کسب‌وکار و توسعه بهره‌وری، دلایل انتخاب شرکت‌های برتر در این همایش است. برخورداری از فرهنگی متعالی و کار تیمی منسجم، راهبری شرکتی شایسته، نیروی انسانی توسعه یافته و هوشمند، آینده‌پژوهی و تعاملات بین‌المللی نیز از دیگر دلایل اصلی بزرگی این شرکت‌ها است. موارد یاد شده به ایجاد فرصت‌های جدید، توسعه بهره‌وری، تحریک نوآوری و هدایت ایده‌های جدید منتهی خواهد شد. در رتبه‌بندی شرکت‌های برتر بر مبنای ۳۲ شاخص اصلی ازجمله میزان فروش، ارزش‌افزوده، تعداد کارکنان، اشتغال، دارایی‌ها، بهره‌وری، صادرات و ... توجه می‌شود.

عکس: آیدا فریدی

ایران تا پایان امسال چهاردهمین خودروساز جهان می‌شود

مدیرکل دفتر صنایع خودرویی وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: ایران در سال گذشته از نظر میزان تیراژ تولید خودرو در جهان رتبه نوزدهم را داشت که با توجه به رشد تولید، می‌تواند تا پایان امسال به رتبه چهاردهم ارتقاء یابد. به وزارت صنعت، معدن و تجارت، عبدالله توکلی‌لاهیجانی افزود: از ابتدای امسال تا بهمن، یک میلیون و ۵۰ هزار دستگاه خودرو در کشور تولید شد که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته رشدی ۳۰ درصدی را نشان می‌دهد. وی ادامه داد: در سال ۹۶ یک میلیون و ۴۰۰ هزار دستگاه خودرو در کشور تولید شد، اما پس از آن در سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ با افتی محسوس، سالیانه به‌طور متوسط نزدیک به ۸۰۰ هزار دستگاه تولید می‌شد. توکلی لاهیجانی بیان‌داشت: در سال‌های یاد شده در عمل میزان تولید خودور به نصف کاهش یافت، از همان میزان هم سالا ۲۰۰ هزار دستگاه به‌صورت ناقص تولید می‌شد و در پارکینگ خودروسازان باقی می‌ماند. وی گفت: امسال موفق شدیم رکورد تولید ماهانه را نیز بشکنیم و در دی ماه حجم تولید ماهانه به ۱۲۷ هزار دستگاه رسید که همه خودروها به‌صورت عبور مستقیم و کامل تولید می‌شوند و در پارکینگ خودروسازان باقی نمی‌مانند.

جایگاه هشتم از منظر فروش

در بیست و چهارمین دوره همایش شرکت‌های برتر ایران تحت عنوان IMI۱۰۰ که با حضور معاون طرح و برنامه وزیر صنعت، معدن و تجارت و مدیران ۵۰۰ شرکت برتر کشور برگزار شد، شرکت ایران‌خودرو از گروه وسایل نقلیه و قطعات خودرو موفق به قرارگیری در میان یکی از ۱۰ بنگاه برتر ایران شد. به گزارش ایکوپرس و بر اساس اطلاعات منتشرشده از سوی سازمان مدیریت صنعتی، مرکز رتبه‌بندی شرکت‌های برتر؛ شرکت ایران‌خودرو در رتبه‌بندی سال ۱۴۰۱ سازمان مدیریت صنعتی که بر اساس اطلاعات مالی سال ۱۴۰۰ انجام پذیرفته، حائز رتبه هشتم از منظر فروش شده است. بر اساس اطلاعات سال مالی ۱۴۰۰، این شرکت در سال گذشته به فروش بیش از ۱۱۴ هزار میلیارد تومان دست‌یافته است که در مقایسه با فروش سال ۹۹، توانسته رشد دو برابری را محقق کند. این خودروساز در شاخص بالاترین اشتغالزایی نیز موفق به کسب رتبه اول در میان ۱۰۰ شرکت برتر ازنظر تعداد کارکنان در سال ۱۴۰۰ شده است. همچنین در این رتبه‌بندی، شرکت ایران‌خودرو دیزل با قرارگیری در رتبه ۶۵ ازنظر فروش در سال ۱۴۰۰ و بهبود ۳۴ رتبه نسبت به سال ۱۳۹۹ و فروش بیش از ۱۱ هزار میلیارد تومان در سال گذشته، موفق به قرارگیری در شاخص بیش‌ترین صعود از میان ۱۰۰ شرکت برتر کشور در سال ۱۴۰۱ شده است. در رتبه‌بندی ۱۰۰ شرکت دوم شرکت‌های برتر ایران ازنظر میزان فروش و درآمد، شرکت گروه صنعتی قطعات اتومبیل ایران (پایکو) رتبه ۱۲۰ را با فروش بیش از ۵۰ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۰ به‌دست آورده است. در این رتبه‌بندی، شرکت مهندسی خدمات صنعتی ایران‌خودرو (ایساکو) با فروش بیش از ۲۹ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۰ در جایگاه ۱۵۱ قرار گرفته و شرکت صنعتی نیرومحرکه نیز با فروش بیش از ۲۶ هزار میلیارد تومان در جایگاه ۱۵۶ قرار گرفته است. هم‌چنین شرکت صنعتی محورسازان ایران‌خودرو با میزان فروش بیش از ۱۸ هزار میلیارد تومان توانسته رتبه ۱۹۲ را کسب کند. در ادامه، بر اساس رتبه‌بندی ۱۰۰ شرکت سوم شرکت‌های برتر ایران ازنظر میزان فروش و درآمد، شرکت امداد خودرو ایران با فروش بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان رتبه ۲۳۴ را کسب کرده است. برپایه این گزارش، با توجه به رکوردشکنی‌های ایران‌خودرو در زمینه تولید و عبور از رکورد ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۰ طی ۹ ماهه امسال، به نظر می‌رسد بزرگ‌ترین خودروساز خاورمیانه بتواند در سال آینده به جایگاه بالاتری در فهرست ۱۰ شرکت برتر ایران دست پیدا کند. افزون بر رکوردهای متعدد در تولید و عرضه خودرو در امسال، در زمینه توسعه محصولات و عرضه خودروهای مدرن و به روز نیز اقدامات متعددی صورت گرفته که این شرکت را در مسیر مدیریت اقتصادی بنگاه تولیدی و سودآوری قرار داده است. ایجاد مرکز توسعه و تجارت قوای محرکه (پاورترین) نیز از دیگر اقداماتی است که با تحقق آن به‌عنوان فعالیتی اقتصادی، به‌یقین مسیر ایران‌خودرو برای دست‌یابی به رتبه‌های بالاتر در میان شرکت‌های برتر هموارتر خواهد شد. گفتنی است، سازمان مدیریت صنعتی هرساله همایش معرفی شرکت‌های برتر ایران را که بر اساس رتبه‌بندی IMI۱۰۰ انتخاب‌شده‌اند را برگزار می‌کند. وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران حامیان اصلی این همایش هستند.

صعود ۲۲ پله‌ای ایساکو

شرکت خدمات پس از فروش ایران‌خودرو (ایساکو)، در ارزیابی سالانه سازمان مدیریت صنعتی موسوم به IMI۱۰۰، در جمع ۱۰۰ شرکت برتر ایران قرار گرفت. ایساکو تاکنون چندین بار موفق به حضور در لیست ۱۰۰ شرکت برتر ایران شده و بر اساس نتایج کسب‌شده در سال ۱۴۰۰ نیز با ۲۲ پله صعود نسبت به سال قبل در میان شرکت‌های صاحب‌نام کشور در لیست ۱۰۰ شرکت برتر IMI۱۰۰ جای گرفت. این شرکت همواره در ارزیابی‌های سازمان مدیریت صنعتی جزو ۳ شرکت برتر در حوزه خدمات بازرگانی بوده است. ایساکو در حالی به این جایگاه دست یافت که در طی سال‌های اخیر بیش‌ازپیش بر بار تحریم‌های ظالمانه و مشکلات اقتصادی افزوده‌شده، اما تأمین و توزیع قطعات یدکی و حوزه بازرگانی و فروش آن در عرض ۹ ماهه ابتدایی امسال موفق به گذر از رکورد فروش یک‌ساله خود در سال ۱۴۰۰ شد. این مهم با تلاش مضاعف مدیران و کارکنان، برنامه‌ریزی مدون و هدفمند و برگزاری کارگروه‌های مختلف در حوزه‌های کسب‌وکار و تسهیل دسترسی مشتریان به قطعات باکیفیت و خدمات پس از فروش استاندارد باهدف حفظ و ارتقای رضایت مشتریان میسر شد. لازم به ذکر است، رتبه‌بندی شرکت‌های برتر ایرانی از سال ۱۳۷۷ از سوی سازمان مدیریت صنعتی انجام می‌شود و شرکت‌های برتر ایران بر اساس شاخص‌های اندازه و رشد، سودآوری و عملکرد، بهره‌وری، صادرات، نقدینگی، بدهی و بازار، ارزیابی و معرفی می‌شوند.

سخن پایانی

در بیست و چهارمین دوره همایش شرکت‌های برتر ایران تحت عنوان IMI۱۰۰ که با حضور معاون طرح و برنامه وزیر صنعت، معدن و تجارت و مدیران ۵۰۰ شرکت برتر کشور برگزار شد، شرکت ایران‌خودرو از گروه وسایل نقلیه و قطعات خودرو موفق به قرارگیری در میان یکی از ۱۰ بنگاه برتر ایران شد. علاوه بر این شرکت خدمات پس از فروش ایران‌خودرو (ایساکو) نیز با صعود ۲۲ پله‌ای در ارزیابی سالانه سازمان مدیریت صنعتی موسوم به IMI۱۰۰، در جمع ۱۰۰ شرکت برتر ایران قرار گرفت.

بازدید هیئت عمانی از فولاد هرمزگان

سفیر عمان، به همراه جمعی از مدیران و تجار این کشور، و معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استاندار هرمزگان از شرکت فولاد هرمزگان بازدید کردند و با توانایی‌های این شرکت در زمینه تولید فولاد آشنا شدند.

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان، در این بازدید که به همراه احسان کامرانی، معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری هرمزگان و جمعی از معاونین و مدیران شرکت فولاد هرمزگان از خطوط تولید این شرکت انجام شد، زمینه‌های همکاری برای توسعه صنعت فولاد و انتقال دانش فنی مورد بررسی قرار گرفت.

معاون سیاسی امنیتی استانداری هرمزگان در گفت‌وگو با خبرنگار روابط عمومی گفت: هدف از سفر این هیئت به ایران و هرمزگان آشنایی نزدیک با توانمندی‌های کشور ما به‌ویژه استان هرمزگان در زمینه‌های مختلف می‌باشد.

وی در ادامه اظهار داشت: در این سفر قرار است زمینه‌های همکاری میان استان هرمزگان و استان مسندم عمان و توسعه‌هایی که هر دو استان در دستور کار قرار داده‌اند را تقویت کنیم.

وی افزود: این دو استان از ظرفیت‌های مشترکی برای توسعه روابط برخوردار هستند که از جمله آن‌ها می‌توان به حمل‌ونقل، صنعت فولاد، تکنولوژی‌های جدید و انتقال این تکنولوژی‌ها اشاره کرد. گفتنی است که استان مسندم در کشور عمان یک استان در حال توسعه بوده و کشور ما و استان هرمزگان می‌توانند به توسعه این استان کمک کنند. همچنین با توجه به قرابت‌هایی که میان دو کشور ایران و عمان وجود دارد، استان هرمزگان می‌تواند نقش و زمینه خوبی را برای توسعه استان مسندم ایفا کند.

در ادامه ابراهیم بن سعید البوسعیدی استاندار مسندم عمان در گفت‌وگو با خبرنگار روابط عمومی، ضمن ابراز خرسندی از حضور در استان هرمزگان به‌ویژه بازدید از شرکت فولاد هرمزگان عنوان کرد: شرکت فولاد هرمزگان یکی از تولیدکنندگان بزرگ فولاد ایران با تولید محصولات با کیفیت است. این شرکت یک مثال بسیار خوب برای چگونگی توسعه صنعت فولاد از مواد خام تا تولید محصولات نهایی و ایجاد ارزش افزوده است.

وی در خصوص همکاری‌ها برای سرمایه‌گذاری در صنعت فولاد استان هرمزگان و استان مسندم، خاطرنشان کرد: بین استان هرمزگان و استان مسندم عمان روابط خوبی برقرار است اما دانش فنی تولید فولاد موضوعی است که هنوز در استان مسندم از سوی تولیدکنندگان فولاد عملیاتی نشده است.

به نظر می‌رسد شرکت‌های فولادی از سایر استان‌های عمان باید به این موضوع وارد شوند. اطمینان داریم که علاقه توسعه همکاری متقابل وجود دارد. همچنین می‌توانیم دانش فنی تولید فولاد را از ایران به‌ویژه شرکت فولاد هرمزگان به عمان و استان مسندم انتقال دهیم که البته این موضوع باید از طریق وزارتخانه‌های صنعت و تجارت عمان پیگیری شود. در صورتی که این بازدیدها به صورت متقابل تداوم یابند و شرکت‌های ایرانی نیز در عمان حضور یابند، می‌توان به توافق‌های خوبی در زمینه انتقال و ارتقای تجارب فولادی ایران به عمان دست یافت.

آگهی مناقصه عمومی (دو مرحله‌ای به روش PC)

شرکت مجتمع آهن و فولاد الماس آرتاویل (سهامی خاص) مجری بزرگترین پروژه آهن اسفنجی در شمال غرب کشور

شرکت مجتمع آهن و فولاد الماس آرتاویل (سهامی خاص) در نظر دارد **تأمین، اجرا و راه‌اندازی خط انتقال پساب از تصفیه خانه اردبیل جهت آب‌رسانی به پروژه** خود را واقع در استان اردبیل، شهر اردبیل، کیلومتر ۱۰ جاده آبی بیگلو را به شرکت حائز صلاحیت، دارای تجارب و سوابق اجرایی مرتبط از طریق مناقصه عمومی دو مرحله‌ای و مطابق با اسناد و نقشه‌های تهیه شده واگذار نماید. شایان ذکر است کارفرما در رد یا قبول پیشنهادات اختیار تام را دارد.

رتبه مورد تأیید: دارا بودن حداقل رتبه ۴ در رشته آب .

زمان دریافت اسناد: از روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۲ تا پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۶

مهلت ارائه پیشنهادات: پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۷

بهای فروش اسناد: مبلغ ۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال (پنج میلیون ریال) قابل واریز به حساب شرکت مجتمع آهن و فولاد الماس آرتاویل به شماره IR۲۹۰۵۵۰۰۱۴۷۰۰۲۰۶۷۷۵۲۷۱۰۰۱ نزد بانک اقتصاد نوین.

محل تحویل اسناد: تهران، خیابان نلسون ماندلا، خیابان دستگردی غربی، پلاک ۳۵۲ واحد بازرگانی

ارائه معرفی‌نامه و فیش واریزی جهت دریافت اسناد الزامی است.

شماره تماس: **۹۲۰۰۱۰۵۱ - ۰۲۱** داخلی **۱۰۵** آماده پاسخگویی به سوالات و ارائه اطلاعات بیشتر می باشد.

یادداشت

قانون پیچیده هوای پاک در صنعت موتورسیکلت

بهمن ضیاءمقدم-دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران

یکی از مشکلات تولیدکنندگان موتورسیکلت، مربوط بـه قانون هوای پاک اسـت. این صنعت از سـال ۱۳۹۷ به بعد که قانون هوای پاک اجرا شـد، در تامین گواهی اسـقاط مشکلات زیادی داشـت. در نهایت پس از چند ماه، از سـوی سـازمان حفاظت محیط‌زیسـت از واحد حقوقی دفتر ریاسـت‌جمهوری، موافقت استفاده از برگه معادل خودرو برای واحدهای تولیدکننده موتورسیکلت گرفته شد و حالا از برگه معادل استفاده می‌شود که البته افزایش نرخ قابل‌توجهی داشته و این افزایش نرخ ازسوی مراکز اسقاط، فشار زیادی به تولیدکننده وارد کرد.

یکـی از اهـداف قانـون هـوای پـاک ایـن بـود که موتورسـیکلت‌ها و خودروهای فرسـوده جمـع‌آوری و موتورسیکلت و خودرو نو تولید و شماره‌گذاری شوند که عملا این اتفاق نیفتاد. در ماده ۸ قانون هوای پاک اعلام شـده بود، مالکان موتورسـیکلت‌ها و خودروها موظفند پس از رسـیدن وسـیله نقلیه آنها به سـن فرسودگی، نسـبت به از رده خارج کردن و اسـقاط آنها اقدام کنند. این تاکید برای مالکان بوده، اما متاسفانه به‌دلایلی، ماده ۸ را باطل کردند. حالا باوجود اینکه دیگر سن فرسودگی نداریـم، تکلیف از روی دوش مالک برداشـته و بر عهده تولیدکننده گذاشته شد.

در مـاده ۱۰ نیـز آمده بود برابر هر موتورسـیکلت نو شماره‌گذاری‌شـده باید یک موتورسـیکلت از رده خارج شـود که ما تاکنون از برگه معادل استفاده کرده‌ایم و با یک برگه اسقاط خودرو می‌توانستیم ۷ موتورسیکلت نو شـماره‌گذاری کنیم. در مـاده ۱۲ قانون هوای پاک هم آمده بود که تولیدکنندگان باید در یک دوره سـه‌ماهه، ۱۰ درصد تولیدات‌شـان را به تولید موتورسـیکلت‌های برقی اختصاص دهند که این هم به‌نوعی غیرقانونی بود، زیرا نمی‌تـوان به تولیدکننده تکلیـف کرد چه موتوری تولید کند و تولید بسـتگی به بـازار تقاضا دارد. اگر بازار تقاضا، موتورسـیکلت برقی را بپذیرد، برای تولیدکننده فرقـی ندارد؛ می‌تواند ۱۰۰ درصد تولیدش را برقی کند، اما زمانی که شـرایط فراهم بوده و تولیدکننده تقاضایی برای این محصول داشته باشد.

واقعیت این اسـت که از سـال ۱۳۹۷ تاکنون، بخش زیـادی از موتورهـای برقـی کـه تولید شـده در انبار کارخانجـات باقی مانده، چراکه موتورسـیکلت بیشـتر توسط قشـر ضعیف برای کسب درآمد استفاده می‌شود و موتورسـیکلت برقی جوابگوی کار آنها نیست. حداکثر پیمایش موتورسیکلت‌های برقی زیر ۱۰۰ کیلومتر است و شـارژ مجدد آنها ۸ ساعت زمان می‌برد. از یک سو این مسئله باعث شد استفاده از موتورسیکلت برقی کم شود و از سـوی دیگر، طبق قانون هوای پاک، تکلیف شـده بود کارخانجـات تولیدکننده موتورسـیکلت ۱۰ درصد تولیدشـان را به تولید برقی‌هـا اختصاص دهند؛ در غیر این صورت برای شماره‌گذاری یک موتورسیکلت نو باید ۳ برگه گواهی اسـقاط ارائه دهند. ایـن قانون، مهر ۹۷ ابلاغ و یک آبان ۹۷ اجرا شد؛ یعنی تا اجرا فقط یک روز فاصله وجود داشت. فرصتی برای آمادگی به تولیدکننده ندادند و قابل اجرا بودن یا نبودن آن بررسـی نشـد که در نهایـت این تصمیمات کارشناسی‌نشـده مشـکلاتی را ایجاد کرد. این قانون بسـیار پیچیـده بود که قابلیت اجرا نداشـت، اما صنعت موتورسـیکلت درگیر آن شد. در نهایت این‌گونه شـنیده شد که باید یک‌چهارم تولید، برگه گواهی اسقاط ارائه شود؛ یعنی با هر گواهی اسقاط موتورسـیکلت، ۴ موتورسـیکلت نو و با هر برگه اسقاط خودرو، ۲۸ موتورسیکلت نو شـماره‌گذاری خواهد شد. هنوز این قانون ابلاغ نشـده، اما شـنیده‌ها حاکی از این اسـت که در شورای نگهبان تایید شـده که یا باید این اتفاق بیفتـد یا اینکه تولیدکننده معادل یک‌ونیم درصد نرخ محصول را پرداخت کند تا درآمدهای به‌دست آمده از این بخش، صرف جمع‌آوری موتورسیکلت‌های فرسوده شود.

به‌نظـر من، روش دوم به نفع تولید اسـت، چون برگه اسـقاط خودرو گران‌تر تمام می‌شود. حتی اوایل امسال، نرخ برگه اسقاط به ۲۵ میلیون تومان هم رسیده بود که توجیهی نداشت و فقط روی کاغذ بود.

ظرفیـت تولید موتورسـیکلت در کشـور بالاسـت و تولید داخل توان پاسـخگویی به نیازهـای بازار را دارد. امسال به چند علت در بازار موتورسیکلت شاهد افزایش تقاضا بوده‌ایم؛ از یک سـو نوسـانات نرخ ارز باعث شده فروشـندگانی که حتـی تقاضا هـم ندارند، بـرای دپو محصول، اقدام به خرید موتورسـیکلت کنند و از سـوی دیگر، باتوجه به افزایـش چندبرابری نرخ خودرو، گرانی قطعـات، وضعیـت ترافیک و... برخی از مـردم به خرید موتورسیکلت گرایش پیدا کرده و به متقاضیان این بازار افزوده شده‌اند.

اینکـه آلایندگـی موتورسـیکلت را ۷ تـا ۸ برابـر خـودرو می‌داننـد، کارشناسـانه نیسـت و البتـه در بیـن موتورسـیکلت‌ها بیشـترین میـزان آلودگـی را موتورسیکلت‌های کاربراتوری ایجاد می‌کنند که راه‌حل دارد و دولت می‌تواند حمایت کند و تسهیلات ویژه‌ای به دارندگان موتورسـیکلت‌های کاربراتوری اختصاص دهد تا بتوانند موتورسـیکلت‌های خود را اتژکتوری کنند که آلایندگی کمی دارد.

تجهیز ناوگان شرکت پست به موتورسیکلت برقی

وزیـر ارتباطـات و فناوری اطلاعـات اعلام کرد: ابتـدای هفته جاری به‌مناسـبت روز هوای پاک، با همت همکارانم در شـرکت ملی پسـت و همکاری صمیمانه شهردار تهران، ناوگان شرکت پست به نخستین سری از موتورهای برقی که ساخته جوانان ایران است، مجهز شد.

به گزارش ایرنا، عیسـی زارع‌پـور در کانال خود در پیام‌رسـان «بله» نوشـت: این نـوع از موتورسـیکلت برقی کـه انصافا علاوه بـر کیفیت خوب، هیچ‌گونه آلودگی صوتی و زیسـت‌محیطی هـم تولید نمی‌کنند، محصول تلاش و همکاری چند شرکت دانش‌بنیان داخلی است. استفاده مداوم از موتورسـیکلت‌هایی با سـوخت بنزینی، علاوه بر ایجاد آلودگی زیسـت‌محیطی، به مرور زمان اثرات زیانباری برای همکاران پستچی که بخش قابل‌توجهی از وقت خود را سوار بر موتورسیکلت هستند، دارد.

وزیر ارتباطات تاکید کرد: امیدوارم با توسعه واگذاری موتورسیکلت‌های برقـی این مشـکل نیز تا حدود زیادی حل شـود. همین جـا از تمامی شهرداران، به‌ویژه شـهرداران کلانشهرها دعوت می‌کنم مانند شهرداری تهران در این طرح بزرگ مشـارکت کنند تا سـال آینده امکان واگذاری موتورسیکلت برقی برای همه پستچی‌های سراسر کشور فراهم شود.

وی افزود: بخشـی از سرمایه‌گذاری موردنیاز برای تولید موتورسیکلت برقی در کشـور، توسـط سـازمان اوقاف و امور خیریه انجام شده است. هدایت سـرمایه‌های واقفان به مسیر توسعه فناوری‌های موردنیاز جامعه مسـیر جدید سازمان اوقاف و امور خیریه اسـت که امیدوارم این مسیر ادامه یابد.

کارشناسان درباره بازار موتورسیکلت‌های برقی مطرح کردند

بازار بدون مشتری

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

در سال‌های اخیر، بسیاری از کشورها تمرکز خود را بر تولید وسایل نقلیه برقی گذاشـته‌اند که یکی از این وسـایل نقلیه، موتورسـیکلت است. اسـتفاده از انرژی برق در موتورسـیکلت‌ها باعث می‌شود، هم آلودگـی صوتی کمتری ایجاد و هم کربن مونوکسـید کمتری وارد هوا شـود. این موتورسیکلت‌ها، اگزوز ندارند؛ پس آلودگی هوا هم ندارند. موتورسیکلت‌های برقی انرژی لازم برای حرکت را از باتری می‌گیرند. صمت در این گزارش از فعالان صنعت موتورسـیکلت وضعیت تولید و بازار موتورسیکلت‌های برقی را جویا شده که در ادامه می‌آید.

عکس: آیدا فریدی

بازاری متاثر از عدم‌فرهنگ‌سازی

علـی عـرب، عضو هیـات مدیـره انجمـن صنعت موتورسـیکلت دربـاره وضعیـت تولیـد و بـازار موتورسیکلت‌های برقی به صمت گفت: حدود ۱۰ سال از شروع تولید موتورسـیکلت برقی در کشور می‌گذرد. طبق قانون هوای پاک، ۱۰ درصد محصولات واحدهای تولیدکننده موتورسـیکلت باید برقی باشـد که بیشتر تولیدکننـدگان ایـن مصوبه را اجـرا می‌کنند. واقعیت این اسـت که برای تولید موتورسیکلت برقی در کشور ظرفیـت کافی وجود دارد، اما نبود بازار، مشـکل اصلی تولیدکنندگان این بخش است.

عـرب افـزود: از جملـه دلایـل عـدم تمایـل مصرف‌کنندگان به اسـتفاده از موتورسیکلت‌های برقی، به عدم‌فرهنگ‌سـازی در این زمینـه برمی‌گردد. علاوه بـر این، نرخ پایین بنزین موجب شـده بخش زیادی از مصرف‌کنندگان به سمت استفاده از موتورسیکلت‌های بنزینی بروند. این فعال صنعت موتورسیکلت ادامه داد: موضـوع دیگری که منجر بـه تقاضای پاییـن در این بازار شـده، فراهم نبودن زیرسـاخت‌ها برای اسـتفاده از موتورسـیکلت‌های برقی اسـت. حتی در کلانشـهر تهران نیز در این زمینه اقدام قابل‌توجهی انجام نشـده و خدماتی به اسـتفاده‌کنندگان از موتورسـیکلت‌های برقی ازسوی شـهرداری یا نهادهای مربوطه دیگر ارائه نمی‌شـود. در این شرایط، طبیعتا استفاده‌کننده، نگران شـارژ باتری وسیله نقلیه خود است. وی گفت: باتوجه به مواردی که گفته شد سرعت فروش موتورسیکلت‌های برقی در بازار کند اسـت. جایگزینی خودروهای بنزینی با برقی پـروژه‌ای بود که دولت آن را مطرح کرد، اما به سرانجام نرسید.

▣ فراهم‌سازی زیرساخت‌ها

عرب در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه چه راهکاری بـرای رونق این بازار وجـود دارد، اظهار کـرد: در گام نخسـت باید زیرسـاخت‌ها در این بخش فراهم شـود. به‌عنوان نمونه، شـهرداری یا شورای شهر می‌توانند در این زمینـه اقدامات خوبی انجام دهند و در بخش‌هایی از کلانشهر تهران، ایسـتگاه‌هایی برای ارائه خدمات به موتورسـیکلت‌های برقی راه‌انـدازی کنند. علاوه بر این بایـد خرید موتورسـیکلت‌های برقی تسـهیل شـود و مصرف‌کنندگان مشـکلی در زمینه شارژ باتری نداشته باشـند. در ایـن زمینه می‌توان شـرایطی ایجاد کرد تا خریدار موتورسـیکلت فقط موتورسیکلت را خریداری و باتـری آن را از شـرکت‌های خصوصی یا دولتی دیگر به‌راحتی تهیه و شـارژ کند. عرب با اشاره به اینکه برای ارائه یک محصول به بازار، فراهم‌سـازی زیرساخت‌های موردنیاز آن دارای اهمیت بسیار زیادی است، ادامه داد: در کشورهای دیگر این گونه است که ابتدا زیرساخت‌ها فراهم می‌شـود، در ادامه اقدام به فرهنگ‌سـازی برای اسـتفاده از آن وسـیله جدید و در نهایت آن را به بازار عرضه می‌کنند.

وی دربـاره میـزان تولیـد موتورسـیکلت‌های برقی گفت: هر میزان که تولید موتورسـیکلت داشته باشیم طبـق مصوبه هوای پـاک، ۱۰ درصد آن برقی اسـت.

در ۱۰ ماه امسـال ۳۰۰ هزار موتورسـیکلت تولیـد شـده که طبیعتـا ۱۰ درصـد آنها موتورسیکلت برقی است.

عرب در پایان خاطرنشـان کرد: معضل بزرگ بازار موتورسـیکلت‌های برقی، نبود مشتری است و تولیدات بیشتر تولیدکنندگان در انبارها باقی مانده اسـت. در این میان، مصرف‌کننده هم نگران شـارژ باتری و هزینـه خدمات مربوط بـه نگهداری از باتری است که باعث شـده تمایل زیادی به استفاده از موتورسیکلت‌های برقی نداشته باشد. از آنجا که استفاده از موتورسیکلت‌های برقی در کاهش آلایندگی هوا تاثیر دارد، اگر اسـتفاده از موتورسیکلت‌های برقی به‌صورت نمادین ازسوی نهادهایی مانند شهرداری و شورای شهر در دسـتور کار قرار گیرد، قطعا فرهنگ‌سازی می‌شود، کم‌کم بازار آن رونق می‌گیرد و این محصول جای خود را در سبد مصرف باز می‌کند.

> نبود بازار، مشکل اصلی تولیدکنندگان موتورسیکلت‌های برقی در کشور است

مشکلات مالی و بودجه‌ای بازار موتورسیکلت‌های برقی

مجید رضایی، فعـال صنعت موتورسـیکلت نیز درباره وضعیـت تولید و بازار موتورسـیکلت‌های برقی به صمت گفت: زمینه و ظرفیت کافی برای تولید موتورسیکلت برقی در کشـور وجود دارد و می‌توان گفت در این بخش، مشکل چندانی نداریم و در مقابل در بازار این وسیله نقلیه با مشکل نبود مشـتری مواجهیم. اینکه موتورسیکلت‌های برقی در کشور بازار چندانی ندارند، دو دلیل عمده دارد؛ یکی مربوط به مشـکلات مالی و بودجه‌ای اسـت و دیگـری به قوانین استفاده از این وسیله نقلیه برمی‌گردد.

رضایـی در ادامـه افزود: اگـر این دو مورد اصلاح شـود می‌تـوان تا حدودی به رونق‌یابی بازار موتورسـیکلت‌های برقی امیدوار بود.

این فعال صنعت موتورسـیکلت در تشریح راهکارهایی که باعث رشـد بازار موتورسـیکلت‌های برقی می‌شـود، اظهار کرد: برای رفع مشـکلات مالی، پیشـنهاد این است که دولت از محل صرفه‌جویی در مصرف سـوخت، باتری را در اختیار مصرف‌کننده قـرار دهد. در این صورت، خریدار موتورسیکلت برقی را بدون باتری از تولیدکننده خریداری و باتری آن را از شرکت‌های دولتی یا خصوصی تامین می‌کند. دولت باید زیرسـاخت‌ها و ایستگاه‌های سوآپ باتری را در کشـور ایجاد کند تا مصرف‌کننده موتورسـیکلت برقی هر جا که لازم بود نسـبت به تعویض باتری موتورسیکلت خود اقدام کند. یعنی مصرف‌کننده باتری موتورسیکلت خود را درون دسـتگاه گذاشته و در نهایت آن را شارژ شده تحویل بگیرد و بتواند به مسیر خود ادامه دهد.

رضایی ادامه داد: علاوه بر مشکلات مالی و بودجه‌ای که بر بازار موتورسیکلت‌های برقی تاثیر گذار بوده، مانع دیگر در این بخش، قوانینی است که مستقیم یا غیرمستقیم منجر به نبود متقاضی در این بازار شده‌اند.

به‌عنـوان نمونـه، برخـی متقاضیـان اسـتفاده از موتورسـیکلت‌های برقی امکان اسـتفاده از موتورسیکلت بنزینـی را ندارند، چراکه زیر ۱۶ سـال هسـتند و چون به سن قانونی نرسیده‌اند نمی‌توانند گواهینامه دریافت کنند، اما می‌خواهند از موتورسیکلت‌های برقی استفاده کنند که متاسفانه در کشور امکان ارائه گواهینامه به این افراد وجود ندارد.

این فعال صنعت موتورسـیکلت در این بـاره افزود: این افراد می‌توانند از موتورسـیکلت‌های برقی با سرعت ۲۵ تا ۴۵ کیلومتر در سرعت استفاده کنند، اما متاسفانه در کشور امکان استفاده آنها از موتورسیکلت برقی حتی با این سرعت و قـدرت وجود ندارد. رضایی ادامه داد: دسـته دیگری که می‌توانند جزو مصرف‌کنندگان موتورسـیکلت‌های برقی باشند، بانوان هسـتند که به‌دلایلی تاکنون اجازه استفاده از این وسـیله نقلیه به آنها داده نشـده که قابل تامل است. این مصرف‌کنندگان زمانی که نتوانند در مسـیرهای کوتاه از موتورسـیکلت‌های برقی اسـتفاده کنند، ضـرر و زیان قابل‌توجهی ایجاد می‌شـود، زیرا برای طـی کردن همان مسـافت، ناچار به اسـتفاده از یک خودرو ۲۰۰۰ سی‌سی و تک‌سرنشـین خواهد بود که تاثیرات خاص خود را چه در ایجاد آلودگی و چه ترافیک و... می‌گذارد.

وی اظهـار کـرد: عـده‌ای از متقاضیـان اسـتفاده از موتورسـیکلت‌های برقی، مصرف‌کننـدگان خودروهای بنزینی هستند که تمایل دارند در مسافت‌های کوتاه از این وسیله نقلیه استفاده کنند. این مصرف‌کنندگان گواهینامه موتورسـیکلت ندارنـد، اما تمایل دارند از موتورسـیکلتی استفاده کنند که نیاز به دریافت گواهینامه مستقل نداشته باشـد. رضایی با تاکید بـر اینکه داشـتن گواهینامه برای اسـتفاده از وسایل نقلیه یک قانون اسـت و ما اعتقادی به خلاف آن نداریم، اظهار کرد: در هر صورت قانون باید رعایت شـود، اما می‌توان برای کسانی که گواهینامه خودرو دارند، کمی شـرایط را تسـهیل کرد. برای رفع ابهام در این زمینه می‌توانیم به قوانین سایر کشورها نگاهی بیندازیم. به‌عنوان نمونـه، در اتحادیه اروپا، فردی کـه گواهینامه رانندگی با خـودرو را دریافت کرده می‌تواند با شـرکت در یک آزمون به‌نسبت ساده، گواهینامه خود را معادل‌سازی کند و اجازه اسـتفاده از موتورسیکلت برقی با سرعت ۲۵ تا ۴۵ کیلومتر را بیابد. متاسفانه این موارد در قانون دیده نشده و لازم است در ایـن زمینه بازنگری و اصلاحاتی انجام شـود تا مردم به استفاده از موتورسـیکلت‌های برقی ترغیب شوند و کم‌کم این وسیله نقلیه پاک جای خود را در میان مصرف‌کنندگان باز کند و در نهایت شاهد رونق بازار موتورسیکلت‌های برقی باشیم.

▣ عدم ارائه آمار

این فعال صنعت موتورسـیکلت در پاسـخ به پرسشـی مبنی بر اینکه آمار فروش موتورسیکلت‌های برقی در سال جـاری چقدر بوده، اظهار کرد: متاسـفانه از ۲ سـال پیش تاکنون، پلیس راهور آمار و اطلاعاتی در این زمینه منتشـر نکـرده که این موضوع معضلاتی را برای فعالان این صنعت ایجاد کرده، چراکه تولیدکننده براسـاس این اطلاعات آماری، هدف‌گـذاری و اقـدام به تولید می‌کند و نبود آن تاثیر منفی بر صنعت و تولید خواهد گذاشت.

رضایی افزود: نبود این اطلاعات آماری به این معنی اسـت که تولیدکننده توان برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری برای دوره مشخصی را ندارد و در یک مسیر تاریک، گام برمی‌دارد. این مشـکل به‌راحتی قابل‌رفع اسـت و نیاز به بودجه یا شرایط خاصی ندارد؛ ضمن اینکه دلیل ارائه نشـدن این اطلاعات ازسوی پلیس راهور هم مشخص نیست.

سخن پایانی

بزرگ‌تریـن مزیت اسـتفاده از موتورسـیکلت‌های برقـی، کاهش آلودگی هواسـت. انرژی برق، سـوخت پاک به‌شـمار می‌رود. بسـیاری از موتورسـیکلت‌های بنزینـی، حـدود ۳۰ درصد سـوخت را به‌صورت ناقص می‌سوزانند و همین مسئله باعث می‌شود مقدار زیادی دوده و آلاینده، وارد هوا شود، اما با استفاده از انرژی برق، دیگر این آلایندگی و دوده و گازهای مونوکسـیدکربن را نخواهیـم داشـت. انتظـار این اسـت کـه باتوجه به مزیت‌هـای این وسـیله نقلیه و اینکـه ظرفیت و امکان تولید آن در کشـور وجود دارد، متولیـان امر راهکاری بیندیشـند تا هرچه سریع‌تر موانع از سر راه تولید و بازار این وسیله نقلیه سالم برداشته شود.

افزایش ظرفیت بازچرخانی پساب شهرک‌های صنعتی

معـاون وزیر صنعت، معـدن و تجارت از اضافه شـدن ۷۰۰ لیتر بر ثانیه به ظرفیت پسـاب شـهری تخصیص یافتـه به‌منظور تامین بخشی از کسری آب موردنیاز شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور خبر داد و گفت: ظرفیت بازچرخانی پسـاب تصفیه‌خانه‌های شـهرک‌ها و نواحـی صنعتی بـه ۵۹ هزار مترمکعب افزایـش یافت. به گزارش ایرنـا از وزارت صنعت، معدن و تجارت، علی رسـولیان در نشسـت بررسی آخرین وضعیت برنامه‌های تامین آب پایدار برای شهرک‌ها و نواحی صنعتی که با حضور مدیران عامل شرکت شهرک‌های صنعتی اسـتان‌ها به‌صورت ارتباط تصویری برخط برگزار شد، افزود: پساب شـهری، پایدارترین منبع برای تامیـن آب بخش صنعت و معدن و شـهرک‌ها و نواحی صنعتی است که مسائل اجتماعی کمتری را نیز به‌دنبال دارد و باید به‌صورت ویژه در دسـتور کار قرار داده شـود. وی اضافه کرد: امسـال با همکاری وزارت نیرو بـرای افزایش تخصیص پسـاب تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شـهری به میزان هزار لیتر بر ثانیه برنامه‌ریزی شـده که در جهت کمک به حل بخشـی از کسـری آب موردنیاز در شـهرک‌ها و نواحی صنعتـی، باید در انجام فعالیت‌های لازم برای تصفیه تکمیلی و انتقال آنها به مناطق هدف، تسریع شود. مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران ادامه داد: بـا تحقق شـاخص‌های مصوب ابلاغـی و پیگیری‌های به‌عمل آمـده، در ۱۰ ماه امسـال در مجموع ۷۰۰ لیتر بـر ثانیه (معادل ۷۰ درصد شـاخص مصوب) به ظرفیت پساب شهری تخصیص یافته به شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان‌ها اضافه شد. رسولیان خاطرنشان کرد: باتوجه به تخصیص‌های اخذشده در سال قبل، مجموع ظرفیت پساب شـهری اختصاص یافته به‌منظور تامین بخشی از کسری آب موردنیاز شـهرک‌ها و نواحـی صنعتی به هـزار و ۹۰۰ لیتر بر ثانیه رسید. وی یادآور شد: در ۱۰ ماه امسال به‌منظور تحقق شاخص‌های مصـوب مربوطه، عملیـات اجرایی انتقال ۴۰۰ لیتر بر ثانیه پسـاب شهری از تخصیص‌های اخذشده در این زمینه به شهرک‌ها و نواحی صنعتی مربوطه پیگیری شـده اسـت. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت اظهار کرد: با مجموع فعالیت‌های انجام شده در زمینه اجرای پروژه‌های بازچرخانی و استفاده دوباره از پساب خروجی تصفیه شده تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شـهرک‌ها و نواحـی صنعتی و اجرای ۷۶ سامانه استفاده دوباره از پساب، ظرفیت بازچرخانی پساب از ۳۵ هزار مترمکعب در روز در پایان سـال ۱۴۰۰ به روزانه ۵۹ هزار مترمکعب افزایش پیدا کرده اسـت. در این نشست، فتحعلی محمدزاده، معاون فنی سـازمان صنایع کوچک و شـهرک‌های صنعتی ایران، آخرین وضعیت برنامه‌های تامین آب پایدار از پساب برای شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور و میزان تحقق این برنامه در سال جاری را تشریح کرد و در ادامه، مدیران عامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان‌ها عملکرد خود در ۱۰ ماه امسـال در این زمینه را ارائه کردند. سـازمان صنایع کوچک و شـهرک‌های صنعتی ایران و شرکت‌های استانی تابع آن، اکنون با دارا بودن ۵۰۹ شهرک و ۳۴۰ ناحیه صنعتی و ۵ منطقه ویژه اقتصادی در حال بهره‌برداری، ۸۵ شهرک و ناحیه صنعتی تخصصی، ۶ شـهرک فناوری، ۴۰ مرکز خدمات فناوری و کسب‌وکار، ۲ مجتمع فنـاوری اطلاعـات و خدمات نرم‌افـزاری، ۱۰۰ هـزار و ۵۸ قرارداد منعقدشـده و بهره‌برداری از ۴۹ هزار و ۸۸۲ واحد صنعتی و ۳ هزار و ۲۷۰ واحد کارگاهی، زمینه اشتغال مستقیم ۹۹۸ هزار و ۵۹۵ نفر را در سراسر کشور فراهم کرده است.

نهمین جایزه بهره‌وری معادن و صنایع معدنی برگزار شد

ارتقای بهره‌وری، راهکار ماندگاری در دنیای رقابت

نهمین جایزه ملی بهره‌وری معادن و صنایع معدنی ایران برگزار شد. در این همایش که با حضور رئیس هیات عامل ایمیدرو و معاون سازمان ملی بهره‌وری انجام شد، از ۳۶ شرکت تقدیر به عمل آمد. بررسی نتایج همایش‌های جایزه بهره‌وری، حکایت از آن دارد که روند بهره‌وری در شرکت‌های فعال در حوزه معدن و صنایع معدنی رو به رشد گزارش‌شده است. در این مراسم ۴ شرکت به‌عنوان تلاشگران بهره‌وری و ۴ شرکت به‌عنوان پیشتازان بهره‌وری موردتقدیر قرار گرفتند. همچنین ۲۸ شرکت نیز به‌عنوان پیشروان بهره‌وری یک تا ۵ ستاره معرفی و تقدیر شدند.

مسیر رو به رشد بهره‌وری

بررسی نتایج همایش‌های سالانه جایزه بهره‌وری، حاکی از افزایش تعداد شرکت‌های ارزیابی‌شونده و ارتقای روند بهره‌وری شرکت‌ها است. به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، وجیه ا... جعفری رئیس هیات عامل ایمیدرو در نهمین همایش جایزه بهره‌وری معادن و صنایع معدنی اظهار کرد: شرکت‌ها برای حفظ تولید و توسعه در شرایط شدید رقابت، ناگزیر به افزایش بهره‌وری هستند. وی افزود: یکی از عوامل مهم در ارتقای بهره‌وری حوزه‌های ارزیابی‌شده، تعهد مدیریتی بوده است. درواقع، در شرایطی که مدیران نسبت به شرکت متعهد بوده‌اند، روند رشد بهره‌وری در مجموعه افزایش‌یافته و امتیاز بالاتری کسب‌شده است.

■ بهبود با هوشمندسازی

رئیس هیات عامل ایمیدرو بابیان اینکه این سازمان با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و سایر نهادهای بالادستی، موضوع هوشمندی معادن و صنایع معدنی را در برنامه دارد، گفت: ایمیدرو تاکنون در راستای پیاده‌سازی انقلاب صنعتی نسل چهارم، هوشمندی معادن و صنایع معدنی، اهداف، سیاست‌ها، راهبردها و الزامات و اقدامات راهبردی را مشخص کرده است. وی ادامه داد: با عملیاتی کردن این برنامه، شرکت‌ها می‌توانند میزان بهره‌وری را ۳۰ درصد افزایش دهند.

■ بسترسازی به‌جای سرمایه‌گذاری

جعفری بابیان اینکه ایمیدرو قبلاً به‌طور مستقیم اقدام به سرمایه‌گذاری در طرح‌های توسعه می‌کرد، گفت: این سازمان اکنون بستر سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را فراهم و در این زمینه، ۳ اولویت شامل پژوهش و فناوری، اکتشاف و توسعه زیرساخت‌ها را دنبال می‌کند.

وی افزود: ایمیدرو در سال‌های اخیر با بسترسازی، بیش از ۹ میلیارد دلار سرمایه بخش خصوصی را جذب کرده که در طرح‌های توسعه‌ای مرتبط در حال اجراست.

■ ذخیره معدنی قابل تبدیل به محصول

رئیس هیات عامل ایمیدرو خاطرنشان کرد: اکنون ۲۷ میلیارد دلار ذخیره برجا (ذخیره قطعی قابل تبدیل به محصول) در کشور وجود دارد. در موقعیت کنونی نیز به دنبال ایجاد زمینه حضور بخش خصوصی برای فراوری این مواد معدنی هستیم.

ایمیدرو در حال پیگیری توسعه اکتشاف و فرآوری عناصر استراتژیک و مورد نیاز کشور (۱۳ عنصر) است تا بتوانیم علاوه بر تأمین نیازهای کشور، از واردات این مواد و خروج ارز جلوگیری کنیم.

جعفری تاکید کرد: آنچه با برگزاری همایش‌های جایزه بهره‌وری دنبال می‌کنیم، این است که فرآیند ارزیابی برای ارتقای بهره‌وری شرکت‌ها با جدیت دنبال شود تا به اعداد مورد نظر در شاخص‌های بهره‌وری دست یابیم.

اعتبار قابل توجه جایزه بهره‌وری ایمیدرو

اعتبار جایزه بهره‌وری ایمیدرو به دلیل ایجاد فضای رقابتی، یادگیری و یاددهی به‌عنوان شاخص‌های اعتبارسنجی این سازمان، بالاست. محمدرضا حصاری معاون ساماندهی شبکه ملی بهره‌وری ایران بابیان این مطلب گفت: جایزه بهره‌وری ایمیدرو یکی از ۶ جایزه‌ای است که توسط سازمان ملی بهره‌وری اعتبارسنجی شده است. وی افزود: از جایزه بهره‌وری ایمیدرو انتظار داریم که به سمت ایجاد کادرسازی، نظریه‌سازی و همچنین ایجاد یک جریان بهره‌وری در زیست‌بوم بهره‌وری حرکت کند، چراکه معتقدیم بهره‌وری موتور محرکه و پیشرفت کشور است.

■ بهره‌وری معدن، بالاتر از سایر بخش‌ها

معاون ساماندهی شبکه ملی بهره‌وری ایران بابیان اینکه برای رشد اقتصادی تنها می‌توانیم از ابزار «افزایش کمی» همچون افزایش منابع و معادن یا «افزایش کیفی» از میان منابع موجود استفاده کنیم، گفت: با توجه به منابع موجود، باید از ابزار کیفی و ارتقای بهره‌وری استفاده کنیم.

وی ادامه داد: در حوزه معدن، شاخص رشد اقتصادی ۶.۱ درصد گزارش‌شده که در مقایسه با دیگر بخش‌های اقتصادی از وضع بهتری برخوردار است. اما در حوزه سرمایه نیروی انسانی در این بخش، نیاز به افزایش مهارت و انتقال تجربه برای رسیدن به شرایط مطلوب داریم.

حصاری با اشاره به ۳ راهکار برای ارتقای بهره‌وری در بخش معدن و صنایع معدنی تصریح کرد: این راهکارها شامل ورود حاکمیت به حوزه بهره‌وری سرمایه‌گذاری در بخش ماشین‌آلات، ارتقای بهره‌وری نیروی انسانی با افزایش آموزش و به اشتراک‌گذاری تجربه و نیز جلوگیری از خام فروشی است.

سخن پایانی

در این همایش، شرکت زغال‌سنگ البرز مرکزی در جایگاه پیشروان پنج ستاره قرار گرفت. همچنین ۹ شرکت و مجتمع در جایگاه پیشروان چهار ستاره قرار گرفتند که عبارت‌اند از: مجتمع طلای موته، سیمان خاش، شرکت بابک مس ایرانیان، شرکت فولاد زرند ایرانیان، مجتمع سنگ آهن سنگان، شرکت سیمان هگمتان، شرکت صنعت فولاد شادگان، شرکت آهن و فولاد غدیر ایرانیان و مجتمع سنگ آهن فلات مرکزی بافق. در ادامه شرکت سیمان خزر، شرکت فولاد آذربایجان، شرکت تلاشگران صنعتی و معدنی لامرد و پارسیان، مجتمع سنگ آهن سیرجان و مجتمع معدنی سرب و روی انگوران به‌عنوان پیشروان بهره‌وری سه ستاره موردتقدیر قرار گرفتند. طی این مراسم، مرکز تحقیقات مواد معدنی یزد، مجتمع معدنی و صنعتی فسفات اسفوردی، شرکت صنایع مس شهید باهنر، مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران، شرکت آهن و فولاد ارفع، مجتمع فولاد میانه، شرکت بین‌المللی مهندسی ایران (ایریتک) و شرکت سنگ آهن گهر زمین نیز به‌عنوان پیشروان بهره‌وری دوستاره معرفی شدند.

از سوی دیگر، شرکت صنایع سیمان غرب، مجتمع معدنی سرب نخلک، شرکت توسعه صنایع انرژی بر پارسیان جنوب و شرکت سیمان لار سبزوار نیز به‌عنوان پیشروان بهره‌وری یک ستاره موردتقدیر قرار گرفتند.

علاوه بر این، شرکت ملی فولاد ایران، شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران، مجتمع فولاد ویان و شرکت معدنی و صنعتی فولاد سنگ مبارکه اصفهان نیز به‌عنوان تلاشگران بهره‌وری معرفی شدند.

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
نوبت دوم ۵۸۷ م الف
آگهی موضوع ماده ۳ قانون ماده ۱۳ آیین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
قوه قضائیه
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره ثبت اسناد و املاک بندر گناوه
برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۲۴۰۰۱۰۰۵۰۹۹ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۳ هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک بندر گناوه تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای غالب علی‌زاده فرزند سبزعلی به شماره شناسنامه ٤ کدملی ۳۵۳۹۷۸۲۶۷۲ صادره از گناوه را نسبت به ششدانگ عرصه و اعیان یک باب خانه به مساحت ۲۱۰/۸۰ متر مربع در قسمتی از پلاک ۹۱۷ اصلی واقع در امامزاده گناوه خریداری مع‌الواسطه از آقای نظام امیری و شرکاء محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد صدور سند مالکیت مانع مراجعه متضرر به مراجع ذیصلاح قضایی نمی‌باشد.
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۰/۲۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۱/۰۹
محمد چهابدار، رئیس ثبت اسناد و املاک شهرستان گناوه

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
نوبت دوم ۵۹۲ م الف
آگهی موضوع ماده ۳ قانون ماده ۱۳ آیین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
قوه قضائیه
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره ثبت اسناد و املاک بندر گناوه
برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۲۴۰۰۱۰۰۵۱۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۳ هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک بندر گناوه تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای ایرج بهمیاری فرزند منصور به شماره شناسنامه ۱۱۲٤ کدملی ۳۵۳۹۲۷۷۱۰۷ صادره از مرکزی را نسبت به ششدانگ عرصه و اعیان یک باب خانه به مساحت ۲۱۵ متر مربع در قسمتی از پلاک ۹۱۷ اصلی واقع در امامزاده گناوه خریداری مع‌الواسطه از آقای سیدحیات موسوی و شرکاء محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد صدور سند مالکیت مانع مراجعه متضرر به مراجع ذیصلاح قضایی نمی‌باشد.
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۰/۲۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۱/۰۹
محمد چهابدار، رئیس ثبت اسناد و املاک شهرستان گناوه

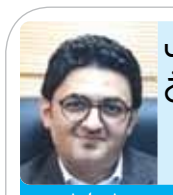
تاسیس شرکت سهامی خاص توسعه تجارت پارس ایریسا درتاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۶ به شماره ثبت ۶۰۷۶۲۴ به شناسه ملی ۱۴۰۱۱۸۶۶۰۶۷ ثبت و امضا ذیل دفاترتکمیل گردیده که خلاصه آن به شرح زیر جهت اطلاع عموم آگهی میگردد. موضوع فعالیت :ارائه خدمات توانمندساز و توسعه دهنده کسب وکارهای نوآور و نوپا در قالب ایجاد و مدیریت شتاب دهنده کسب و کارها ، انجام مشاوره، بازاریابی غیرشبکه‌ای و غیرهرمی، ارائه زیرساخت‌های فنی، حقوقی و بازرگانی، مشارکت، مدیریت، خرید و فروش، صادرات و واردات کلیه کالاهای مجاز بازرگانی، اعم از تجهیزات و قطعات پزشکی و بیمارستانی و آزمایشگاهی و بهداشتی ، کالاهای الکتریکی، الکترونیکی ، تاسیسات گرمایش و سرمایش و نصب و راه اندازی و نگهداری آنها ، تجهیزات پزشکی ، محصولات بهداشتی ، آرایشی ، مواد غذایی ، محصولات کشاورزی و پتروشیمی و لوازم خودرویی و همچنین ترخیص کالا از گمرکات داخلی و بین المللی ، طراحی نرم افزار غیر فرهنگی و غیر هنری از جمله طراحی نرم افزارپزشکی و آزمایشگاهی ، ارائه خدمات و مشاوره و پاسخگویی تلفنی و اینترنتی ، انعقاد قرارداد با کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی ، اخذ و اعطای نمایندگی، شرکت در مناقصات و مزایدات، عقد قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی، اخذ وام و تسهیلات ریالی و ارزی از کلیه بانک های دولتی و خصوصی و موسسات مالی و اعتباری داخلی و خارجی، اخذ و اعطای نمایندگی از شرکت ها و موسسات داخلی و خارجی، برگزاری ، مشارکت و شرکت در نمایشگاه های بین المللی تخصصی و غیرتخصصی داخل و خارج کشور درصورت لزوم پس از اخذ مجوزهای لازم از مراجع ذیربط مدت فعالیت : از تاریخ ثبت به مدت نامحدود مرکز اصلی : استان تهران، شهرستان تهران، بخش مرکزی، شهر تهران، امیرآباد، بزرگراه حکیم، خیابان کارگرشمالی، پلاک ۱۴۵۰، ساختمان دانشکده فنی دانشگاه تهران، طبقه ۱، واحد ۱۱۳ کدپستی ۱۴۳۹۹۵۶۱۹۰ سرمایه شخصیت حقوقی عبارت است از مبلغ ۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال نقدی منقسم به ۱۰۰۰ سهم ۱۰۰۰۰۰ ریالی تعداد ۱۰۰۰ سهم آن با نام عادی مبلغ ۳۵۰۰۰۰۰۰ ریال توسط موسسین طی گواهی بانکی شماره ۳۳۲۰۱۷۹۶ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۱ نزد بانک پاسارگادشعبه کوی دانشگاه با کد ۳۳۲ پرداخت گردیده است والباقی در تعهد صاحبان سهام می باشد اعضا هیئت مدیره آقای محمدحسین موسوی به شماره ملی ۰۰۳۷۰۱۰۷۸۶ به سمت عضو اصلی هیئت مدیره به مدت ۲ سال و به سمت مدیرعامل به مدت ۲ سال آقای حسین حمیدزاده به شماره ملی ۰۰۴۳۴۵۱۲۹۲ نماینده حقوقی ، صندوق تحقیق وتوسعه صنایع ومعادن به شناسه ملی ۱۰۱۰۲۹۲۱۰۱۹ به سمت رئیس هیئت مدیره به مدت ۲ سال آقای بهمن ابراهیمی حسین زاده به شماره ملی ۰۹۳۹۷۳۲۲۴۶ نماینده حقوقی ،شتاب دهنده آینده پژوه هم افزا به شناسه ملی ۱۴۰۰۰۱۰۲۸۶ به سمت نایب رئیس هیئت مدیره به مدت ۲ سال دارندگان حق امضا : کلیه اوراق و اسناد بهادار و تعهد آور شرکت از قبیل چک ،سفته ، بروات ، قراردادها عقود اسلامی و همچنین کلیه نامه های عادی و اداری باامضاء صاحبان امضا همراه با مهر شرکت معتبر می باشد. اختیارات مدیر عامل : طبق اساسنامه بازرسان آقای داود اختری به شماره ملی ۰۴۹۲۹۸۲۰۰۷ به سمت بازرس اصلی به مدت ۱ سال آقای حمید مزدائی به شماره ملی ۱۸۸۱۵۴۵۳۴۲ به سمت بازرس علی البدل به مدت ۱ سال روزنامه کثیر الانتشار صمت جهت درج آگهی های شرکت تعیین گردید. ثبت موضوع فعالیت مذکور به منزله اخذ و صدور پروانه فعالیت نمی باشد. ۵
سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیرتجاری تهران (۱۴۴۶۵۹۰)

www.Gostaresh.news
با ما
سبک زندگی اقتصادی را
گسترش دهید

یادداشت

کشف دوباره آتش اختراع مجدد چرخ

شهرام شریعتی
کارشناس و فعال معدنی

تعدد قوانین وضع‌شده در مجلس شورای اسلامی، به‌عنوان ارگان قانون‌گذاری، در عمل موجب تورم قانون شده که در نتیجه آن، نوعی هرج‌ومرج و بی‌قانونی بر بخش‌های گوناگون اقتصادی حاکم شده است. به‌عبارت‌دیگر، تعداد مواد و تبصره‌هایی که تعیین می‌کند چه سازکاری و چه راهی را برای رسیدن به اهداف کلان کشور داریم، آن‌قدر زیاد هست که ختم به‌نوعی بی‌قانونی شده است.

به‌گمان من، این قوانین متعدد و متکثر بستری فراهم آورده است که به‌راحتی می‌توان با آن قاتلی را تبرئه کرد و در عوض، انسانی بی‌گناه را پای چوبه دار فرستاد.

در بیشتر کشورها، قوانین کلانی وجود دارد که نام آن را نقشه‌راه می‌گذارند. در کشور ما هم، این نقشه‌راه هر ۵ سال یک‌بار تدوین می‌شود و امروزه به ایستگاه هفتم رسیده است. این قوانین؛ چارچوب‌ها، اصول و مشخصات و مسیر حرکت بخش صنعت را مشخص و اهداف و چشم‌اندازها را ترسیم می‌کند.

اما قوانین بخش معدن کشور که باید راه را برای تحقق اهداف این نقشه‌راه هموار کند، آن‌قدر قدیمی و ناکارآمد است که تا امروز ختم به هیچ محصولی نشده و بعید است به‌این‌ترتیب دستاوردی در این زمینه حاصل کند.

بنابراین با این نقاط ضعف به آنچه ما سیاست‌های کلان کشور در بخش معدن یا صنعت می‌گوییم، نخواهیم رسید. از طرف دیگر، این قوانین با یک‌سری آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های اضافه مخلوط می‌شود و در عمل ملغمه‌ای ایجاد می‌کند که خروجی آن عقب‌افتاده‌تر و ناکارآمدتر از قبل است و با آنها نمی‌توان موضوعات کلان کشور را اداره کرد.

البته در حال حاضر حوزه معدن بخشی از جی‌دی‌پی را دارد که بخشی از آن مربوط به نوآوری بخش خصوصی و بخشی دیگر، مربوط به مجموعه‌های خصوصی است که به‌عنوان پیمانکاران یا مشاوران شرکت‌های دولتی کار می‌کنند، اما چالش مهم اینجا است که ما برای موفقیت بخش معدن هزینه زیادی صرف می‌کنیم. به‌عبارت‌دیگر، اگر هزینه معقول و منطقی انجام کاری ایکس ریال باشد، ما در حوزه معدن ایکس به توان ایکس ریال هزینه می‌کنیم و خروجی آن چیزی می‌شود که امروز شاهد آن هستیم.

یعنی آنچه باید به‌عنوان محصول نهایی به‌دست آوریم، بسیار گران تمام می‌شود. این معضل عمومیت دارد و ما در عمل، تمام بخش‌های تکنولوژیک کشور را گران اداره می‌کنیم، زیرا توان مدیریت بهینه را نداریم و با هزینه‌هایی بسیار بیشتر، محصول نهایی را تولید می‌کنیم.

اما برای داشتن شرایطی باثبات و شکوفا در اقتصاد و صنعت، حاکمیت باید گوش شنوایی برای مشکلات فعالان بخش معدن داشته باشد و بداند که این مشکل بخش خصوصی نیست که دولت توانایی ندارد حقوق دولتی دریافتی را مطابق قانون هزینه کند یا اینکه چرا منابع طبیعی مجوز نمی‌دهد یا تعارض منافع بین بخش‌ها را چگونه باید حل کرد و...؛ زیرا از نظر معدنکار، محیط‌زیست و منابع‌طبیعی، سازمان انرژی اتمی، وزارت صمت و همه ارگان‌ها و نهادهای ذی‌ربط زیرعنوان کلی دولت قرار می‌گیرند.

آنها باید مشکلات‌شان را با خود حل کنند، در حالی که در میانه دعوا و کشمکش آنها فعال بخش خصوصی آسیب می‌بیند.

تا زمانی که آنها بخواهند با هم کنار بیایند، معدندار بخش خصوصی ورشکست شده و سرمایه‌اش به باد رفته است. شاهد این مدعا چند صد معدن متروکه و فعالان ورشکسته‌شده است که روی دست این بخش مانده‌اند.

در تمام زیرمجموعه معدنی وزارت صمت و محیط‌زیست و منابع‌طبیعی، تعدادی مدیر و مسئول وجود دارند که نمی‌توانند دور هم جمع شوند و اختلافات خود را حل کنند؟ چرا این موضوع یک‌بار برای همیشه تمام نمی‌شود؟ هر دولتی که روی کار می‌آید، همین کشمکش‌ها وجود دارد و دود آن به چشم معدندار بخش خصوصی می‌رود. به‌طورمشخص باید مشکلات صدور مجوزها برعهده دولت گذاشته شود.

باید دولت با چنان اقتداری ظاهر شود که وقتی مجوز معدنکاری به کسی داده شد، دیگر هیچ نهاد و سازمانی اجازه کارشکنی و ممانعت از کار را نداشته باشد.

این مشکلاتی است که باید در بخش قانون‌گذاری حل شود؛ اما نمی‌شود.

قانون باید سنگ‌ها را از پیش‌پای تولید بردارد و ما نظرمان را درباره فرآیند صدور مجوزها بارها اعلام کرده‌ایم.

کشف آتش و اختراع چرخ یک‌بار در تاریخ بشر اتفاق افتاده است و قرار نیست که ما به‌طورمرتب در کار کشف مجدد آتش و اختراع دوباره چرخ باشیم؛ بیایید، ببینیم دیگر کشورها چه کاری انجام داده‌اند و ما هم از آنها الگوبرداری کنیم.

رشد تولید ۳ منتخب معدنی

براساس آمار وزارت صمت، از ۱۱ محصول منتخب معدنی، تولید ۳ محصول شیشه جام، کنسانتره زغال‌سنگ و ظروف چینی طی ۹ ماه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته بیشتر شده، تولید ۲ محصول ظروف چینی و آلومینا تغییری نکرده است و الباقی محصولات منتخب معدنی، کاهش تولید را تجربه کرده‌اند.

به‌گزارش دنیای‌معدن، پس از بالغ بر ۶ ماه، وزارت صنعت، معدن و تجارت، گزارش عملکرد حوزه صنعت و معدن کشور را منتشر کرده است. آمار ارائه‌شده نشان می‌دهد، از ابتدای امسال تا پایان آذر، شیشه‌جام بیشترین رشد تولید را داشته و از یک میلیون و ۱۰هزار تن در ۹ ماهه ۱۴۰۰ ،به یک میلیون و ۲۸۳ هزار تن رسیده است.

پس از آن، تولید کنسانتره زغال‌سنگ قرار دارد که در ۹ ماه ابتدایی امسال ۲۰ درصد نسبت به سال گذشته بیشتر شده و از یک میلیون و ۸۲ هزار تن به بیش از یک میلیون و ۳۰۰ هزار تن رسیده است.

در مقابل، بیشترین افت تولید مختص محصولات فولادی است که با کاهش ۲۳ درصدی از ۱۸ میلیون و ۹۱۳ هزارتن به ۱۴ میلیون و ۵۲۷ هزار تن رسیده است.

در مجموع ۹ ماه نخست امسال، ۲۱۶ هزار تن کاتد مس، ۳۳۲ میلیون مترمربع کاشی و سرامیک، ۷۲ هزار تن چینی بهداشتی و ۲۰ میلیون و ۸۴۵ هزار تن فولاد خام تولید شده است که به‌ترتیب کاتد مس ۵ درصد، کاشی و سرامیک و چینی بهداشتی هریک ۳ درصد و فولاد خام ۲ درصد کاهش تولید داشته‌اند.

به‌نظر می‌رسد علت کاهش تولید این حوزه، محدودیت‌های برق در تابستان امسال و محدودیت‌های زودهنگام گاز صنایع فولادی و سیمانی در کنار محدودیت برق در زمستان امسال بوده است.

گزارش صمت از عمده‌ترین مشکلات حاکمیت معدن در سال جاری

کار با شعار درست نمی‌شود

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

یکی از حوزه‌هایی که رئیس‌جمهوری دستاوردهای آن را مثبت ارزیابی کرده و شرایط سال آتی را برای آن روشن و موفق به تصویر کشیده، معدن و صنایع وابسته بوده است.

اما فعالان و دست‌اندرکاران این حوزه از ابتدای امسال انتقادات فراوانی نسبت به سیاست‌های حاکمیت معدنی وارد می‌دانسته‌اند، آنها این حوزه را درگیر چالش‌هایی می‌دانند که از دیروز شروع شده‌اند و با این فرمان، تا فردا و فرداها ادامه خواهند داشت.

در گزارش امروز صمت، مروری داریم به چالش‌های پیش‌روی معدن و آن را از منظر علی سلگی و کورش شعبانی، ۲ تن از فعالان و کارشناسان حوزه معدن، بررسی کرده‌ایم.

عکس: صمت

وظیفه دولت این است که باتوجه به شرایط روز، برنامه‌ریزی‌های خود را متعادل کند و شیوه‌های مدیریتی‌اش، با نظر به شرایط داخلی و بین‌المللی انعطاف‌پذیر باشد

فرصت‌سوزی تاریخی

کورش شعبانی ـ فعال و کارشناس معدن: کشور ما به‌واسطه تحریم‌های چندین‌ساله‌ای که بر گرده آن قرار گرفته، در فروش نفت و تامین ارز با مشکلات فراوانی روبه‌رو و امروز بیش‌ازپیش نیازمند تامین منابع ارزی به روش‌های دیگری جز صادرات نفتی است.

تا امروز، بخش معدن، به‌صورت‌عام، تنها بخشی از صنایع بود که باوجود تحریم‌های سخت می‌توانست درآمدزا و ارزآور باشد و اگر دولت امکانات و تسهیلاتی در اختیار این بخش قرار می‌داد و از آن حمایت می‌کرد، می‌توانست بخشی از درآمد نفتی کشور را، از طریق صادرات فلزات و سایر تولیدات و محصولات معدنی جبران کند.

البته در حال حاضر، قطار معدن لنگ‌لنگان در مسیر ریل خود در حرکت است و وظایف خود را به‌انجام می‌رساند، اما دولت در این مورد، نقش خود را به‌خوبی ایفا نکرد و با شعار جلوگیری از خام‌فروشی و اعمال تعرفه‌ها، موجب شد تا بازارهای جهانی که طی سالیان سال و به‌تدریج ایجاد شده بود، از دست برود.

شاهد این ادعا، اتفاقی است که در زمینه صادرات فولاد پس از جنگ اوکراین و تحریم روسیه رخ داد؛ درست در زمانی که صادرکنندگان ما می‌توانستند از غیاب روسیه استفاده کنند و بخشی از بازار را به‌دست بگیرند، دولت با تعین تعرفه، جلوی صادرات را گرفت و یک فرصت‌سوزی تاریخی را رقم زد.

وقتی تعرفه صادراتی گذاشته می‌شود، به این معنا است که سود صادرات ماده خام به‌حداقل می‌رسد تا تولیدکننده مجبور شود، محصول خود را به بازار داخلی ارائه کند. به‌عبارت‌دیگر، هزینه صادرات آن‌قدر بالا می‌رود تا تولیدکننده ناچار شود، آن را به بازار داخلی عرضه کند.

تیشه به ریشه معدن

امسال هزینه‌های تولید، رشد چشمگیری پیدا کرد. این در حالی است که اقتصاد جهانی در رکود به‌سر می‌برد، نرخ جهانی فلزات به‌شدت افت کرده، برای مثال نرخ مس حدود ۳۰ درصد افت داشته، اما هزینه‌های تولید حدود ۶۰ درصد بالاتر رفته است. به‌این‌ترتیب، طیف گسترده‌ای از معدنداران به مرز ورشکستگی رسیدند، اما همزمان دولت، به‌جای در پیش گرفتن سیاست‌های تشویقی، میزان حقوق دولتی را تا ۱۰ برابر افزایش داد.

این اقدامات دولت را نمی‌توان مدیریت نامید، بلکه تیشه به ریشه صنعتی است که سال‌های سال برای آن خون‌دل خورده شده است. وظیفه دولت این است که باتوجه به شرایط روز، برنامه‌ریزی‌های خود را متعادل کند و شیوه‌های مدیریتی‌اش، با نظر به شرایط داخلی و بین‌المللی انعطاف‌پذیر باشد. یکی از پیشنهادهایی که من پیش از این هم مطرح کرده بودم، به صفر رسیدن حقوق دولتی برای یکی ، دو سال است تا مشوقی برای فعالیت معدنکاری و حفظ اشتغال در این حوزه شود.

وقتی معدنکاری نتواند تولید اقتصادی داشته باشد، ناچار به تعدیل نیرو می‌شود و این اتفاق بسیار ناخوشایندی است، زیرا از یک‌سو کارگران و پرسنل معدن، که انسان‌های شریف و زحمتکشی هستند، بیکار می‌شوند و از سوی دیگر، کارفرما نیروی انسانی ماهر و زبده خود را از دست می‌دهد.

تشویق به‌جای تعرفه

سوالی که همچنان بی‌پاسخ مانده، این است که وقتی صنایع پایین‌دستی کافی وجود ندارد، چرا با وضع عوارض صادراتی، زمینه خاموشی چراغ تولید را فراهم می‌کنند؟ شاید علت تاکید فراوان مدیران بخش دولتی بر تکمیل زنجیره، پررنگ‌تر بودن موضوعات مدیریتی و اشتغالزایی برای آنها است، چون اگر بخواهیم به حداکثر ارزش‌افزوده برسیم، باید صنایع پایین‌دستی ایجاد شود و در این مسیر فرصت اشتغال به‌وجود می‌آید که برای مدیران دولتی دستاورد مثبتی خواهد داشت.

اما رساندن تولید به حداکثر ارزش‌افزوده، زمانی ارزشمند است که با حداقل سرمایه‌گذاری و هزینه انجام شود. این شرایط ممکن است در هر ماده معدنی در یک قسمت از زنجیره ارزش به‌وجود آید.

به‌عنوان‌مثال، تولید کنسانتره مس با حداقل هزینه و سرمایه‌گذاری، سودآوری مناسبی دارد، اما اگر اصرار داشته باشیم که مس کاتد تولید کنیم، هزینه‌های سرسام‌آور ذوب و پالایش کارخانه‌ای مثل خاتون‌آباد و مس سرچشمه را متقبل می‌شویم و به نرخ استفاده از انرژی یارانه‌ای فراوان، آلوده کردن هوا و صرف زمان، کنسانتره را تبدیل به کاتد می‌کنیم.

وقتی می‌توان با سرمایه‌گذاری ۵۰ واحد، کنسانتره‌ای تولید کرد که نرخ آن ۸۵ درصد نرخ مس کاتد باشد، چرا باید کسی ترغیب شود که با سرمایه‌گذاری ۵۰۰ واحدی برای تولید مس کاتد به ۱۰۰ درصد ارزش‌افزوده دست پیدا کند.

این افزایش مختصر در ارزش‌افزوده به نرخ سرمایه‌گذاری بسیار بالاتر، صرف هزینه و مصرف بیشتر وقت و انرژی حاصل می‌شود که به‌عقیده بخش خصوصی این فرآیند اقتصادی نیست، اما دولت اصرار دارد که انجام این فرآیند باتوجه به اشتغالزایی آن، ارزشمند است و برای همین بر تکمیل زنجیره ارزش تاکید می‌کند. شعار دادن کار را درست نمی‌کند، به‌جای آن باید با برنامه‌ریزی درست و منطقی کار را پیش برد تا بتوان رونق را به فعالیت در بخش معدن بازگرداند. اگر به‌جای تعرفه و عوارض، برای صادرکنندگان مشوق‌هایی در نظر می‌گرفت و در عوض از آنها می‌خواست درآمد حاصل را برای تکمیل زنجیره ارزش در داخل سرمایه‌گذاری کنند، معدن و صنایع وابسته به رشد و توسعه خود ادامه می‌داد و زنجیره ارزش خودبه‌خود به‌سوی تکمیل پیش می‌رفت.

> کشور ما در زمینه تامین امنیت سرمایه‌گذاری معدنی چه داخلی و چه خارجی، کارنامه درخشانی ندارد. سرمایه‌گذار در این حوزه با صدها مشکل اداری، قانونی، انواع معارضان، تعرفه‌های گمرکی و امثال آن دست‌وپنجه نرم می‌کند و حمایت دولتی هم بسیار ضعیف است

چالش بزرگ طرح‌های اقتصادی

علی سلگی ـ کارشناس و فعال معدن: شرایط مطلوب اقتصادی زمانی رخ می‌نماید که دولت بتواند ارزش پول ملی را حفظ و تورم را مهار کند. وقتی قرار است برای شروع یک کسب‌وکار، «طرح تجاری» نوشته شود، باید میزان بازده داخلی Internal Rate of Return یا دوره بازگشت سرمایه را محاسبه کرد.

به‌عنوان‌مثال، پیش‌بینی می‌کنند که بازگشت سرمایه در یک بازه زمانی ۳ ساله اتفاق خواهد افتاد. بر این اساس، سرمایه‌گذار فعالیت خود را آغاز می‌کند تا بعد از ۳ سال به نقطه سربه‌سر برسد، اما وقتی تورم رشد افسارگسیخته‌ای دارد و قیمت‌ها مرتب افزایش پیدا می‌کند، سرمایه‌گذار مفروض که هزینه سالانه پروژه خود را ۱۰۰۰ میلیارد ریال پیش‌بینی کرده بود، در سال دوم با افزایش هزینه‌ها روبه‌رو می‌شود و به اعتباری بیش از آنچه پیش‌بینی کرده بود، نیاز پیدا خواهد کرد.

به همین ترتیب، در سال سوم، باتوجه به میزان تورم، هزینه‌ها افزایش پیدا می‌کنند و ناگهان سرمایه‌گذار با این حقیقت تلخ مواجه می‌شود که مبلغ کلانی کسری بودجه دارد و به‌این ترتیب پروژه با شکست روبه‌رو می‌شود.

یکی از دلایل تلاش کشورها برای ثابت نگه‌داشتن ارزش پول ملی خود، حداقل در بازه‌ای ۵ یا ۶ ساله، حفظ امنیت سرمایه‌گذاری است تا این اطمینان ایجاد شود که سرمایه‌گذاری سودآور خواهد بود.

بنابراین روشن است که یکی از معضلات اصلی حوزه معدن و صنایع معدنی در کشور ما، همین نبود اطمینان به آینده است، چرا که افزایش هزینه‌ها غافلگیر کننده است. برای مثال، سرمایه‌گذار بخش خصوصی حساب می‌کند که میزان حقوق دولتی معادن به مدت ۳ سال چیزی حدود ۵ درصد است، اما ناگهان ۲۵ یا ۳۰ درصد افزایش پیدا می‌کند و به‌این ترتیب، بخشی از تامین منابع مالی وی دچار مشکل می‌شود. علاوه بر این، تورمی هم که بر اثر کاهش ارزش پول ملی اعمال می‌شود، پیش‌بینی‌ها را نقش بر آب می‌کند و اگر مازاد هزینه‌ها حساب نشده باشد، پروژه به شکست ختم می‌شود.

به‌نظر من، یکی از کلیدی‌ترین وظایف دولت برای رشد و توسعه معدن و صنایع معدنی آن است که قیمت‌ها را ثابت نگه دارد و تورم را مهار کند.

فرمول عرضه و تقاضا

دخالت دولت در قیمت‌گذاری براساس اصول علم اقتصاد اشتباه است. به‌عبارت‌دیگر، دولت‌ها نمی‌توانند و نباید، بازار را به کنترل خود درآورند، زیرا این بخش براساس فرمول عرضه و تقاضا مسیر خود را تعیین می‌کند و هرگونه دخالت دولتی و دستوری، باعث پیچیده‌تر شدن وضعیت می‌شود.

البته، این حکمی کلی و قاعده‌ای بی‌چون‌وچرا نیست و در شرایط خاص و استثنایی، دولت می‌تواند در بازار دست ببرد و نرخ بعضی از اقلام و کالاها را تنظیم کند. برای مثال، در شرایط تحریمی، اقلام اساسی باید مشمول قیمت‌گذاری باشد، اما اگر دولت بخواهد این مداخله را به همه حوزه‌ها تسری دهد، پیش از هر بخش دیگری، خود، دچار بحران می‌شود.

حلقه مفقوده سرمایه‌گذاری

کشور ما در زمینه تامین امنیت سرمایه‌گذاری معدنی؛ چه داخلی و چه خارجی، کارنامه درخشانی ندارد. سرمایه‌گذار در این حوزه با صدها مشکل اداری، قانونی، انواع معارضان، تعرفه‌های گمرکی و امثال آن دست‌وپنجه نرم می‌کند و حمایت دولتی هم بسیار ضعیف است. علاوه بر این، مشکلات مربوط به تغییر مکرر قوانین و مقررات، فقدان تسهیلات، عوارض گمرکی و تعرفه‌های واردات و صادرات، دشواری تامین یا خرید ماشین‌آلات، تجهیزات و تکنولوژی‌های جدید هم مزید بر علت است. بنابراین، در حوزه تامین سرمایه برای بخش معدن موفقیت چندانی به‌دست نیاورده‌ایم و به‌زودی هم با شرایطی که وجود دارد و رسوب قوانین و مقررات قدیمی در وزارت صمت، چشم‌انداز روشن و درخشانی پیش‌رو نخواهد بود. مگر اینکه تحولات اساسی در زیرساخت‌های حمایتی از سرمایه‌گذاری انجام و قوانین بازدارنده رسوب‌زدایی شود که در آن صورت، امید به تغییر ایجاد خواهد شد.

خط‌شکنی برای همکاران

ارائه خدمات علمی از جمله سودآورترین حوزه‌ها برای کشورهای صاحب دانش است. به‌عنوان‌مثال، تجارت توان علمی و خدمات فنی، مهندسی و نرم‌افزاری بخش بزرگی از درآمدهای ملی کشوری مانند هند را تامین می‌کند. کشور ما هم می‌تواند باتوجه به توان علمی دانش‌بنیان‌ها و تخصص نخبگان خود، از این طریق، تجارتی پرسود و درآمدی پایدار داشته باشد، اما برای دستیابی به این مهم و برخورداری از ثمره رشد دانش فنی و مهندسی، باید سیاستی هوشمندانه و تدابیری کلان به کار بست.

در حال حاضر، شرکت‌های نرم‌افزاری و دانش‌بنیان کشور، خدمات متنوعی به بزرگ‌ترین هلدینگ‌های داخلی ارائه می‌دهند، متاسفانه جای آنها در بازار بین‌المللی خالی است، زیرا یا در دنیا شناخته‌شده نیستند یا در موارد معدود، راه خود را با اتکا به توان شخصی باز کرده و وجهه عمومی و ملی نیافته‌اند.

به این منظور، لازم است دولت با در نظر گرفتن تسهیلات حمایتی، تشویقی برای این شرکت‌ها کمک کند تا در مسیر توسعه خود پیش بروند و راه را برای دیگر شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی هموار کنند.

سخن پایانی

درباره اینکه دولت چه کمکی می‌تواند به معادن به‌ویژه معادن کوچک و متوسط مقیاس انجام بدهد، باید گفت هر سیاستی که از طرف دولت باعث افزایش توجه سرمایه‌گذاران به معدن و صنایع معدنی شود، می‌تواند گام مهم و بزرگی در حمایت از این بخش باشد.

اگر بخواهیم به‌صورت کلان بررسی کنیم، قاعدتا دولت‌ها باید از سیاست‌های انقباضی که باعث خروج سرمایه از صنایع مولد و تولیدی همچون معدن می‌شوند، اجتناب کنند و به‌طبع سیاست‌های پولی را طوری طراحی کنند که بخش عمده‌ای از سرمایه موجود در جامعه که در صنایع کوچک و متوسط دست بخش خصوصی است، جذب صنایع مولد شود.

گستره
تجارت
یکشنبه
۹ بهمن ۱۴۰۱
۷ رجب ۱۴۴۴
۲۹ ژانویه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۵۶
پیاپی ۳۵۷۴
www.Tejaratdaily.com

عملکرد توافقنامه خزر زیر ذره‌بین

سودجویی طبیبانه

بازوی محرک اقتصاد، جان تازه گرفت

زنگ خطر امنیت غذایی به صدا در آمد؟

امنیت غذایی مفهومی پویا، وابسته به شرایط اقلیمی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور است و می‌بایست همواره مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. همچنین در این راستا باید سیاست‌گذاری‌ها و راهکارها در کشور با توجه به شرایط به‌روزرسانی و یکپارچه شود. یکی از مولفه‌های اقتدار یک نظام، امنیت غذایی است و برخی معتقدند حتی رفاه بدون امنیت غذایی کاربردی ندارد و نمی‌تواند سلامت انسان را به‌دنبال داشته باشد.

امنیت غذایی یکی از پایه‌های اصلی امنیت ملی است و امنیت در سایر حوزه‌ها و ابعاد وابستگی زیادی به امنیت غذایی دارد. بانک جهانی امنیت غذایی (Food Security) را دسترسی همه مردم در تمام اوقات به غذای کافی برای داشتن یک زندگی سالم تعریف کرد.

امنیت غذایی سنگ بنای یک جامعه توسعه‌یافته و عنصر اصلی سلامت فکری، روانی و جسمی آن جامعه است. ناامنی غذایی ذخیره سرمایه اجتماعی افراد مشمول آن و نیز معناداری هنجارها و ارزش‌های انسانی و دینی را به‌طور شدید تحلیل خواهد برد. گزارش سازمان ملل که در اواسط سال ۲۰۲۱ منتشر شد، نشان می‌دهد بین ۷۲۰ تا ۸۱۱ میلیون نفر در سال ۲۰۲۰ ناامنی غذایی را تجربه کرده‌اند. از مهم‌ترین دلایل ایجاد ناامنی غذایی در سال‌های اخیر می‌توان به خشکسالی، تغییرات آب و هوایی و شیوع ویروس کرونا در جهان اشاره کرد.

صمت در این گزارش به بررسی امنیت غذایی در کشور پرداخته است.

> تا کنون ۴۹ هزار گزارش از تغییر کاربری‌های غیرمجاز به سامانه هوشمندسازی وصول‌شده و مسائل به‌طور سیستماتیک در حال پیگیری و انجام است

خرد شدن اراضی، تهدید جدی برای امنیت غذایی

سید جواد ساداتی‌نژاد وزیر جهاد کشاورزی رشد بیش از ۸۰ درصدی امنیت غذایی را مرهون تلاش و اراده مردم دانسته و معتقد است بخش عظیمی از اقتصاد کشاورزی در روستاها و جامعه عشایری رقم می‌خورد. این در حالی است که رئیس سازمان امور اراضی کشور معتقد است؛ خرد شدن اراضی و تهدید غذایی هشداری جدی در بخش کشاورزی بوده و دراین‌باره زنگ‌های خطر به صدا درآمده است. به گفته رضا افلاطونی، سازمان امور اراضی کشور متولی امنیت غذایی با حفظ اراضی کشاورزی است. برهمین اساس ضرورت دارد برای امنیت زیستی سرزمین و محدودیت جغرافیایی از زمین‌های قابل کشت حفاظت شود. ازاین‌رو این شعار در حال تکرار است که اگر آب و غذا تمام شود پول و سرمایه قابل تغذیه نیست.

سازمان امور اراضی کشور در گفت‌وگو با مهر با اشاره به تاثیر ریزگردها و آلودگی فعلی هوا بر کشاورزی و امنیت غذایی اضافه کرد: صیانت از اراضی کشاورزی به معنی حفظ امنیت غذایی و زیستی بوده و ازاین‌رو وزارت جهاد کشاورزی موضوع صیانت از خاک و ممانعت از تغییر کاربری را به سازمان امور اراضی محول کرده است. همچنین توسعه اراضی کشاورزی جز وظایف این سازمان بوده و درحال‌حاضر ما مجری و تکلیف مند حدود ۱۰۰ قانون مختلف هستیم.

وی گفت: قانون حدنگار برای زمین‌های کشاورزی مصوبه ۱۳۹۳ اصلی‌ترین وظیفه این سازمان بوده و رفع تداخلات اراضی و صدور اسناد در این حوزه از محوری‌ترین برنامه سازمان امور اراضی کشور است. افلاطونی اعلام کرد: قرارگاه صدور اسناد و یکپارچگی اراضی شکل‌گرفته و به‌طور هفتگی جلسات برگزار می‌شود.

هوشمندسازی طرح صیانت از خاک

رئیس سازمان امور اراضی در ادامه سخنان خود عنوان کرد: در کنار حدنگار زمین‌های کشاورزی تثبیت مالکیت‌ها دنبال می‌شود همچنان که در کنار جلوگیری از تغییر کاربری غیرمجاز موضوع تغییر کاربری مجاز پیگیری می‌شود.

او گفت: در راستای حفاظت از اراضی کشاورزی و حفظ کاربری برنامه این است که از فضای سنتی به مکانیزه و مدرن عبور کنیم. هدف هوشمندسازی طرح صیانت از خاک است؛ اینکه بتوانیم با پایش تصاویر ماهواره‌ای بتوانیم اراضی کشاورزی رصد شده و تغییر کاربری هوشمندانه پیگیری شود.

افلاطونی با بیان اینکه این هوشمندسازی با پایلوت قرار دادن شهرستان دماوند آغاز شده است، بیان کرد: در این شهرستان بیش از ۹۷ درصد اراضی راست آزمایی شده و کار در حال انجام است.

رئیس سازمان امور اراضی با بیان اینکه خرد شدن اراضی کشاورزی در بحث به ارث رسیدن زمین‌ها به فرزندان توضیح داد: خرد شدن زمین‌ها یکپارچگی اراضی کشاورزی را با خطر جدی مواجه کرده و این به معنی غیراقتصادی شدن زمین کشاورزی و این امر به معنی خارج شدن اراضی زیر کشت از چرخه تولید و در نهایت تهدید امنیت زیستی و غذایی کشور است.

او تاکید کرد: خرد شدن اراضی و تهدید غذایی هشداری جدی در بخش کشاورزی بوده و دراین‌باره زنگ‌های خطر به صدا درآمده است.

او با اشاره به آمارهای منتشر شده گفت: در بخش سنددار شدن زمین‌های کشاورزی تا کنون ۳ میلیون و ۳۰۰ هکتار زمین دارای سند شده‌اند. از این آمار دو میلیون هکتار یعنی معادل ۱۲ درصد در دولت سیزدهم انجام شده است.

به این ترتیب می‌توان گفت درحال‌حاضر ۱۷.۶ درصد از کل اراضی کشاورزی شناسایی و دارای سند شدند.

افلاطونی افزود: تا کنون ۴۹ هزار گزارش از تغییر کاربری‌های غیرمجاز به سامانه هوشمندسازی وصول‌شده و مسائل به‌طور سیستماتیک در حال پیگیری و انجام است.

اقدامات انجام شده در ۹ ماهه سال

رئیس سازمان امور اراضی اعلام کرد: در ۹ ماهه امسال ۵۲ هزار بهره‌بردار اراضی کشاورزی برای رفع تداخلات معرفی و ۵ هزار هکتار زمین بایر شناسایی و تعیین تکلیف شده‌اند. دو هزار و ۸۰ هکتار از این زمین‌های بایر برای کارهای صنعتی واگذار شدند.

افلاطونی در پایان گفت: متأسفانه زمین در کشور از کالایی تولیدی به کالایی سرمایه‌ای تبدیل‌شده و همین امر موضوع تغییر کاربری‌های غیرمجاز را به وجود آورده است. با فرهنگ‌سازی باید این چالش رفع شده و مانع تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی شد.

اگر امنیت غذایی به خطر بیفتد، قطعا امنیت کشور نیز خدشه‌دار می‌شود

با تغییر کاربری اراضی کشاورزی امنیت غذایی به خطر می‌افتد

سرهنگ اکبر امینی، فرمانده یگان حفاظت سازمان امور اراضی کشور با اشاره به رابطه مستقیم و تنگاتنگ امنیت غذایی و امنیت ملی، اظهار کرد: اگر امنیت غذایی به خطر بیفتد، قطعا امنیت کشور نیز خدشه‌دار می‌شود.

وی کشور ایران را دارای ۲۲ میلیون هکتار اراضی کشاورزی دانست و افزود: ۱۸ میلیون هکتار از این اراضی قابل کشت بوده و حدود ۱۴.۵ میلیون هکتار آن سالانه کشت می‌شود.

فرمانده یگان حفاظت سازمان امور اراضی کشور، با بیان اینکه برخی طرفدار واردات مواد غذایی هستند، تصریح کرد: این اقدام برای کوتاه‌مدت اشکال ندارد، اما اگر اتفاقی برای کشور تولیدکننده مواد غذایی بیفتد، امنیت غذایی کشور از بین می‌رود.

امینی، تامین امنیت غذایی را نیازمند نظام کشاورزی پایدار همراه با حفظ منابع طبیعی و توانمندسازی منابع انسانی دانست و خاطرنشان کرد: در حوزه مدیریت باید به سه مولفه شناخت مأموریت‌ها، کسب شایستگی‌های لازم برای انجام ماموریت‌ها و همراه‌سازی مخاطبان توجه کنیم و متاسفانه در حوزه کشاورزی این همراه‌سازی هنوز مشهود نیست.

وی زمین و خاک را بستر رویش گیاهان و منبع تولید مواد غذایی دانست و گفت: زمین کشاورزی یک موهبت الهی است که در اختیار بشر قرار دارد و باید بهینه مورد استفاده قرار گیرد و از آن حفاظت شود تا برای نسل‌های آینده بماند.

فرمانده یگان حفاظت سازمان امور اراضی، با اشاره به تاکیدات رهبر انقلاب بر حفظ زمین، اضافه کرد: حفاظت از اراضی فقط وظیفه جهاد کشاورزی نیست، زیرا با تغییر کاربری‌های وسیع در قالب زمین‌خواری مواجه هستیم.

وی با تاکید بر لزوم بهره‌مندی از همکاری دستگاه‌ها در حفاظت از زمین‌های کشاورزی گفت: گیلان استان خاصی است و مسئله کمبود آب زمینه هجوم به این استان را فراهم کرده است.

امینی، با بیان اینکه هر هکتار غذای ۲۰ تا ۲۲ نفر را تامین می‌کند، متذکر شد: با تغییر کاربری اراضی کشاورزی به دنبال افزایش جمعیت و افزایش نیاز مواد غذایی، امنیت غذایی نیز به خطر می‌افتد.

وی با اشاره به چرایی افزایش گرایش مردم به تغییر کاربری اراضی، اضافه کرد: متاسفانه مجازات‌ها در این بخش بازدارنده نیست و تخریب بناهای ساخته‌شده خیلی اثرگذاری ندارد.

فرمانده یگان حفاظت سازمان امور اراضی، زمین را یک کالای تولیدی دانست؛ نه سرمایه‌ای و تاکید کرد: باید نگاه سرمایه‌ای ما به زمین تغییر کند. افزایش کاذب نرخ زمین و مشکلات اقتصاد کشاورزی نیز موجب روی آوردن کشاورزان به فروش اراضی شده است.

وی خواستار یکپارچه شدن حوزه تصمیم‌گیری درباره اراضی شد و بیان کرد: افزایش امکانات و تجهیزات و منابع انسانی حوزه یگان حفاظت جوابگوی ماموریت‌ها نیست و لذا باید به سمت هوشمندسازی پایش‌ها برویم.

امینی، اولویت حفاظت از اراضی را پیشگیری دانست؛ نه تخریب و خاطرنشان کرد: ماموران یگان حفاظت اداره امور اراضی جهاد کشاورزی استان در کنار عقلانیت و درایت و اشرافیت اطلاعاتی و قانون مداری، برخورد قاطع با تخلفات را در دستور کار قرار دهند.

نقش بی‌بدیل عشایر در تامین امنیت غذایی کشور

عباس پاپی‌زاده، رئیس سازمان امور عشایر ایران در مراسم مشترک ایران و بولیوی در حوزه اقوام و عشایر اظهارکرد: عشایر ایران با یک‌میلیون ۱۱۵ هزار نفر جمعیت، ۶۵۶ ایل و طایفه، شیوه زندگی دامداری مبتنی بر کوچ دارند و سالانه حداقل دو بار، برای دسترسی دام به علوفه مرتعی تازه، از طریق کوچ‌راه‌های تاریخی، بین مناطق سردسیر و گرمسیر کوچ می‌کنند.

وی ادامه داد: عشایر ایران در ۵۹ درصد از فضای جغرافیایی کشور دارای قلمرو هستند و از ۳۵ میلیون هکتار از مراتع کشور را بهره‌برداری می‌کنند، دارای ۲۸ میلیون رأس دام هستند به‌طوری‌که ۲۵ درصد از گوشت قرمز و پروتئین دامی کشور را تأمین می‌کنند و نقش بی‌بدیلی در تأمین امنیت غذایی کشور به عهده دارند.

به گزارش سازمان امور عشایر ایران، رئیس سازمان امور عشایر ایران گفت: علاوه بر آن، عشایر ۳۵ درصد از صنایع‌دستی کشور را تولید می‌کنند. بافت و ساخت این صنعت هنر عشایری، متکی بر فرهنگ، هنر، ذوق و خلاقیت زنان و دختران عشایر است و به‌عنوان گنجینه‌های ارزشمند میراث معنوی؛ طنین‌انداز سبک زندگی اصیل، پژواک درد و رنج، شادی و شعف‌ها و روایت‌گر هزاران سال شیوه زندگی در سازگاری با طبیعت است که هنوز هم می‌تواند به‌عنوان شناسنامه هویتی بخش زیادی از ملت فرهنگ‌دوست و فرهیخته ایران قابل‌اتکا و ارزش‌آفرین باشد.

وی خاطرنشان کرد: امروزه در کشورهای مختلف جهان جوامع قومی و بومی متحرک زیادی، به اشکال و اسامی مختلف زندگی می‌کنند و عشایر کوچنده ایران نیز به‌عنوان یک جامعه تولیدکننده، واجد ارزش‌های اقتصادی و اجتماعی ارزشمندی هستند.

رئیس سازمان امور عشایر ایران بیان کرد: بعد از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی، در راستای تحقق آرمان‌های عدالت‌خواهانه و سیاست‌های محرومیت‌زدایی جمهوری اسلامی ایران، باهدف تأمین نیازهای کلیه اقشار جامعه، در زمینه رسیدگی به امور دامداران متحرک عشایری نیز، نظام خدمات‌رسانی متحرک بسیار مؤثر و خلاقانه ابداع و با همکاری بخش خصوصی بکار گرفته شد و در طول ۴ دهه گذشته تاکنون که از عمر انقلاب اسلامی می‌گذرد، خدمات موردنیاز عشایر در مناطق سردسیر و گرمسیر و حتی در هنگام کوچ به آنها ارائه می‌شود که می‌تواند به‌عنوان یک الگوی مدیریت و تجربه خدمات‌رسانی به اجتماعات کوچک‌مقیاس و متحرک در جوامع مشابه در سایر کشورها بکار گرفته شود.

سخن پایانی

امنیت غذایی زمانی وجود دارد که تمام مردم در تمام زمان‌ها دسترسی فیزیکی، اجتماعی و اقتصادی به غذای کافی،سالم و مغذی برای تامین نیازهای غذایی و ترجیحات غذایی را برای یک زندگی سالم و فعال داشته باشند.

در سایه چنین نگاهی امنیت غذایی مساله‌ای می‌شود پیچیده و چند بعدی و چند وجهی، به گونه‌ای که این وجوه و این ابعاد در ارتباطی تنگاتنگ با یکدیگر قرار می‌گیرند.

نباید از اهمیت اراضی کشاورزی برای رسیدن به امنیت غذایی گذشت که لازمه آن ایجاد رفاه برای کشاورزان در بعد خرد و برای تمام شهروندان در بعد کلان است.

یادداشت

راهکار تامین امنیت غذایی در آینده

مسعود لطیفیان - عضو هیات علمی مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی

جمعیت جهان تا سال ۲۲۳۲ به بیش از ۸ میلیارد و جمعیت ایران تا سال ۱۴۳۰ به حدود ۹۳ میلیون نفر خواهد رسید. افزایش جمعیت باعث افزایش نیاز به محصولات باغبانی می‌شود.استراتژی باغبانی گلخانه‌ای با اقتصاد زیستی سازگار است، بسیاری از نوآوری‌ها و فناوری‌های مورد نیاز برای افزایش بهره‌وری باغبانی گلخانه‌ای در مقیاس آزمایشگاهی در دسترس هستند، اما به سرمایه‌گذاری، ارتقای بازار و اقدامات سیاسی برای غلبه بر «دره مرگ نوآوری» نیاز دارند. ابعاد بهره‌وری زیست محیطی باغبانی گلخانه‌ای با توجه به مفهوم مرزهای اکولوژیکی تایید می‌شوند. زیست توده گیاهی باغبانی گلخانه‌ای عمدتا بر پایه سلولز، لیگنین و همی‌سلولز است که ماده اولیه خوبی برای تولید پلیمرهای زیستی با ظرفیت تولید بیش از ۲.۵ میلیون تن در سال است. علاوه بر این، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید با تنوع بخشیدن به سیستم تولید در صنایع وابسته به باغبانی گلخانه ای امکان‌پذیر می‌شود. امروزه استفاده از کودهای برپایه نیترات (۳.۵-۵ تن در هکتار) به یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های زیست محیطی در باغبانی گلخانه‌ای تبدیل شده است.

قوانین تجارت بین‌المللی محصولات باغبانی شامل قوانینی است که برای باقیمانده نیترات در محصولات و آلودگی زیست محیطی مرتبط با آن محدودیت‌های شدیدی ایجاد می‌کند. جایگزینی کودهای برپایه نیتروژن یا محصولات محافظت از گیاهان شیمیایی با نهاده زیستی به معنای کود یا آفت کش‌های زیستی و محرک‌های زیستی کلیدی برای موفقیت در باغبانی گلخانه‌ای در آینده است. تولید محصولات باغبانی گلخانهای به صورت زیستی وابسته که در آن میکروارگانیسم‌ها (باکتری‌ها، قارچ‌ها، ریزجلبک‌ها) و محصولات آنها نه تنها برای مقاصد باغبانی، بلکه برای تامین توده زیستی مورد نیاز بخش‌های مختلف صنعتی قابل کاربرد است، راهی برای تنوع بخشیدن به اقتصاد در باغبانی گلخانه‌ای است. از زیست توده زباله‌های باغبانی گلخانه‌ای کمپوست و بیشتر کودهای زیستی را می‌توان تولید کرد. نتایج یک مطالعه نشان داده است که ۷۷ درصد از گلخانه داران در اسپانیا برای مدیریت زیست توده با شرکت‌های مجاز قرارداد می‌بندند، در حالی که نزدیک به ۲۳ درصد آن را خود مدیریتی می‌کنند. با توجه به این که بازار محرک‌های زیستی از سال ۲۰۰۵ تا کنون بیش از ۱۰ درصد در سال رشد کرده است، توسعه صنعت تولید محرک زیستی، مرتبط با خوشه تولیدات باغبانی گلخانه‌ای در ارتقاء بهره‌وری اقتصادی آن بسیار موثر است.

بازار محرک‌های زیستی ظرفیت رشد زیادی دارد. درحال‌حاضر، ۸۰ درصد کودها مصنوعی یا معدنی و فقط ۲.۲۵ درصد زیستی هستند که در بازار توسط شرکت‌های تولیدکننده محرک‌های زیستی عرضه می‌شوند. باغبانی گلخانه‌ای ظرفیت خوبی برای توسعه این نوع صنعت مورد تقاضای بخش کشاورزی و مواد غذایی دارد. زنجیره ارزش فعلی باغبانی گلخانه‌ای یک سناریوی منحصر به فرد برای ترویج رویکردهای فرا رشته‌ای است. اگرچه باغبانی گلخانه‌ای یک مدل کشاورزی با میانگین اندازه ۲ هکتار مزرعه است. اندازه این سازمان دسترسی گلخانه‌داران به دانش، فناوری و بازارهای بین‌المللی را تسهیل می‌کند. یک رویکرد فرا رشته‌ای در بخش باغبانی گلخانه‌ای برای ترویج اقدامات پایدار زیست محیطی و سیاست اجتماعی کاملا ضروری است. علی‌رغم شناخت گسترده تاثیر چنین طرح‌هایی برای پیشبرد اهداف اقتصاد زیستی، تحقیقات بیشتر برای درک شرایط اجرای موفقیت‌آمیز چنین طرح‌هایی ضروری است. از این رو، ما پیشنهاد می‌کنیم که تحقیقات فرا رشته‌ای تجربی جدید برای عملیاتی کردن و مرتبط کردن اقتصاد زیستی با سیاست و جامعه در باغبانی گلخانه‌ای انجام شود.

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

یادداشت

رفع ناهماهنگی‌های داخلی، شرط توسعه تجارت

محمد گرشاسب‌زاده ـ دبیر انجمن صنایع شیلات مازندران و عضو خانه کشاورز ایران

ایـران تا به امـروز فرصت‌های تجاری مهم و بالقوه‌ای را از دسـت داده و یکی از آنها، توسعه روابط تجاری با کشـورهای حوزه دریای خزر و سایر متعلقات آن است. طی سال‌های گذشته، ایران از نظر سیاسـی و جغرافیایی، شانس‌های متعددی را برای توسـعه تجارت به‌دست آورده بـود، اما نتوانسـت آن‌طور که باید و شـاید، از این فرصت‌ها بهره‌بـرداری کند. در نهایت نیز، سایر کشورها از این مجال‌های تجاری استفاده کردنـد و جـای ایـران را در بازارهای مختلف گرفتند. پس از فروپاشی شـوروی، کشورهای جداشـده، بـازار صادراتـی مهمی محسـوب می‌شـدند و نیازهـای جـدی بـه محصولات ایران داشـتند و به‌دلیل نداشـتن توجه کافی به این مسـئله، بسترهای تجاری گسترده‌ای با کشورهای مذکور شکل نگرفت. به‌دلیل ضعیف بودن سیاسـت‌های خارجی ایـران و همچنین نقص‌های جـدی در برقراری ارتباطات تجاری، هدایت کردن سـرمایه‌ها بـه بازارهای بالقوه و جذب سـرمایه‌گذاران بین‌المللی، تـا به امروز شانس‌های جدی تجارت در منطقه را از دست دادیم و در این زمان سایر کشورها مانند ترکیه، از حضور نداشـتن ایران اسـتفاده کردند. ایران باید به گذشـته نگاهـی اندازد و بـرای تغییر رویه در فعالیت‌های تجاری خود، برنامه جدی تدوین کند.

در حال حاضر اعلام شده موافقتنامه همکاری اقتصادی و تجاری بین دولت‌های ساحلی خزر به‌امضا رسـیده و انتظار مـی‌رود در چند مدت آتـی به‌بهره‌بـرداری برسـد. حضور ایـران در نشست‌های همکاری مختلف اقتصادی منطقه، به‌طبع تاثیر بسیار زیادی بر روابط تجاری ما با سایر کشورها دارد. در این میان، نکته قابل‌توجه آنجا است که بهره‌گیری از اطلاعات و تجربیات کشـورهای موفـق، مهم‌تریـن و باارزش‌ترین سرمایه‌ای است که باید از آن استفاده کنیم، از این‌رو شرکت در موافقتنامه همکاری اقتصادی و تجاری بین دولت‌های سـاحلی خزر می‌تواند ضمـن بهبود روابط اقتصـادی و تجاری ایران، فرصت‌هـا و تجربه‌های مهمـی را در اختیار ما قرار دهد. در حال حاضر کشورهای توسعه‌یافته یا درحال‌توسعه، به‌عنوان مهم‌ترین رقبای ایران در بازارهای جهانی شـناخته می‌شـوند. ایران اگر برنامه جدی برای پیشرفت در فعالیت‌های بازرگانی نداشـته باشـد و نتواند با این رقیبان قدرتمنـد در بازارهای جهانـی مقابله کند، در ادامـه همچنـان فرصت‌های مهـم و بازارهای بالقوه برای محصولات خود را از دسـت خواهد داد. حضـور ایـران در نشسـت‌ها و توافق‌های تجاری منطقه‌ای، می‌تواند به ایران برای حضور در تجارت بین‌المللی یاری رساند.

ضعف‌های ایران در بهره‌گیری از فرصت‌های توسـعه تجـارت در منطقه، دلایـل متعددی دارد که رسـیدگی به هر یک، ضروری اسـت. بـرای بهره‌مندی از ظرفیت‌های خزر، ابتدا باید موانع و چاله‌های فعلی در سیاسـت‌گذاری‌های کلان کشـور را حـل کنیـم. در حـال حاضر تولیدکننده‌های داخلی، از نیاز سایر کشورها و همچنین بازارهای بالقوه موجود اطلاعی ندارند. به‌عبارتی، تاجـری خبره وجود ندارد که ضمن نیازسنجی کشـورهای خارجی، تولیدات ایرانی را به بازارهای بین‌المللی به نحو احسن معرفی کند. این ضعف‌های مهم سبب شده تا پایه‌های تجارت ایران با سایر کشورها به‌ویژه کشورهای حاشیه دریای خزر سست شود و رفع مشکلات این‌چنینـی، همـکاری چندجانبـه نهادهـا و سازمان‌های دولتی را می‌طلبد. نمی‌توان مسئله توسـعه تجارت را تنها وظیفـه وزارت صنعت، معدن و تجارت دانسـت؛ بلکه نهادهایی مانند وزارت امور خارجه و جهاد کشـاورزی، سازمان شـیلات و سایر سـازمان‌های درگیر در مسئله تجارت، باید با یکدیگر همکاری‌های موثر داشته باشند. در رابطه با افزایش همکاری‌های تجاری با کشـورهای حوزه دریای خزر، سـازمان امور بنادر و دریانوردی همواره یکی از نهادهای مهم درگیر و مسـئول بهبود روابـط بازرگانی ایران اسـت، بنابراین رفع نقایص سیاست‌گذاری‌های تجـاری و پرورش تاجران و رایزنـان بازرگانی، یـک وظیفـه چندجانبه میـان سـازمان‌ها و نهادهای مختلف اسـت، اما متاسـفانه در حال حاضر چنین سـازماندهی میان دسـتگاه‌های دولتی وجود ندارد.

تـا زمانی کـه ایـن مشـکلات بنیادین در سیاسـت‌گذاری‌های کلان تجـاری وجـود دارد، نمی‌توان به بهبود شـرایط فعلی امیدوار بود.

افزایش ۱۰ درصدی صادرات غیرنفتی

محمد رضوانی‌فر، رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران از افزایش ۱۰ درصدی صادرات غیرنفتی در ۱۰ ماه ابتدایی امسـال نسـبت به همین بازه زمانی در سـال گذشـته خبر داد و گفت: درآمدهای گمرکی پیش‌بینی‌شده در لایحه بودجه سـال آینده، افزایش قابل‌توجهی نسـبت به امسال دارد که قابل‌تحقق اسـت. به‌گزارش ایسـنا، رضوانی‌فر اظهار کرد: نگاهی به آمار ۱۰ ماهه تجارت خارجی نشـان می‌دهد که حجم صادرات غیرنفتی در این بازه زمانـی، از ۱۰۳ میلیـون تومان فراتر رفته و به ۴۵ میلیارد دلار رسـیده که نسـبت به همین بازه زمانی در سال گذشته با رشد ۱۲ درصدی مواجه شده اسـت، همچنین ۳۱ میلیون تن واردات داشته‌ایم که به بیش از ۴۸ میلیارد دلار رسـیده اسـت و رشـد ۱۶ درصدی را نسـبت به ۱۰ ماه نخست سال گذشته نشـان می‌دهد. متوسـط ارزش اقلام صادراتی ۴۴۰ دلار به‌ازای هر تن و متوسـط نرخ اقلام وارداتی هزار و ۵۷۱ دلار به ازای هر تومان بوده که به‌ترتیب ۱۵ و ۲۵ درصد نسبت به همین بازه زمانی در سال گذشته افزایش یافته اسـت. به‌گفته رئیس کل گمـرک، عمده مقاصد صادراتی ایران در ۱۰ ماه نخست امسال به‌ترتیب چین، عراق، ترکیه، امارات و هند و عمده مبادی ورودی کالا کشـورهای امارات، چین، ترکیه، هنـد و آلمان بوده که آرایش آنها نسـبت به ماه گذشـته تغییرات چندانی نداشته و از سوی دیگر، در این بازه زمانی، ۱۱ میلیون تن عملیات ترانزیتی انجام شـده که ۸ درصد نسبت به سال گذشته رشد یافته است. رضوانی‌فرد اظهار کرد: اینکه درآمد تجارت خارجی ما مثبت ۲۰ میلیارد دلار بوده، نشان می‌دهد که در ۱۰ ماه گذشته، دولت نسبت به سال قبل موفق‌تر عمل کرده است.

گفت‌وگو

گفت‌وگوی صمت با معاون کل اسبق سازمان توسعه تجارت

عملکرد توافقنامه خزر زیر ذره‌بین

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

موافقتنامه همکاری اقتصادی و تجاری بین دولت‌های ساحلی خزر، اواسط دی امسال به امضای رئیس دولت سیزدهم رسید. این موافقتنامه شامل موافقتنامه پروتکل همکاری‌های مختلف اقتصادی و تجاری میان ایران و کشـورهای ساحلی دریای خزر است که در صورت اجرا می‌تواند گامی مثبت و دو سـر سـود برای ایران و کشورهای حاضر در این توافقنامه‌ها باشـد. در نگاهی دیگر، باید به مسئله اجرایی نشـدن کامل توافقات مهم و مختلف تجاری و اقتصادی ایران با سـایر کشـورها اشـاره کـرد. برخی کارشناسـان معتقدند تـا به امروز تفاهمنامه‌های همکاری مشترک میان ایران و سایر کشورها، به‌ویژه در حوزه اقتصاد دریای خزر، نتیجه چندان مطلوبی نداشته و دلیل اصلی آن را می‌توان عدم‌پیگیری جدی از سوی دولت‌ها در ادوار گذشته معرفی کرد. در برخی موارد نیز دیده شده تفاهمنامه‌های همکاری، دارای برخی ایرادات عملیاتی بوده‌اند، اما به‌طورکلی، فراهم نشدن بسترهای فنی و قانونی و بی‌توجهی به فرصت‌های تجاری این‌چنینی، از دلایل اصلی به‌ثمر نرسیدن تفاهمنامه‌های تجاری به‌شـمار می‌روند. صمت در این گـزارش، ضمن توجه به ابعـاد موافقتنامه همکاری اقتصادی و تجاری بین دولت‌های ساحلی خزر، درباره فرصت‌های تجاری و اقتصادی دریای خزر و بسترهای بهره‌برداری از آن، با کیومرث فتح‌الله کرمانشاهی، معاون کل اسبق سازمان توسعه تجارت به گفت‌وگو پرداخته است.

توافقـات مثبتـی در رابطه با بهره‌گیـری از مزیت‌هـای اقتصادی دریای‌خزر انجام شـده، اما صرف امضای توافقنامه روی کاغذ بدون توجه به الزامات عملیاتی آن، راه به جایی نخواهد برد

معطلی چندساله توافقنامه خزر

با نگاهـی دقیق‌تر به مفـاد موافقتنامـه همکاری اقتصـادی و تجـاری بیـن دولت‌های سـاحلی خزر درمی‌یابیم کـه این موافقتنامه اهـداف و برنامه‌های مناسـب و موثری را در راسـتای بهبـود بهره‌وری از دریای خزر دربرگرفته اسـت. لزوم اجرای برنامه‌های مشـترک میان ایران و کشـورهای سـاحلی دریای خزر به‌منظور ارتقا و گسـترش همکاری‌ها میان این کشورها، توجه به همکاری‌های مشترک در بخش‌های اقتصادی مختلف اعم از صنعت، کشـاورزی، تجارت و گردشگری، اجرای برنامه‌های سرمایه‌گذاری مشترک و تبادل تجربه در زمینه ایجاد و توسـعه مناطق آزاد و ویژه تجـاری و تبادل اسـتانداردها و مقررات ملی کشورهای این حوزه با یکدیگر به‌منظور توسعه روابط تجاری از مفاد مهم این موافقتنامه اسـت، همچنین تعامـل نهادهـای مرزبانی در دریای خـزر الحاقی به موافقتنامـه امنیتی در دریای خـزر ۲۰۱۰، همکاری کشورهای سـاحلی دریای خزر در زمینه حمل‌ونقل، موافقتنامـه همکاری تجاری و اقتصادی کشـورهای ساحلی دریای خزر و موافقتنامه پیشگیری از حوادث در دریـای خزر و سـایر مـوارد این‌چنینـی، از مفاد موافقتنامه همکاری اقتصادی و تجاری بین دولت‌های سـاحلی خزر به‌شمار می‌رود. این موافقتنامه از طرف دولت‌هـای آذربایجان، ایران، قزاقسـتان، روسـیه و ترکمنسـتان به‌امضا رسـیده و پیش‌بینی می‌شـود تـا در آینده شـاهد اتفاقـات روشـنی در این زمینه باشیم.

نکته قابل‌تامل اینجا است که لایحه این موافقتنامه، در دولت‌هـای پیشـین تدوین شـده و سـال‌ها در انتظار تصویب و اجرا مانده اسـت. مشـخص نیسـت که باید مقصر ایـن عقب‌افتادگی را دولت دوازدهم و سیزدهم دانست یا مجلس شـورای اسلامی، هرچند تصویب قوانیـن، به‌ذات قانونی دارای سلسـله‌مراتب مهم و مشـخصی اسـت، اما تدوین، تصویب و اجرای موافقتنامـه‌ای را کـه می‌تواند دسـتاوردهای جدی تجاری و اقتصادی را در پی داشته باشد، نباید چندین سال معطل نگه داشت.

به‌عنوان سوال نخست، فرصت‌های دریای خزر برای توسعه تجارت خارجی ایران را چطور ارزیابی می‌کنید؟

دریـای خـزر یکـی از بسـترهای مهـم تجاری اسـت که متاسـفانه ایران سـال‌ها اسـت نتوانسته از فرصت خزر، به‌نحو احسن بهره‌برداری کند.

فرصت‌هـای تجـاری اعـم از حمل‌ونقـل دریایی، گردشـگری، اقتصادی و همچنین ذخایر نفتی و گازی موجـود در این دریا، از مزیت‌هـای دریای خزر نه‌تنها بـرای ایران بلکه برای سـایر کشـورهای سـاحلی آن محسوب می‌شود.

به‌عنوان مثـال، دریای خزر برای تردد کشـتی‌ها و شناورهای کوچک‌مقیاس، مناسب است و همین بستر می‌تواند مسـئله حمل بار ایران به سـایر کشـورهای حاشـیه دریای خزر را ساماندهی کند، همچنین توجه بـه مزیت‌های دریای خزر، می‌تواند مشـکلات و موانع تجارت میان ایران و سـایر کشـورها منطقه را برطرف کـرده و بسـتری تسهیل‌شـده برای گسـترش روابط تجاری بین‌المللی فراهم کند.

کاهـش هزینه‌هـای حمل بـار، رشـد فعالیت‌های ترانزیتی و دسترسـی بهتر به کشورهای حاشیه دریای خـزر از دیگر مزایای اسـتفاده از این دریا محسـوب می‌شـوند. با این وجود، همان‌طور که ابتدا گفته شـد، تا بـه امروز آن‌طور که باید و شـاید، از اقتصاد دریای خـزر بهـره نبرده‌ایم و این مسـئله دلایـل متعددی دارد.

یکی از مباحث موافقتنامه همکاری اقتصادی و تجـاری بیـن دولت‌های سـاحلی خـزر، بهبود و اصـلاح روند بهـره‌وری از این دریا در مسـائل مختلـف تجاری و اقتصادی اسـت. به‌نظر شـما، توافقنامه‌هـای این‌چنینـی، چه تاثیـری در پی خواهد داشت؟

تا بـه امـروز توافقنامه‌هـای متعددی در راسـتای مدیریـت و هدفمندکـردن فعالیت‌هـای تجـاری و اقتصادی میان ایران و سـایر کشورهای منطقه منعقد شـده، اما شـاهد اتفاق مثبتی در این راستا نبوده‌ایم، حتی شـرکت‌های مشـترک تجاری مانند شرکت‌های حمل‌ونقـل بین‌المللی با سـایر کشـورهای سـاحلی دریـای خزر ایجاد شـد و هدف اصلی این شـرکت‌ها، رشـد ترانزیت و حمل‌ونقل دریایی بـود، اما حتی این دسـت اقدامات نیـز ثمره جدی نداشـته و روز به روز فرصت‌های دریای خزر را از دست داده‌ایم.

توافق‌هـای مثبتـی در رابطـه بـا بهره‌گیـری از مزیت‌های اقتصادی دریای خزر انجام شـده، اما صرف امضـای توافقنامه روی کاغذ بدون توجه بـه الزامات عملیاتـی آن، راه به جایی نخواهد برد.

امضـای تفاهمنامـه یـا انعقـاد هـر نوع موافقتنامـه بین‌المللی در راسـتای رشـد و توسـعه اقتصادی و تجاری، ملزم به پیگیری است که متاسفانه در این زمینه ضعف داریم.

به‌بیان دیگر، دلیل اصلی به‌نتیجه نرسـیدن برنامه‌ها و توافق‌های تجاری و اقتصادی را می‌توان عدم‌پیگیری مناسـب در مرحله اجرا بیان کنیم که این خود مشکل مهمی است.

وجـود متولی مشـخص بـرای اجـرای هدفمند و نتیجه‌بخـش برنامه‌هـا و تفاهمنامه‌های مشـترک، از راهکارهای برون‌رفت از این چرخه ناکارآمد است.

در صحبت‌های خود بـه اهمیت وجود متولی بـرای اجـرای تفاهمنامه‌هـای تجاری مشـترک اشاره کردید. به‌نظر شما حضور چنین متولی چه نتایجی را در پی دارد؟

وجود متولی برای اجـرای تفاهمنامه‌ها، نهاد پیگیر و مسـئول عملیاتی شدن برنامه‌ها را مشخص می‌کند. وجود یک کارگروه متولی می‌تواند ضمن تعیین کردن وظایف هر بخش، اجرای تفاهمنامه‌ها را پیگیری کند.

در توضیـح ایـن اهمیـت بایـد گفـت، در اجرای هـر برنامـه، نیازمنـد همـکاری مختلـف بخش‌ها با یکدیگـر هسـتیم و هماهنگـی در این امـر ضروری است.

باوجود یک متولی مسـئول، دستگاه‌های دخیل در برنامه‌ها مشخص می‌شـوند و بین این نهادها، تقسیم کار صورت می‌گیرد، سپس نهاد متولی می‌تواند ضمن نظارت بر عملکرد هر نهاد، میزان پیشـرفت برنامه‌ها را مشخص کند، بنابراین توافق‌های انجام‌شده در مسیری صحیح قرار گرفته و با همکاری موثر دستگاه‌ها، به‌ثمر خواهند رسید.

به این اقدام، تقسـیم کار ملی گفته می‌شـود که در آن تمامی نهادهای داخلی، از وظایف و مسئولیت خود در قبال به‌نتیجه رسـاندن برنامه‌ها آگاه و برای تحقق آنها در تلاش هستند.

در رابطـه با مسـائل مختلف دریای خـزر همچون حفاظت یا توسـعه بهره‌وری تجاری از این دریا، ایران تاکنـون توافقنامه‌های مختلفی را با کشـورهای حوزه این دریا به‌امضا رسانده است.

نه‌تنهـا این موضوع، بلکه در سـایر مباحث تجاری و اقتصـادی نیـز تفاهمنامه‌های متعددی را با سـایر کشـورهای منطقه تنظیـم کرده‌ایم، امـا هیچ‌کدام یا به‌نتیجه نرسیده یا ثمرات مطلوبی در پی نداشته‌اند.

دلیـل اصلی این اتفاق را باید نبود متولی کلان برای مدیریـت اجرایی مناسـب برنامه‌ها معرفـی کرد. در توافقنامه‌های تجاری، نهادها و دسـتگاه‌های مختلفی اعم از وزارت راه‌وشهرسـازی، صمـت و... دخیل بوده و هر یک مسـئول اجرای وظایفی مشـخص هستند، بنابرایـن تقسـیم کار و نظارت بر میـزان عملکرد هر نهـاد، از مهم‌ترین الزامات به‌نتیجه رسـیدن طرح‌های بـزرگ و توافقنامه‌هـای بین‌المللی اسـت، چرا که از انجـام دوباره‌کاری‌ها، وضـع آیین‌نامه‌هـای متناقض و مانع‌آفرینـی بروکراسـی‌های نهادهـا جلوگیـری می‌کند.

متاسـفانه تا به امروز در این‌باره، شـاهد ضعف‌های جـدی بوده‌ایـم و بـه ایـن دلیـل بخش زیـادی از تفاهمنامه‌هـای بین‌المللی اقتصـادی و تجاری ایران با سـایر شـرکا، نتایج مطلـوب و مدنظـر را به همراه نداشته‌اند.

در برخی مـوارد دیده شـده بدعهدی طرف خارجی، سـبب به‌ثمـر نرسـیدن تفاهمنامه‌های بین‌المللی شده اسـت. در رابطه با توافقنامه‌های مربـوط به اقتصاد دریای خزر نیز در برخی موارد شـاهد این نـوع تخلفـات بودیـم. به‌نظر شـما، به‌منظـور جلوگیری از تخلفـات طرف مقابل، چه راهکاری باید در پیش گیریم؟

در گام نخسـت، وجـود توافق‌های اصولـی یکی از سـازکارهای انجام تعهدات است. در توضیح این نکته باید گفـت، چارچوب اصولـی و محکـم توافقنامه‌ها، وظایف هر یک از طرفین را به‌طوردقیق مشخص کرده و هـدف نهایی که هـردو طرف به‌دنبال آن هسـتند، روشن خواهد شد.

در توافقنامه‌هـای چندجانبـه نیـز، اهمیـت وجود چارچوبی که کشـورها را به انجام وظایف خود متعهد کند، بالا اسـت. در این مسـئله نیز، تقسیم وظایف هر کشـور مطابق بـا تفاهمنامه، ضروری اسـت و به آن تقسیم کار بین‌المللی گفته می‌شود.

پس از مشخص شـدن تعهدات هر یک از کشورها، دسـتگاه‌های متولی برای انجام تعهدات در هر کشـور مشـخص شـده‌اند و براسـاس آن، می‌تـوان عملکرد کشورها در زمینه انجام وظایف را بررسی کرد.

علت اصلی بروز مشـکل در اجـرای تفاهمنامه‌های بین‌المللـی، نبـود چارچوب‌های اصولی بـرای اجرا و روشن نبودن جزئیات عملیاتی کردن برنامه‌ها از سوی طرفین است، هرچند در این میان، موارد متعددی اعم از چالش‌های سیاسی یا حتی بحران‌های اقتصادی نیز می‌توانند تاثیرگذار باشند، اما تا زمانی که برای اجرای هـر تفاهمنامه، رویکردها، اهداف و مسـیر تحقق آنها مشخص باشـد، هیچ‌یک از کشورهای عضو تفاهمنامه نمی‌تواننـد در انجـام وظایف خود تخطـی کنند، چرا که در این صورت بـا مجازات‌ها و برخوردهای قضایی بین‌المللی برحسب مفاد قراردادها روبه‌رو خواهد شد.

عـلاوه بـر تمام مـوارد یادشـده، به‌منظـور اجرای موفقیت‌آمیز طرح‌ها و برنامه‌های بین‌المللی اقتصادی و تجاری، باید وزارت امور خارجه نیز وارد عمل شـود و در صـورت بـروز هرگونه اختلال یا چالش از سـوی کشـورهای طرف قرارداد، به رفع این تنش‌ها بپردازد. بنابراین در به‌ثمر رسیدن تفاهمنامه‌ها و توافقنامه‌های اقتصـادی دوجانبـه یـا چندجانبـه بین‌المللـی، دسـتگاه‌های دولتـی و سیاسـی نیـز بایـد حضور و همکاری داشـته باشـند تا در صورت نیـاز، وارد عمل شوند.

امـا اگـر در توافقنامـه‌ای، چارچوب‌هـا به‌گونه‌ای تنظیم شود که کشـور طرف همکاری بتواند به‌راحتی از انجـام وظایف خود سـر باز زنـد و تمهیدات قانونی برای انجام تخلفات مربوط به آن دیده نشود، نمی‌توان کشـور خاطی را برای قصـور در انجـام تکالیف خود پاسـخگو کـرد، بنابرایـن چارچوب‌ها و مفـاد قانونی درج‌شـده در تفاهمنامه‌هـا، از اهمیت جدی برخوردار است.

تا زمانی‌که برای اجرای هر تفاهمنامه، رویکردها، اهداف و مسیر تحقق آنها مشخص باشد، هیچ‌یک از کشورهای عضو تفاهمنامه نمی‌توانند از انجام وظایف خود تخطی کنند

سخن پایانی

بازار کشورهای همسایه و منطقه، مهم‌ترین نقطه امید ایران برای توسعه فعالیت‌های تجاری خود پس از تشـدید تحریم‌های امریکا شـد. وجـود نیازهای متعدد در کشـورهای منطقه که می‌تواند به‌دسـت تولیدات ایرانی تامین شـود، همـواره به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین فرصت‌های ایران برای حفظ و توسـعه فعالیت‌های صادراتی خود به‌شـمار می‌رود. در این میـان، اهمیت خزر و بهره‌گیـری از مزیت‌های این دریاچه برای گسـترش فعالیت‌های تجاری منطقه قفقـاز و آسـیای میانـه، دهه‌ها اسـت موردتوجه کشـورهای اطراف آن اسـت. متاسـفانه ایـران در بهره‌منـدی از فرصت‌های خزر تا بـه امروز چندان موفق نبوده اسـت و انتظار مـی‌رود در ادامه، دولت تفاهمنامه‌هایی را که بتواند رویه فعلی را تغییر دهد، به‌کارگیرد.

توقف اجرای طرح کالابرگ در صورت عدم استقبال

دبیر کمیته هدفمندی یارانه‌ها درباره طرح کالابرگ الکترونیکی بیان کرد: قرار است بررسی‌هایی در زمینه کالابرگ انجام شود که آیا مردم از آن استقبال می‌کنند یا خیر و در صورت عدم استقبال مردم این طرح متوقف می‌شود. این عدم استقبال به‌دلیل یک نگاه روانشناختی است؛ یعنی مردم دوست دارند یارانه‌ای که برای‌شان تخصیص یافته به‌صورت نقد در اختیارشان قرار گیرد تا قدرت تصمیم‌گیری در مصرف آن را داشته باشند. علی شهیدی درباره اجرای آزمایشی طرح کالابرگ در استان هرمزگان بیان کرد: بخش مناسبی از دستگاه‌های POS در استان هرمزگان تجهیز شده و بررسی‌ها در حال انجام است. نتیجه این عملکردها و میزان استقبال مردم را باید از روز بیستم ماه (زمان واریز یارانه) و چند ماه بعد از آن دید. قاعدتا دولت با توجه به میزان پذیرش و استقبال مردم گام‌های بعدی را بر می‌دارد.

به گزارش مهر، وی در ادامه اظهار کرد: حوزه رفاه اجتماعی شامل بخش سلامت و حمایت می‌شود. مدیریت انجام دادن اقدامات لازم در جهت پیشرفت در هر یک از حوزه‌ها مشروط بر داشتن اطلاعات کافی است؛ یعنی باتوجه به اطلاعات موجود و مبتنی بر آنها بتوان سیاست‌گذاری‌های لازم را انجام داد. دبیر کمیته هدفمندی یارانه‌ها گفت: در دهک‌بندی و آزمون وسع تفاوت‌های موجود بین خانوارها با دقت در نظر گرفته می‌شود؛ به‌عنوان مثال ممکن است دو خانوار درآمد یکسانی داشته باشند، اما در موارد دیگر مانند تعداد افراد، مالکیت خودرو، داشتن بیمار و معلول در خانواده و... با هم تفاوت داشته باشند. تمام این تفاوت‌ها در دهک‌بندی در نظر گرفته می‌شود.

چالش‌های بیماران به‌دنبال فرار مالیاتی پزشکان بررسی شد

سودجویی طبیبانه

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

با شروع فصل سرما دیگر در بیشتر مطب‌ها جای سوزن انداختن نیست؛ هرچند بازار پزشکان به‌قول معروف همیشه سکه است و درآمد خوبی دارند. درآمدهای پزشکان در لایه‌های پنهان رو به افزایش بود؛ تا اینکه ورق برگشت و وعده راه‌اندازی سامانه مودیان و پایانه‌های فروشگاهی در تیر ۱۴۰۱ محقق شد؛ سامانه‌ای که قرار است ضمن شفاف‌سازی نظام مالیاتی و جلوگیری از شانه‌خالی کردن مودیان از زیر بار مسئولیت‌شان، گامی مهم در مسیر تحقق عدالت مالیاتی باشد. سامانه مودیان و پایانه‌های فروشگاهی، پایه و بستری مهم برای شکل‌گیری و پیاده‌سازی قانون پایانه‌های فروشگاهی، قانون مالیات‌های مستقیم، اخذ مالیات بر مجموع درآمد و قانون مالیات بر ارزش افزوده خواهد بود. در ۸ مرحله اجرای قانون مالیات‌برارزش‌افزوده فقط ۷۰۰ هزار نفر مشمول این قانون شده‌اند، اما با اجرای کامل قانون پایانه‌های فروشگاهی این رقم به ۷ میلیون نفر خواهد رسید. ایجاد عدالت مالیاتی، کاهش شکاف طبقاتی، افزایش سهم مالیات و کاهش سهم نفت در بودجه، فراهم شدن زمینه‌ها برای کنترل پایدار نرخ تورم و تک‌رقمی کردن آن از مهم‌ترین آثار اجرای این سیاست است. صمت در این گزارش به بررسی قصه تکراری فرار مالیاتی برخی از پزشکان پرداخته است.

براساس اعلام سازمان امور مالیاتی، پزشکان در بین اصناف دارای بیشترین شکایت ازسوی مردم در فرار مالیاتی هستند

پزشکان مالیات‌نده!

اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان، دستورالعمل این سازمان برای نحوه ثبت‌نام و پرداخت مالیات است که از سال ۹۸ آغاز شده و طبق آن سازمان امور مالیاتی برای ساماندهی واحدهای صنفی و تجاری، قانون مشخصی را تعریف کرده است. سپس در تابستان ۱۴۰۱ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان به مرحله اجرا رسید که پس از آن اتفاقات عجیبی در برخی از صنوف رخ داد. شواهد حاکی از آن است که برخی پزشکان که گردش‌های مالی کلان یا دستمزدهای نجومی دارند، با اسامی سایر اصناف مانند سوپرمارکت یا رستوران یا در برخی موارد مشاغل معاف از مالیات مانند کتابفروشی اقدام به تهیه دستگاه پوز کرده‌اند. برخی از آنها نیز شماره کارت بانکی با نام سایر اعضای خانواده یا حتی حساب اجاره‌ای تهیه می‌کنند. همچنین برخی پزشکان برای فرار مالیاتی به‌جای دریافت ریال از بیماران‌شان، ارز و دلار مطالبه می‌کنند. برمبنای همین روند براساس اعلام سازمان امور مالیاتی، پزشکان در بین اصناف دارای بیشترین شکایت ازسوی مردم در فرار مالیاتی هستند که بیشترین گزارش‌ها در این زمینه مربوط به استفاده نکردن از کارتخوان و در موارد محدودی نیز درخواست دلار و سکه از بیماران برای پرداخت هزینه‌های درمان است. به‌تازگی نیز علی سالاریان، معاون فنی و نظارت سازمان نظام پزشکی با عنوان این موضوع که رئیس سازمان امور مالیاتی کشور چندی پیش در مصاحبه‌ای اعلام کرد جامعه پزشکی از خوش‌حساب‌ترین مودیان مالیاتی هستند، گفت: متاسفانه برخی از مسئولان سازمان امور مالیاتی مدعی شدند ۵۰ درصد پزشکان کارتخوان ندارند، در حالی که این ادعا قطعا کذب است و بیان چنین اظهاراتی نمک بر زخم همکاران است.

چند دقیقه‌ای با خبرنگار صمت!

قصه طولانی و جنجالی پزشکان و مالیات در برخی از مطب‌ها در یک روز سرد مرا به مطبی کشاند. بعد از ورود به مطب صندلی‌های پر شده و افرادی که دیگر صندلی برای نشستن آنها نبود، توجهم را جلب کرد. تکیه به دیوار و این پا و آن پا کردن بیماران نشان می‌داد مدت‌هاست منتظر نوبت‌شان برای ورود به اتاق پزشک هستند. در بین مراجعان افراد از گروه‌های سنی مختلفی بودند؛ از کودک تا مسن. وقت پرداخت حق‌ویزیت که می‌شود منشی درخواست پول نقد می‌کند؛ اگر نبود باید به نزدیک‌ترین دستگاه ATM که سر کوچه مطب واقع شده، مراجعه و وجه موردنظر را به حساب واریز کنید. عجیب بود که باوجود ۳ دستگاه کارتخوان روی میز منشی این درخواست بیان می‌شد. برخی از افراد ترجیح می‌دهند حق‌ویزیت را با روش‌های اینترنتی واریز کنند. افرادی که روش پرداخت اینترنتی را انتخاب کردند برای تایید نام شخص دریافت‌کننده، نام صاحب حساب را بلند می‌خوانند؛ نامی که هیچ نشانی از پزشک موردنظر ندارد! از نام شنیده شده متعجب بودم که خانمی با ناراحتی کنارم ایستاد و گفت: این کار همه پزشکان است. هفته گذشته به یک مطب مراجعه کردم و منشی از من خواست حق ویزیت را با عابربانک پرداخت کنم، اما محل عابربانک فاصله زیادی با مطب داشت، به‌همین دلیل کلا از ویزیت شدن پشیمان شدم. نکته جالب‌تر توجیه منشی در استفاده نکردن از دستگاه‌های روی میزش بود که به یک بیمار می‌گفت دستگاه خراب است و به بیمار بعدی می‌گفت شبکه دچار اختلال شده است. ظاهرا پزشکان نمی‌خواهند دم به تله مالیات بدهند و هر راهکاری را پیش می‌گیرند که سهمی از درآمد خود را به دولت نپردازند.

لزوم ایجاد نظام‌های مالی، پولی و مبادلاتی

جعفر ابراهیم‌بیگی، مدیرکل دفتر فنی و اعتراضات معاونت ارزش افزوده سازمان امور مالیاتی درباره مزیت‌های دریافت مالیات به صمت گفت: مالیات‌ستانی عادلانه یکی از اهداف مهم دولت. اقتصاد ما برای تحقق اهداف مختلف توسعه‌ای و کنترل آثار تورمی وابسته به نفت است، این در حالی است که مالیات یکی از منابعی است که می‌تواند جایگزین درآمدهای نفتی شود. در بسیاری از کشورها قوانین مالیاتی به‌گونه‌ای اجرا می‌شود که می‌تواند از بسیاری از معاملات و دلالی‌ها جلوگیری می‌کند. درآمد واقعی برای کشور درآمد مالیاتی است و از این طریق می‌توان کسری بودجه را جبران کرد. این روند درستی است که جابه‌جایی کالا و خدمات قابل‌نظارت و بررسی باشد.

وی با اشاره به رونمایی از سامانه مودیان اظهار کرد: سامانه مودیان با سه زیرسامانه اصلی شامل سامانه جمع‌آوری اطلاعات، سامانه ثبت‌نام و عضویت و سامانه کارپوشه مودیان، نهایی و آماده شده و بعد از رونمایی، در موعد مقرر برای اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی از آن بهره‌برداری می‌شود. با اجرای این سازکار کلیه مودیان و صاحبان کسب‌وکار برای فروش کلیه کالاها و خدمات خود، صورت‌حساب الکترونیکی صادر و اطلاعات آن را به سامانه مودیان ارسال می‌کنند تا مبنای محاسبه مالیات بر ارزش‌افزوده افراد قرار گیرد. این اقدام تا حد زیادی می‌تواند جلوی فرار مالیاتی را بگیرد و اجرای عدالت در زمینه پرداخت مالیات را تسهیل کند و یقینا با تمهیداتی که اندیشیده شده میزان قابل‌توجهی از تراکنش‌ها شامل بخشودگی و معافیت‌های مالیاتی می‌شود. در مجموع با اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان به سمت اجرای قانون در نظام هوشمند مالیاتی حرکت خواهیم کرد که دستاوردهای خوبی برای کشور خواهد داشت.

▣ کابوس فرارهای مالیاتی

مدیرکل دفتر فنی و اعتراضات معاونت ارزش افزوده سازمان امور مالیاتی با اشاره به فرارهای مالیاتی صورت گرفته گفت: مسئله مهمی که همواره دغدغه دولت‌ها و نظام مالیاتی در کشور بوده فرارهای مالیاتی است. برخی از افراد به هر شکلی یا به‌دلیل جایگاهی که دارند یا به‌واسطه فرصت‌های ایجادشده از پرداخت مالیات شانه خالی می‌کنند که این مسئله همواره آسیب‌های اقتصادی و اجتماعی به کشور وارد کرده و عامل بی‌عدالتی بوده، اما با بهره‌برداری از سامانه هوشمند مالیاتی و اطلاعات به‌روز مودیان قطعا این مسئله کاهش می‌یابد. هنگامی که نظام معاملاتی کشور سامان گیرد امکان فرار مالیاتی وجود ندارد.

▣ پزشکان حق دارند

ابراهیم‌بیگی درباره فرارهای مالیاتی برخی پزشکان بیان کرد: گلایه‌مندی پزشکان بحق است، به‌دلیل اینکه این قانون به‌صورت همگانی اجرا نشده است. این ابهام برای ما وجود دارد که چرا باید در اجرای این قانون دسته‌بندی انجام شود؟ در حالی که اعتقاد ما اجرای همگانی است. سامانه‌ای که برای رصد درآمد و دریافت مالیات پزشکان ایجاد شده بسیار خوب است، اما بهتر بود این قانون به‌صورت همگانی اجرا می‌شد.

وی با اشاره به آسیب‌هایی که ممکن است به‌دلیل نبود اطلاعات کافی در زمینه دریافت مالیات ایجاد شود، گفت: اکنون که محاسبه مالیات افراد از طریق میزان تراکنش‌های آنها است، شاهد این موضوع هستیم که بسیاری از افراد در معاملات خواهان پول نقد، سکه، طلا و... که امکان ثبت آنها وجود ندارد، هستند؛ بر همین اساس باید مراقب بود این اقدام که در راستای شفاف‌سازی بیشتر انجام می‌شود، موجب مقاومت اجتماعی نشود.

▣ راهکار چیست؟

مدیرکل دفتر فنی و اعتراضات معاونت ارزش افزوده سازمان امور مالیاتی در بیان راهکارهایی برای مالیات‌ستانی مطلوب‌تر اظهار کرد: اگر بتوانیم نظارت جامع و کاملی بر کالا و خدمات داشته باشیم می‌توانیم ادعا کنیم نظم مالی داریم. راهکار اصلی، ایجاد نظام‌های مالی، پولی و مبادلاتی و اجرای یکسان این موارد در کشور است.

شواهد حاکی از استفاده نکردن پزشکان از کارتخوان و در موارد محدودی نیز درخواست دلار و سکه از بیماران برای پرداخت هزینه‌های درمان است

اجرای همگانی طرح‌های مالیات‌ستانی

محمد رزاقی، کارشناس امور مالیاتی درباره تاثیر دریافت مالیات به صمت گفت: یکی از اقدامات مفیدی که کشور را به شفافیت مالی بیشتری خواهد رساند، دریافت مالیات به‌ویژه از حساب‌هایی است که گردش مالی بالایی دارند، زیرا در اقتصاد بسیار کمک‌کننده خواهد بود. در بیشتر کشورها درآمد مالیاتی، بخش مهمی از منابع دولت‌ها به‌شمار می‌آید؛ البته در صورتی که قوانین و دستورالعمل‌های مالیاتی شفاف باشد و ضمانت‌های اجرایی محکم و کافی هم برای آنها در نظر گرفته شود. وی در تشریح موضوع فرارهای مالیاتی پزشکان اظهار کرد: گاهی دیده می‌شود که پزشکان چند حساب بانکی دارند یا در برخورد با مراجعان تقاضای پول نقد می‌کنند. البته در بسیاری از مشاغل فرار مالیاتی صورت می‌گیرد، اما مردم نسبت به پزشکان به‌دلیل درآمد بالایی که دارند حساس‌تر از سایر مودیان هستند.

▣ زیرساخت لازم است

این کارشناس امور مالیاتی با اشاره به تفکیک حساب‌های تجاری و غیرتجاری برای دریافت مالیات بیان کرد: شفاف‌سازی اقتصادی تنها با تفکیک حساب‌های تجاری و غیرتجاری محقق نخواهد شد. باید سیستم به‌شکلی تعبیه شود که بتواند در تنظیم‌گری اقتصادی تاثیر بگذارد. تاثیرگذاری بیشتر این مسئله در شرایطی خواهد بود که مبلغی تعیین کنند و تراکنش بیشتر از آن تجاری اعلام شود. البته این موضوع نیاز به روزآمد کردن سیستم سازمان امور مالیاتی دارد تا بتوانند به‌خوبی از آن بهره‌برداری کنند. تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری برای دریافت مالیات نیاز به زیرساخت دارد و در صورت تحقق در جلوگیری از فرار مالیاتی بسیار موثر واقع خواهد شود، اما برای انجام این کار باید آموزش موردتوجه قرار گیرد. قانون هر اندازه که خوب و مفید باشد، بدون انجام اطلاع‌رسانی نتیجه موردنظر را به‌دست نمی‌دهد. چنانچه در این زمینه آموزش و اطلاع‌رسانی ملاک عمل قرار گیرد، حتی در قاچاق کالا هم می‌تواند موثر واقع شود.

▣ راهکار چیست؟

رزاقی در بیان راهکارهایی برای جلوگیری از فرار مالیاتی اظهار کرد: راه‌های زیادی برای کنترل درآمدها و جلوگیری از فرار مالیاتی وجود دارد، اما بهتر است به بررسی روش‌های اجرا شده در کشورهای موفق در این حوزه پرداخته شود. در واقع راهکار اصلی مطالعه نمونه‌های موفق در کشورهای دیگر و ابتکارهای جدید است. البته راهکار درست این است که تصمیم‌گیری برای دریافت مالیات را در مشاغل مختلف تقسیم‌بندی کنند تا بتوانند کنترل بهتری داشته باشند. اگر قرار است کنترلی بر میزان درآمد و دریافت مالیات متناسب با آن صورت گیرد باید به‌طور همگانی و در رابطه با همه فعالان اقتصادی باشد.

سخن پایانی

به‌نظر می‌رسد با شناسایی کارتخوان‌ها، حساب‌های تجاری و تفکیک آن از حساب‌های شخصی دیگر امکان فرار از پرداخت مالیات وجود ندارد، اما این بار گروهی از تحصیلکردگان کشور که همان پزشکان هستند در تلاشی اساسی برای دور زدن قانون مالیات هستند. بسیاری از مسئولان مربوطه این موضوع را تکذیب می‌کنند، این در حالی است که معاون فنی و نظارت سازمان نظام پزشکی خاطرنشان کرد: سازمان نظام پزشکی مدعی این نیست که تمامی اعضای جامعه پزشکی به‌طور مرتب و منظم مالیات پرداخت می‌کنند و هیچ تخلفی در این صنف وجود ندارد، اما در کشوری که مالیات واقعی از خیلی افراد و سازمان‌ها اخذ نمی‌شود و درصد بالایی از افراد و نهادهایی که صاحبان اصلی سرمایه در کشور هستند شامل عطوفت مالیاتی می‌شوند، لبه تیز انتقادات و نظارت متوجه افراد و صنفی است که بیشترین، ارزنده‌ترین و حیاتی‌ترین خدمات را به جامعه ارائه می‌دهند. ما پیشنهاد می‌کنیم آقای مسئول سری به نزدیک‌ترین مطب در محدوده محل زندگی خود بزند تا حال بد بیمارانی را ببیند که در چالش‌هایی برای تهیه پول نقد هستند. اصلا رقم این مالیات چقدر است که باعث شده برخی از پزشکان سوگند معروف خود را از یاد ببرند!

یادداشت

بزرگ‌ترین ضعف ما در نظام مالیاتی چیست؟

سیاوش غیبی‌پور
کارشناس امور مالیاتی

یکی از مهم‌ترین منابعی که دولت‌ها به اتکای آن اقدام به اداره کشور می‌کنند، دریافت مالیات و عوارض از شهروندان است. مالیات‌ها انواع و اقسام مختلفی دارند که در یک دسته‌بندی کلی، می‌توان آنها را در دو دسته مالیات‌های مستقیم و غیرمستقیم جای داد. وجه مشترک انواع مالیات آن است که مقدار آن صرفا به موجب قانون قابل دریافت بوده و باید در محل تعیین شده صرف آبادانی، رفاه و توسعه کشور شود.

مالیات طلا در سه دسته قابل تقسیم‌بندی است؛ بخش اول مشاغل طلا هستند که مانند سایر مشاغل مالیات از آنها اخذ می‌شود و مبنای آن اظهار مودی است. این قانون دارای کم‌وکاستی‌هایی است که در دنیا کمتر دیده می‌شود. نقص این روش در «اظهار» است، به‌علت اینکه اطلاعات آماری کاملی از فروش ثبت نمی‌شود.

در بخش دوم، موضوع مالیات بر ارزش افزوده است. در سال‌های گذشته، طلا و مصنوعات آن از کالاهای مهمی بوده که فرآیند قانون‌گذاری و وصول مالیات بر ارزش افزوده از آن با چالش‌ها و مقاومت‌هایی همراه بوده است. طبق قانون آزمایشی مالیات ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ فروش طلا و مصنوعات آن مشمول ۹ درصد مالیات ارزش افزوده می‌شد. یعنی در هر فاکتور فروش، مالیات ارزش افزوده با نرخ استاندارد ۹ درصد به اصل طلا همراه با اجرت ساخت و سود آن تعلق می‌گیرد. هنگامی که کل طلا مشمول مالیات شود، از یک مقدار طلای مشخص، بارها و بارها مالیات اخذ می‌شود که در این صورت معادل ارزش طلای اولیه یا حتی بیش از آن، مالیات ارزش افزوده دریافت شده است. دولت پس از ۸ سال در سال ۱۳۹۵، با پذیرش مشکلات و نارضایتی‌های به‌وجود آمده، برای اصلاح قانون مالیات ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ و کاهش اعتراض به نحوه مالیات‌ستانی از طلا، نرخ مالیات ارزش افزوده طلا و مصنوعات آن را از ۹درصد به ۳درصد کاهش داد و در نهایت با قانون جدید مالیات ارزش افزوده از ابتدای سال ۱۴۰۱ این مالیات بر مبنای ۹ درصد از اجرت طلا گرفته می‌شود. در نتیجه این قانون جدید میزان تقاضا در بازار افزایش یافت و مشتریان با رضایت بیشتری اقدام به خرید طلا می‌کردند.

بخش سوم مالیات بر عایدی سرمایه است. به‌طور کلی مالیات بر عایدی سرمایه می‌تواند باعث ایجاد عدالت مالیاتی در بین مردم شود. مالیات برای برقراری عدالت بیشتر در جامعه و کنترل سوداگری در بخش‌های مختلف سرمایه‌پذیر مانند مسکن اخذ می‌شود. در بخش مالیات بر عایدی سرمایه کاستی‌هایی در کشور داریم، در حالی که در دنیا آورده این بخش چشمگیر است. در کشور ما شخص به‌جای آنکه سرمایه خود را در تولید به کار گیرد، حجمی از طلا یا سکه خریداری می‌کند. این فعالیت‌ها به‌دلیل آنکه در قالب شخص حقیقی انجام می‌شود و در برخی موارد ثبت نمی‌شود، مالیاتی از آنها گرفته نمی‌شود. این یک فعالیت سوداگری است که در بسیاری از کشورهای دنیا انجام می‌شود، اما به‌دلیل اینکه فرد سرمایه‌ای را حصر کرده، مابه‌التفاوت رقم فروش و خرید که تورم را نیز از آن می‌کنند به‌عنوان عایدی سرمایه اخذ می‌شود. این موضوع هنوز در کشور ما حل نشده است. اگر فرد سکه را از شخص یا طلافروشی بخرد که ثبت نشود، مالیاتی نیز از آن گرفته نمی‌شود. این موضوعات کم‌وکاستی‌هایی است که در مالیات طلا وجود دارد و باید اصلاح شود.

در حال حاضر بزرگ‌ترین ضعف ما در نظام مالیاتی نبود بانک اطلاعاتی است. همچنین آمارها به‌صورت پراکنده و متفرق در سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف موجود است و تا زمانی که این اطلاعات تجمیع نشود، خروجی مطلوب برای محاسبات مالیاتی فراهم نخواهد شد. بیشتر فاکتورهایی که توسط طلافروش‌ها ارائه می‌شود، دستی و غیرقابل‌رصد است. اگر فاکتورها هوشمند شود و قابل رصد باشد، مامور مالیات فرآیند رسیدگی را بهتر انجام می‌دهد؛ در نتیجه نخستین راهکار برای ساماندهی مالیاتی، صدور صورت‌حساب‌های الکترونیکی است که برای دو طرف خریدار و فروشنده ثبت شود.

مدتی است که مانند سایر کشورها فروش طلا به‌صورت قطعه‌ای در کشور ما مرسوم شده است. در فروش قطعه‌ای طلا منافع مصرف‌کننده تامین می‌شود، اما در بحث مالیات این معامله ابهاماتی وجود دارد. در کل تا زمانی که خرید و فروش طلا به هر طریقی رصد و صورت‌حساب الکترونیکی صادر نشود، این مشکلات نیز وجود دارد.

یادداشت

ضرورت بهینه‌سازی مصرف انرژی

حمیدرضا شکوهی
کارشناس انرژی

در هفته‌های اخیر که شاهد افزایش مصرف گاز در کشور بودیم، همچون گذشته، بار دیگر انگشت اتهام به‌سمت مردم نشانه گرفته شد و مردم متهم اصلی مصرف گاز معرفی شدند. در این میان، مقایسه‌هایی هم بین مصرف گاز ایران با کشورهایی همچون چین یا قاره اروپا هم انجام شد، بدون اینکه مبنای صحیحی داشته باشد.

در اینکه مصرف گاز در کشور ما بهینه نیست، تردیدی نیست، اما چرا همواره مردم به‌عنوان متهم اصلی افزایش مصرف معرفی می‌شوند؟ اگرچه بخش اعظم گاز تولیدی در ایران صرف مصارف خانگی می‌شود و فرهنگ مصرف گاز در بین بیشتر مردم در ایران به‌دلیل نبود فرهنگسازی صحیح و پایین بودن نرخ گاز، فرهنگ درستی نیست، اما اینهمه ماجرا نیست.

بخش مهمی از هدررفت انرژی و به‌ویژه گاز در خانه‌ها به‌دلیل رعایت نشدن اصول ساختمان‌سازی، بهینه‌سازی نشدن موتورخانه‌ها و همچنین پایین بودن راندمان بخاری‌های ساخت داخل است که مردم چاره‌ای جز استفاده از آن را ندارند. از سوی دیگر، بازدهی مصرف انرژی در نیروگاه‌ها و صنایع بسیار پایین‌تر از استاندارد جهانی است و بخش مهمی از گاز از این طریق هدر می‌رود. به این آمار باید هدر رفت گاز از طریق فلرینگ در میادین نفت و گاز را هم اضافه کرد که سالانه ۱۴ میلیارد دلار برآورد می‌شود و ایران از این نظر در دنیا چهارم است.

در این میان، دولتمردان به‌جای یافتن راه‌های اصلی بهینه‌سازی مصرف و همچنین یافتن راهکارهایی برای افزایش تولید و جلوگیری از افت فشار و کاهش تولید گاز در میادین در حال تولید، تنها به مقایسه‌های اشتباه که پایه صحیحی ندارد، روی می‌آورند.

برای مثال می‌گویند مصرف گاز ایران به‌اندازه چین است! در حالی که تنوع منابع انرژی در چین بسیار بیشتر از ایران است و سهم گاز در انرژی مصرفی چین، تنها ۸.۶ درصد است، در حالی که این رقم در ایران بالای ۷۱ درصد است؛ بخش مهم انرژی مصرفی چین از زغال‌سنگ و نفت تامین می‌شود، نه گاز!

همچنین برخی مسئولان یا نمایندگان مجلس مدعی شده بودند که مصرف گاز در ایران بیشتر از اروپا است! این آمار هم عجیب است، چرا که براساس آخرین گزارش، شرکت بریتیش پترولیوم میزان مصرف گاز طبیعی ایران در سال ۲۰۲۱ میلادی، ۲۴۱.۱ میلیارد مترمکعب و مصرف گاز طبیعی در تمام کشورهای عضو «اتحادیه اروپا» ۳۹۷.۱ میلیارد مترمکعب بوده است. ضمن اینکه اولا میزان برودت هوا در اغلب کشورهای اروپایی بسیار بیشتر از ایران است که نیاز به گرمایش را افزایش می‌دهد و ثانیا سهم غالب انرژی در اغلب کشورهای اروپایی، گاز نیست. سهم برق، انرژی‌های تجدیدپذیر و انرژی هسته‌ای در اغلب کشورهای اروپایی برای تامین انرژی بیشتر از گاز است و حتی بخش اعظم برق تولیدی در اروپا، حاصل نیروگاه‌های گازی نیست. از همه این موارد گذشته، باید در نظر داشت که ایران دارای دومین ذخایر غنی گاز جهان است، اما اروپا چنین منابعی در اختیار ندارد و ۹۰ درصد گاز موردنیاز خود را از طریق واردات تامین می‌کند! در چنین شرایطی، مقایسه مصرف گاز ایران با کشورهای دیگر، تنها یک پوشش برای پنهان کردن سوءمدیریتی است که در بهینه‌سازی مصرف و جلوگیری از افت تولید گاز در کشور جریان دارد. در نهایت اینکه در گذشته بشر تنها به‌دنبال افزایش تولید انرژی بود و همه عزم‌شان را جزم کرده بودند برای رفع نیازهای خود و به افزایش تولید به‌ویژه تولید انرژی‌های فسیلی روی آورند، اما با برداشت حداکثری از منابع انرژی در سراسر جهان، جوامع و دولت‌ها به این موضوع سوق داده شدند که این انرژی تمام‌شدنی است و تنها راه حفظ این منابع ارزشمند «بهینه‌سازی مصرف» است. آنچه مسلم است بهینه‌سازی مصرف انرژی بر همه جنبه‌های زندگی انسان تاثیر مستقیم دارد، از منابع طبیعی گرفته تا منابع انسانی و انرژی‌های تجدیدناپذیر و فرآیند گرمایش زمین و آلودگی هوا و مواردی از این دست که به‌طور مستقیم دست‌خوش تغییرات می‌شوند. ایران نیز همسو با تاکیدهایی که سال‌هاست در این حوزه وجود دارد قوانین و مقرراتی درباره لزوم بهینه‌سازی مصرف انرژی تدوین کرده و نهادها و دستگاه‌های مختلف کشور مامور به اجرای آنها شدند؛ به‌ویژه اینکه طبق اعلام کارشناسان مصرف انرژی در ایران چهار برابر میانگین جهانی است و بیش از ۶ برابر بیشتر از میانگین جهانی گاز طبیعی مصرف می‌کنیم! این در حالی است که اعلام شده در فصل سرد سال بیش از ۷۰ درصد تولید گاز طبیعی به بخش خانگی و تجاری اختصاص یافته است. همچنین بر این اساس ماده ۴۴ قانون برنامه ششم مصوب سال ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی، دولت مکلف شده‌بود به منظور افزایش ارزش‌افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش و کاهش شدت انرژی، همسو با مصرف انرژی برای واحد تولید در طول اجرای قانون برنامه اقدام‌هایی را انجام دهد و باید ترتیبی اتخاذ می‌کرد که سالانه تلفات انرژی در بخش ساختمان ۵ درصد کاهش یابد.

کاهش ۱۸ درصدی آب ورودی به سدهای تهران

مدیر دفتر بهره‌برداری و نگهداری از تاسیسات آبی و برقابی شرکت آب منطقه‌ای تهران بااشاره به کاهش ۱۸ درصدی آب ورودی به سدهای تهران در سال آبی جاری گفت: مخازن سدهای پنج‌گانه تهران با کسری ۸۱ میلیون مترمکعبی نسبت به سال گذشته روبه‌رو شده‌اند. به گزارش وزارت نیرو، علیرضا ارسطویی افزود: میزان حجم کل مخازن سدهای استان تهران در حال حاضر ۲۴۴ میلیون مترمکعب و این میزان در سال گذشته ۳۲۵ میلیون مترمکعب بوده است. وی با بیان اینکه آب ورودی به سدهای تهران در سال آبی جاری با کاهش ۱۸ درصدی روبه‌رو بوده است، ادامه داد: اکنون حجم آب موجود در مخزن سد امیرکبیر حدود ۲۶ میلیون مترمکعب است که این میزان در روز مشابه سال گذشته ۴۲ میلیون مترمکعب بوده، همچنین حجم ذخیره آب سد طالقان از ۱۷۹ میلیون مترمکعب در سال گذشته به ۱۴۷ میلیون مترمکعب کاهش پیدا کرده است. این مقام مسئول اظهار کرد: حجم ذخیره آب سد لار سال گذشته ۱۴ میلیون مترمکعب بوده که در مقایسه با موجودی ۱۲ میلیون مترمکعبی کنونی، ۲ میلیون مترمکعب کاهش را نشان می‌دهد و حجم آب سد ماملو نیز از ۷۱ میلیون مترمکعب سال گذشته، به ۴۵ میلیون مترمکعب و این در حالی است که حجم ذخیره آب سد لتیان در مقایسه با روز مشابه سال گذشته با ۵ میلیون مترمکعب کاهش به ۱۴ میلیون مترمکعب رسیده است. ارسطویی درباره میزان بارش‌ها نیز گفت: میزان بارش‌ها از ابتدای سال آبی تاکنون ۵۰.۷ میلیمتر ثبت شده که این میزان در سال گذشته ۸۶.۸ میلیمتر بوده بر این اساس میزان بارش‌ها نسبت به سال آبی قبل آن، ۴۲ درصد و نسبت به بلندمدت، ۵۴.۳ درصد کاهش یافته است.

عکس: صمت

توسعه میدان‌های نفتی و گازی، محوری‌ترین برنامه وزارت نفت

بازوی محرک اقتصاد، جان تازه گرفت

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

به تازگی وزیر نفت از ورود تولید نفت ایران به کانال روزانه ۳ میلیون بشکه خبر داد؛ موضوعی که می‌تواند یک جهش در صنعت نفت به‌حساب آید. آن‌طور که کارشناسان نیز می‌گویند در صورت افزایش سرمایه‌گذاری می‌توان شاهد رقم‌های بیش از این نیز بود. همچنین آژانس بین‌المللی انرژی، تولید نفت ایران در آخرین ماه ۲۰۲۲ را، ۲.۷۲ میلیون بشکه در روز اعلام کرد و از صعود ایران به جایگاه چهارم بزرگ‌ترین تولیدکنندگان اوپک خبر داد. در حالی که تولید نفت در سال ۱۳۹۹ به زیر ۲ میلیون بشکه در روز رسیده بود، این آمار اکنون به ۳ میلیون بشکه در روز رسیده و به طبع فروش نفت و گاز و وصول درآمدهای نفتی هم بیشتر شده است. با این همه در سال‌های گذشته اگرچه صادرات نفت ایران هیچ‌گاه به صفر نرسید، اما کاهش چشمگیری را تجربه کرد. با روی کار آمدن دولت سیزدهم، استفاده از راهکارهای مختلف برای افزایش فروش و صادرات نفت باوجود تحریم‌ها مورد توجه قرار گرفت تا آنجا که طبق اعلام مسئولان، اکنون شرایط صادرات نفت بهتر است، همچنین دسترسی به منابع مالی ایران در خارج از کشور نیز بهبود داشته است. به این ترتیب، توسعه و تکمیل میدان‌های نفت و گاز محوری‌ترین برنامه وزارت نفت دولت سیزدهم است که صمت در این گزارش به شرایط تحقق این هدف‌گذاری پرداخته است.

نقش آفرینی نفت در اقتصاد

نقش‌آفرینی نفت به‌عنوان منبع درآمد برای کشورهای صادرکننده از اهمیت بسزایی برخوردار است و بررسی میزان وابستگی بودجه کشورها به درآمدهای نفتی می‌تواند دولت‌ها را در سیاست‌گذاری‌های پولی و مالی و برنامه‌های زیربنایی و توسعه‌ای کمک کند. تحقق افزایش تولید گاز طی یک دوره ۸ساله به روزانه ۱.۵ میلیون مترمکعب و رسیدن تولید نفت به رقم ۵.۷ میلیون بشکه از برنامه‌های وزارت نفت بوده که از ابتدای دولت سیزدهم برای اجرای آن اقدام‌های شاخصی انجام شده است.

توسعه و تکمیل میدان‌های نفت و گاز را می‌توان محوری‌ترین برنامه وزارت نفت دولت سیزدهم برای تحقق افزایش حداکثری تولید نفت و گاز کشور برشمرد. دولت سیزدهم در طول بیش از یک سال فعالیت خود، توسعه و بهره‌برداری حداکثری از میدان‌های نفتی و گازی را با اولویت میدان‌های مشترک در دستور کار قرار داده است. دغدغه افزایش حداکثری تولید نفت و گاز کشور به‌منظور رفع ناترازی به‌ویژه در حوزه تولید گاز، منجر به آن شده که عمده برنامه‌ریزی‌های وزارت نفت و شرکت ملی نفت ایران همواره تکمیل توسعه طرح‌های نیمه‌کاره و تعیین‌تکلیف میدان‌های توسعه‌نیافته باشد.

این مهم، جز با سرمایه‌گذاری کلان به‌منظور توسعه بخش نفت و گاز ممکن نیست و البته این سرمایه‌گذاری برای صنعت نفت نه‌تنها لازم، بلکه ضروری و غیرقابل‌اجتناب است. براساس گزارش کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، در صورت انجام نشدن سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز، کشور در سال‌های پیش‌رو با افت فشار گاز در میدان‌های خود و کاهش تولید و تهدید امنیت تامین پایدار انرژی برای کشور و قطع صادرات مواجه خواهد شد که می‌تواند برای کشور مخاطره‌آمیز باشد.

طی سال ۲۰۲۲ ، تحولات اثرگذار زیادی در بازار انرژی جهان شکل گرفت که یکی از مهم‌ترین این عوامل، مناقشه روسیه و اوکراین است. انتظار می‌رود آثار این تنش‌ها در امسال نیز به‌ویژه با اعمال سقف قیمتی خرید نفت روسیه توسط اروپا بر بازار نفت و انرژی ظهور پیدا کند. باوجوداین، براساس برآوردها و تخمین‌های موسسات بین‌المللی انرژی، نرخ جهانی نفت در سال آینده بیش از ۹۰ دلار خواهد بود.

برنامه ویژه دولت برای افزایش تولید نفت

محمد اسماعیل ابراهیم‌زاده، کارشناس بازار انرژی در رابطه با افزایش ظرفیت‌های تولید نفت به صمت گفت: افزایش تولید نفت در دورانی که کشور از سوی غرب تحریم شده، اقدام هوشمندانه و هزینه‌بری است، چرا که امکان استفاده از تکنولوژی‌های روز دنیا ناممکن است و بیشتر تجهیزات باید بومی‌سازی شود.

وی ادامه داد: در حال حاضر دولت سیزدهم برنامه‌های ویژه‌ای برای افزایش تولید روزانه نفت خام در کشور دارد و تاحدودی توانسته با سرمایه‌گذاری‌های کلان اقدامات موثری را انجام دهد. این سرمایه‌گذاری رشد ۶۰ درصدی متراژ حفاری در این دوره را در پی داشته و دولت موفق به افزایش ۸۰ درصدی سرعت حفاری شده و سرعت حفاری از ۱۰.۵ متر در روز به ۱۸.۲ متر در روز رسیده است.

ابراهیم‌زاده تصریح کرد: اما باوجود افزایش تولید نفت باید به موضوع صادرات هم نگاهی داشته باشیم و به بازارهای جدید برای فروش نفت دست پیدا کنیم. اکنون تحریم‌های امریکا حتی فروش نفت به مشتری‌های قدیمی مثل چین را هم با مشکل روبه‌رو کرده که ضرورت دارد، مسئولان با برنامه‌ریزی‌های مدون برای حل چنین چالش‌هایی ورود کنند، چرا که اقتصاد ما وابستگی زیادی به درآمدهای نفتی دارد و ممکن است در آینده نزدیک با مشکلات بیشتری روبه‌رو شویم. اکنون که زوایای بودجه سال ۱۴۰۲ مشخص شده و دولت به فروش نفت ۸۵دلاری امیدوار است، باید تمام برنامه‌ریزی‌ها برای احیای بازارهای جهانی فروش نفت انجام شود و در کنار افزایش تولید، نگاهی هم به رفع تحریم‌های موجود صورت گیرد.

ضرورت ذخیره‌سازی گاز

ابراهیم‌زاده ذخیره‌سازی منابع گازی را برای روزهایی که با کمبود انرژی مواجه هستیم، اقدامی سودمند دانست و به صمت گفت: روزهای بسیار سرد و با دمای زیرصفر که استفاده از منابع انرژی در کشور به نقطه اوج خود می‌رسد، در نهایت ۴۵ روز است که در این روزها بیشترین قطعی گاز در صنایع رخ می‌دهد و بخش خانگی از این موضوع مصون است، اما آیا در کل فصول سال چنین چیزی اتفاق می‌افتد و مصرف گاز ما بالا است؟ وی افزود: مصرف گاز در سایر فصل‌ها در نقطه اوج قرار ندارد که این موضوع فرصت بسیار مناسبی را برای انباشت و ذخیره گاز در کشور مهیا می‌کند و این اقدام می‌تواند به‌راحتی در روزهای سرد سال به کمک کشور بیاید و بخش زیادی از این کسری گاز را جبران کند.

وی در ادامه به صمت گفت: تمامی این اقدامات نیاز به آینده‌نگری و برنامه‌ریزی از سوی مدیران و مسئولان کشوری دارد و چنین بحران‌هایی را نمی‌توان طی چند روز حل‌وفصل کرد. اکنون اگر برای سرمای سال آینده اقدامی انجام نگیرد، تمامی مشکلاتی که در حوزه انرژی برای ما پیش آمد، دوباره تکرار می‌شود و کاری از پیش نمی‌رود.

چالش جدی برای صادرات انرژی

ابراهیم‌زاده انتقال و صادرات گاز به کشورهای دیگر را موضوع چالش‌برانگیزی عنوان کرد و به صمت گفت: کشور در بحث تامین گاز مشکل خاصی ندارد و می‌تواند در روز چیزی در حدود یک‌میلیون مترمکعب گاز تولید کند و به‌غیراز ماه‌های سرد و پرمصرف سال، مشکلی از این بابت ندارد؛ اما موضوعی که باید موردتوجه قرار بگیرد، بحث انتقال گاز و استفاده از تکنولوژی به‌روز برای این اقدام است که بسیار وقت‌گیر و پرهزینه است و نیاز به توسعه زیرساخت‌ها دارد. وی در پایان گفت: صادرات انرژی نیاز به تقویت زیرساخت‌های مختلفی دارد که کشور باید با تکنولوژی‌های به‌روز به آنها دست پیدا کند و تا زمانی که تحریم‌های غرب ادامه دارد، این موضوع بسیار دشوار است و وقت و هزینه زیادی را طلب می‌کند، همچنین پیدا کردن مشتری‌های جدید برای صادرات انرژی به این موضوع گره خورده است، تا زمانی که این چالش‌ها حل نشود، صادرات نفت و گاز به کشورهای دیگر شدنی نیست.

> ایران ظرفیت‌های فراوانی برای افزایش تولید نفت دارد و ۳ میلیون بشکه تولید روزانه در برابر ظرفیت‌های ایران رقم قابل‌توجهی نیست

افزایش تولید، ارتباطی با صادرات ندارد

نرسی قربان، کارشناس حوزه انرژی بااشاره به وضعیت تولید نفت در ایران و امکان افزایش صادرات آن، به صمت گفت: وزیر نفت اعلام کرد که تولید نفت کشور به ۳ میلیون بشکه در هر روز افزایش پیدا کرده؛ اظهاراتی که هنوز مشخص نیست مبتنی بر چه شرایطی مطرح شده است. در واقع، ایران ظرفیت‌های فراوانی برای افزایش تولید دارد و ۳ میلیون بشکه تولید روزانه در برابر ظرفیت‌های ایران، رقم قابل‌توجهی نیست. نرسی قربان افزود: همواره صادرات نفت ایران طی سال‌های گذشته کاهشی بوده و روند خوبی نداشته است. بخشی از این کاهش در تولید نفت ناشی از تحریم‌ها و بخشی دیگر نیز ناشی از عدم‌سرمایه‌گذاری و فرسودگی زیرساخت‌ها است؛ افزایشی که وزیر نفت از آن صحبت می‌کند، احتمالا به نسبت ماه‌های گذشته بوده است.

وی افزود: وقتی سرمایه‌گذاری انجام نمی‌گیرد، زیرساخت‌ها فرسوده و تولید نفت دچار مشکل می‌شود و صادرات کاهش می‌یابد. وقتی صادرات کاهش یابد، سهم شرکت ملی نفت از درآمدهای نفتی کم می‌شود و نمی‌تواند سرمایه‌گذاری مناسبی در صنایع نفت و گاز انجام بدهد. افزایش میزان تولید، ارتباطی با صادرات ندارد، گرفتاری بخش صادرات مسئله تحریم‌ها است، اگر تحریم‌ها نبود، به‌طور قطع، توانایی افزایش چندین برابری صادرات وجود داشت. علت صادر نشدن نفت، موضوع تولید نیست، افزایش تولید، امری مهم و ضروری است، اما برای افزایش صادرات نیازمند رفع تحریم‌ها هستیم و بی‌شک تولید بالاتر لازم است، اما کافی نیست.

افزایش تولید زمانبر است

این کارشناس حوزه انرژی گفت: اگر تحریم‌ها برداشته شود، در زمانی کوتاه، میزان صادرات نیز افزایش می‌یابد. افزایش ظرفیت تولید در کشور بسته به میزان سرمایه‌گذاری در این بخش است، موضوع افزایش تولید زمانبر خواهد بود، اینکه از چه زمانی استارت برنامه‌های افزایش تولید نیز رقم خورده، در این موضوع اهمیت دارد. اکنون در شرایطی نیستیم که بتوانیم سرمایه‌گذاری زیادی را در این بخش داشته باشیم، از نظر مالی با مشکلاتی مواجهیم، در حوزه تکنولوژی نیز برای ورود تجهیزات مشکلاتی وجود دارد. کمابیش ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه برای صنعت نفت و گاز نیاز است تا کمیت بیشتری را داشته باشیم و از کاهش تولید نیز جلوگیری شود. قربان بااشاره به سازکارهای لازم برای جذب سرمایه‌گذار داخلی و خارجی در صنعت نفت، به صمت گفت: بخش خصوصی داخلی با مشکلات مالی مواجه است و قوی نیست، حتی در تولیدات غیرنفتی نیز شاهد این مسئله هستیم که باید مشوق‌هایی برای جذب آنها قرار داده شود، سرمایه‌گذار خارجی نیز به‌دلیل تحریم‌ها، امکان ورود به این حوزه را نخواهد داشت و در این شرایط افزایش تولید سخت‌تر خواهد بود.

سخن پایانی

صادرات نفت ایران به کشورهای دیگر باعث کاهش قیمت‌ها می‌شود. ایران سومین ذخایر نفتی دنیا را دارد و به‌راحتی می‌تواند ظرفیت تولید روزانه خود را بالا ببرد و به بیش از ۳ میلیون بشکه نفت خام در روز برساند؛ اتفاقی که به برنامه‌ریزی و استفاده از دانش روز نیاز دارد. از طرفی، تحریم‌ها و اعمال فشارهایی که بر ایران تحمیل شده، امکان سرمایه‌گذاری و توسعه بالادستی را از ما گرفته است، به این معنی که متناسب با ذخایری که در اختیارمان است، نتوانسته‌ایم ظرفیت تولید را برای کشور ایجاد کنیم. همچنین، در بخش مصرف قادر نبودیم، فناوری و سرمایه موردنیاز را جذب کنیم تا در راستای کاهش و بهینه‌سازی مصرف انرژی گام برداریم، حتی این ظرفیتی که در حال حاضر در ارتباط با نفت خام وجود دارد، بدون بهره مانده است. ایران می‌تواند با کاهش نفت روسیه به امنیت بازار جهانی کمک کند. کارشناسان می‌گویند ایران قادر است روزانه بیش از یک میلیون بشکه نفت صادر کند. طی چند ماه آینده، ایران به‌احتمال‌زیاد می‌تواند بر تولید روزانه نفت خود اضافه کند و به تولید روزانه ۳.۸ میلیون بشکه برسد. ورود مجدد نفت ایران به بازار، بخشی از این کمبود را جبران می‌کند و باعث خنثی شدن اثر کاهش تولیدات روسیه می‌شود. در صورت تسهیل تحریم‌ها، ایران می‌تواند به یک تامین‌کننده مهم انرژی تبدیل شود؛ اگرچه بازگشت به بازار، یک‌شبه اتفاق نخواهد افتاد.

رفع تعهدات ارزی با واردات شمش طلا

امروزه برگشت ارز حاصل از صادرات، یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های صادرکنندگان غیرنفتی و غیرفلزی است. به‌گزارش ایرنا، علیرضا پیمان‌پاک، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: در یک سال گذشته، اقدامات متعددی برای تسهیل و تسریع در صادرات غیرنفتی انجام شده است. رئیس‌کل سازمان توسعه تجارت بیان داشت: یکی از این راه‌ها، بازگشت ارز به‌وسیله شمش طلا است که با صادرات خشکبار شروع شده و اکنون نخستین محموله صادراتی حوزه کشاورزی و صنایع غذایی به‌ازای واردات شمش طلا رفع تعهد شده و بانک مرکزی نیز به نرخ روز آن را خریداری می‌کند. وی ادامه داد: برای رفع این مشکل، موضوع «تالار دوم نیما» با نرخ توافقی نزدیک بازار متشکل به‌عنوان یک راهکار دیگر مطرح شده است که سال گذشته نیز مطرح بود و بخشی از آن عملیاتی شد، اما به‌دلیل برخی مخالفت‌ها در مدیریت قبلی بانک متوقف ماند، اما رئیس‌کل جدید بانک مرکزی با این فرآیند موافق است که با نرخی نزدیک نرخ بازار متشکل ارزی خواهد بود.

وی گفت: فهرست مربوطه به وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس‌کل بانک مرکزی ارسال شده و امیدواریم تا هفته آینده این بازار آغاز به کار کند. وی ادامه داد: اکنون صندوق توسعه ملی، ۵۰۰ میلیون دلار برای اعتبار خریدار با سود ۴ تا ۶ درصد تخصیص داده است که حاضر هستیم بخشی از آن را برای صادرات قطعات خودرو قرار دهیم.

پیمان‌پاک اظهار کرد: همچنین یک میلیارد دلار اعتبار خریدار با نرخ سود سالانه ۴ درصد در «ازبر بانک» روسیه در حال نهایی‌سازی است.

عبرت معدنی‌ها از جنگ تجاری ابرقدرت‌ها

عکس: صمت

کتایون ملکی
editor@smtnews.ir

ایران در تلاش است تا با تدوین سند راهبردی، بهره‌برداری از ذخایر نادر خاکی را افزایش دهد و سهم خوبی از بازارهای جهانی را در این زمینه، از آن خود کند. این در حالی است که جنگ تجاری میان چین و امریکا نشان داد، عناصر نادر خاکی می‌توانند سلاحی راهبردی برای مقابله با دشمن باشند. در حالی که دستیابی به این عناصر می‌تواند به توسعه هرچه بیشتر صنایع استراتژیک کشورها هم کمک کند.

بازارهای جهانی در حوزه مواد معدنی در حال تغییر است و همین موضوع می‌تواند آینده معدنکاری را تغییر دهد. به‌عنوان مثال، امروز تنها تولید شمش فولاد مزیت محسوب نمی‌شود، بلکه کشورهای دنیا از جمله ایران در جایگاه دهمین تولیدکننده فولاد جهان، باید به‌سمت تولید فولادهای خاص حرکت کنند تا ارزش‌افزوده بیشتری حاصل شود.

به‌گزارش صمت، در واقع امروز تنها بهره‌برداری از ماده معدنی و چند مرحله فرآوری نمی‌تواند ارزش‌افزوده زیادی به‌همراه داشته باشد، این موضوع در صنایع معدنی هم دیده می‌شود، اما بخش دیگری از بازار در پی اتفاقات سیاسی ـ اقتصادی با تغییراتی همراه شد که شاید مسیر معدنی ایران هم در این راستا تغییر کند.

جنگ تجاری امریکا و چین

با شروع جنگ تجاری میان امریکا و چین، اقدامات این ۲ کشور در بخش مواد معدنی هم دیده می‌شد که توانست بر قیمت‌های جهانی هم اثرگذار باشد. البته جنگ میان روسیه و اوکراین هم از دیگر اتفاقاتی بود که توانست بازار کامودیتی را با واکنش همراه کند، اما موضوع جنگ تجاری امریکا و چین با داستان روسیه و اوکراین متفاوت بود و طرفین در تلاش بودند تا شرایط اقتصادی را برای رقیب خود سخت کنند. در این بین، یکی از موضوعاتی که چین توانست از آن استفاده کند، عناصر نادر خاکی بود. در واقع چین از این موضوع برای اعمال فشارهای بیشتر بر امریکا استفاده کرد. چین حدود ۸۰ درصد از این معادن را در اختیار دارد که سلاح راهبردی در مقابل امریکا محسوب می‌شود. این در حالی است که عناصر نادر خاکی به‌عنوان عناصر استراتژیک یاد می‌شوند و در صنایع های‌تک کاربرد بسیار و نرخ بالایی در بازارهای جهانی دارند. در نتیجه، در اختیار داشتن این ذخایر یکی از فاکتورهای توسعه اقتصادی و در اختیار گرفتن بازارهای جهانی محسوب می‌شود. این عناصر شامل «اسکاندیم»، «ایتریم»، «لانتانوم»، «سریم»، «پرازئودیمیم»، «نئودیمیم»، «پرومتیم»، «ساماریم»، «یوروپیم»، «گادولینیم»، «تربیم»، «دیسپروزیم»، «هولمیم»، «اربیم»، «تولیم»، «ایتربیم» و «لوتتیم» می‌شوند.

برتری چین در مقابل امریکا

حال برتری چین در این موضوع در مقابل امریکا توانست به نفعش تمام شود؛ موضوعی که باعث نگرانی امریکا شد تا فعالیت‌های خود را در این بخش توسعه دهد. این مواد در بحث صنایع دفاعی امریکا نقش مهمی دارند و بخشی از واردات این کشور در حوزه صنایع دفاعی مربوط به عناصر نادر خاکی است. براساس گزارش سال ۲۰۱۳ کنگره امریکا، هر جنگنده چندماموریتی اف-۳۵ امریکا به ۴۲۷ کیلوگرم خاک کمیاب و هر زیردریایی هسته‌ای این کشور از تراز ویرجینیا به ۴.۲ تن از این عناصر کمیاب نیاز دارد.

در نتیجه، چین برای مقابله با امریکا بهترین ابزار را در اختیار داشت، البته در این بین امریکا برای تامین نیازهای خود در این حوزه به‌سمت توسعه همکاری‌های معدنی با ژاپن رفت. ژاپن تصمیم دارد تا سال ۲۰۲۵ سهم چین از واردات کانی‌های خاکی کمیاب را به کمتر از ۵۰ درصد برساند.

البته بیشترین معادن کمیاب زمین و کارخانجات فرآوری آن در چین وجود دارد و پکن با اختلاف فاحش در صدر کشورهای استخراج‌کننده این عناصر کمیاب است، به‌گونه‌ای که در حال حاضر بیش از ۵۰ درصد ذخیره استخراج‌شده این عناصر نیز در اختیار چین است.

عناصر نادر خاکی

در نتیجه، دستیابی به این مواد برای هر کشوری حائزاهمیت است و می‌تواند نقشی مهم در توسعه صنایع آن داشته باشد. ایران نیز به‌عنوان یکی از ۱۵ کشور معدنی دنیا دارای ذخایر ارزشمندی از عناصر نادر خاکی است که می‌تواند در توسعه صنایع دفاعی، پزشکی، های‌تک و... بسیار حائزاهمیت است. همین موضوع باعث شد تا شناسایی این ذخایر و بهره‌برداری از آنها در دستور کار سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی (ایمیدرو) قرار بگیرد و در نهایت در بهمن سال ۹۸ ، پایلوت فرآوری و استحصال عناصر نادر خاکی به‌بهره‌برداری برسد.

با بهره‌برداری از این طرح، پروژه استحصال عناصر نادر خاکی در مقیاس نیمه‌صنعتی برای نخستین‌بار در البرز انجام شد که در این پروژه محصولات مختلفی از جمله «اکسید تیتانیوم» را گرفته و عناصر نادر خاک را به‌صورت سبک و سنگین از هم جدا و به‌طور مجزا در مقیاس نیمه‌صنعتی تولید می‌کند.

اما رفته‌رفته این حوزه به کمک دولت و همچنین حضور بخش خصوصی توانمند و شرکت‌های دانش‌بنیان توسعه پیدا کرد و امروز در حالی که ۳ سال از بهره‌برداری طرح پایلوت آن می‌گذرد، ایمیدرو سند راهبردی ۱۳ عنصر استراتژیک شامل عناصر نادر خاکی را در دستور کار دارد تا بتواند علاوه بر تامین نیاز داخلی، در بازارهای جهانی نیز وارد رقابت شود.

برنامه عملیاتی سند راهبردی

در همین زمینه، سعید پیرمرادی، مدیر صنایع‌معدنی ایمیدرو اظهار کرد: برنامه عملیاتی سند راهبردی ۱۳ عنصر استراتژیک تهیه شده و آماده ابلاغ است.

مدیر صنایع‌معدنی ایمیدرو تاکید کرد: تاکنون نقشه‌راه حیاتی و راهکارهای عبور از بحران‌های آن را نداشتیم که دارای برنامه عملیات باشد.

پیرمرادی یادآور شد: در مسیر پیش‌رو این سند، نه‌تنها بخش خصوصی حضور دارد که شرکت‌های دانش‌بنیان و سرمایه‌گذاران نیز مشارکت خواهند داشت.

وی پیش‌بینی کرد: نتایج گام به گام سند مورداشاره از سال آینده، نمایان می‌شود.

در بررسی‌های انجام‌شده، ۱۳ ماده معدنی شامل گرافیت، منگنز، فسفات، تیتانیوم، قلع، پتاس، سیلیس پرعیار، نیکل، لیتیوم، بور، وانادیوم، کبالت و نیز عناصر نادر خاکی تحلیل شد که باتوجه به جایگاه آنها، در محصولات بالادستی، میانی و پایین‌دستی، گروه‌بندی شدند.

واردات مواد معدنی

حسن صدیقی، مجری طرح عناصر نادر خاکی هم دراین‌باره اظهار کرد: فعالیت‌های انجام‌شده در این حوزه‌ها باتوجه به نیازهای کشور کافی نیست و برهمین مبنا، به‌عنوان‌مثال، سالانه حدود ۷۲ میلیون دلار فسفات وارد می‌کنیم.

صدیقی با بیان اینکه اجرای سند راهبردی مواد معدنی استراتژیک به ما کمک خواهد کرد تا از منابع موجود حداکثر استفاده را ببریم و واردات کمتری انجام دهیم، خاطرنشان کرد: براساس شناسایی نیاز بازار و تجارت بین‌المللی، رتبه‌بندی ۴۰ ماده معدنی انجام و خروجی آن، ۱۳ ماده معدنی استراتژیک شد.

وی افزود: این سند کمک می‌کند تا برنامه‌ریزی بهتری در این حوزه داشته باشیم؛ در ۳ حوزه، آموزش و پژوهش، توسعه فناوری و فعالیت‌های اجرایی اکتشاف و فرآوری براساس اهداف توسعه سازمان، برنامه‌ریزی کردیم. چگونگی اجرایی نقشه‌راه، همه بخش‌های ایمیدرو حسب موارد مرتبط با این موضوع در تعامل هستند.

مجری طرح عناصر نادر خاکی بااشاره به اینکه ایمیدرو ۲ رسالت دارد، گفت: نخست، در زمینه محدوده‌های در اختیار است که شامل ۴ بخش ظرفیت‌یابی اکتشاف، استحصال و فرآوری به‌عنوان محصول جانبی، مطالعات باطله‌ها و استفاده حداکثری و پژوهش‌های نظام‌مند و نیز ورود بخش خصوصی به زنجیره تامین است.

اما در این بین، بخش خصوصی نیز فعالیت‌های خود را در حوزه عناصر نادر خاکی آغاز کرده که علاوه بر توسعه بخش معدن، می‌تواند در جذب نقدینگی‌های سرگردان به بخش معدن نیز موثر باشد.

به‌عنوان مثال، شرکت تجلی از زیرمجموعه‌های شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات برنامه ورود به عناصر نادر خاکی را در دستور کار دارد تا بتواند حضور خود در بخش معدن را افزایش دهد.

> جنگ میان روسیه و اوکراین از اتفاقاتی بود که توانست بازار کامودیتی‌ها را تحت تاثیر قرار دهد، اما موضوع جنگ تجاری امریکا و چین با داستان روسیه و اوکراین متفاوت بود و طرفین در تلاش بودند شرایط اقتصادی را برای رقیب خود سخت کنند

> با شروع جنگ تجاری میان امریکا و چین، اقدامات این ۲ کشور در بخش مواد معدنی هم دیده می‌شد که توانست بر قیمت‌های جهانی هم اثرگذار باشد

سخن پایانی

در واقع دولت می‌تواند به کمک بخش خصوصی، نقشه‌راه تدوین‌شده را محقق و در نهایت به رشد اقتصادی دست پیدا کند. آن چیزی که توسعه بخش معدن، امروز به آن نیاز دارد، افزایش تعاملات میان بخش دولتی و خصوصی است تا بتوان از ذخایر موجود بهره‌برداری بیشتری داشت و به ارزش‌افزوده بیشتری دست پیدا کرد. جنگ تجاری میان چین و امریکا شاید درس عبرتی برای بخش معدن باشد که می‌تواند در پی اعمال تحریم‌ها با شرایط سخت‌تری مواجه شود، در نتیجه باید در بخش‌هایی که توجه کمتری به آن شده، تمرکز و مسیر را برای ورود سرمایه‌گذاران فراهم کرد. بدون شک ثبات در قوانین می‌تواند یکی از مهم‌ترین اتفاقاتی باشد که سرمایه‌گذاران را تشویق به ورود به بخش معدن کند، حال باتوجه به بازار جذاب عناصر نادر خاکی، این موضوع می‌تواند بیشتر مورداستقبال قرار بگیرد.

کاهش مصرف روزانه گاز در صنایع خوزستان

به‌گفته مدیر صنعت، معدن و تجارت خوزستان، مصرف روزانه گاز در صنایع استان از ۱۲.۵ میلیون مترمکعب در روز به حدود ۸ میلیون مترمکعب کاهش یافته است. به‌گزارش ایرنا، حمیدرضا فلاح در نشست خبری در محل این اداره‌کل بیان کرد: باتوجه به فصل سرما و نیاز کشور و استان به گاز، میزان مصرف گاز روزانه صنایع در خوزستان را کاهش دادیم.

وی گفت: این کاهش مصرف به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی شده تا صنایع بتوانند با کمترین ظرفیت، تولید کنند و تعطیل نشوند.

وی بااشاره به اینکه ۶۰ درصد اقتصاد خوزستان در اداره کل صمت استان برنامه‌ریزی می‌شود، افزود: سیاست و برنامه‌های این اداره کل بر اقتصاد استان بسیار اثرگذار است. این مقام مسئول بااشاره به صدور ۶۴۰ جواز تاسیس از ابتدای امسال تاکنون در خوزستان ادامه داد: با عملیاتی شدن این مجوزها ۲۵ هزار شغل در خوزستان ایجاد خواهد شد. فلاح بااشاره به تعداد بازرسی‌ها از مراکز صنعتی و صنفی در خوزستان از ابتدای امسال تاکنون ادامه داد: در این مدت، ۱۹۵ هزار بازرسی انجام گرفت که ۱۰ هزار پرونده به ارزش ۸۲ هزار میلیارد ریال تشکیل و به تعزیرات حکومتی ارسال شد. وی گفت: ۱۵۰ هزار واحد صنفی در خوزستان وجود دارد که ۳۸۰ هزار شغل را ایجاد کرده‌اند. فلاح ادامه داد: چندین پروژه تحولی را در دست کار داریم که مهم‌ترین آنها، راه‌اندازی معادن راکد، برگشت به تولید واحدهای غیرفعال و ثبت واحدهای تولیدی در سامانه جامع تجارت برای شفافیت تحویل و توزیع و ذخیره کالا در استان است. مدیر کل صمت خوزستان ادامه داد: تا پایان امسال، ۱۰۰ واحد راکد در خوزستان به چرخه تولید برمی‌گردند. وی افزود: هم‌اکنون ۴۰۰ واحد تولیدی راکد در خوزستان وجود دارد که ۱۸۰ واحد از این تعداد قابلیت برگشت دارند. فلاح گفت: مشکل واحدهای تولیدی در خوزستان که به‌دلایل مختلف به تملک بانک‌ها درآمده‌اند تا پایان امسال برطرف خواهد شد.

تامین اعتبار ۴ هزار میلیارد ریالی از محل تبصره ۱۸

مدیرکل صمت خوزستان بیان کرد: مبلغ ۴ هزار میلیارد ریال برای کمک به واحدهای تولیدی خوزستان از محل تبصره ۱۸ به‌زودی تامین خواهد شد. فلاح افزود: براساس اعلام بانک‌های خوزستان، هزار و ۳۰۰ میلیارد ریال تسهیلات از ابتدای امسال تاکنون، به واحدهای تولیدی استان پرداخت شده است.

وی گفت: به نحوه پرداخت تسهیلات از سوی بانک‌ها معترض هستیم و باید بیش از این به واحدهای تولیدی کمک شود. مطالبه ما پرداخت تسهیلات از منابع استان از سوی بانک‌ها است. فلاح افزود: بانک‌ها باید به‌اندازه منابعی که وارد خوزستان می‌شود، تسهیلات پرداخت کنند و پاسخگوی نیاز استان باشند؛علاوه بر اینکه در خوزستان حدود ۲ هزار واحد تولیدی وجود دارد.

بین‌الملل

رباتیک، ابزارهای ضروری برای آینده معدن

کتایون ملکی: رباتیک یک راه مطمئن برای بهبود ایمنی و حذف کارگران انسانی از مناطق خطرناک است. فناوری رباتیک برای هر شرکت معدنی که مایل به رقابت است، ضروری است. ۳ هدف مشترک شرکت‌های معدن ـ ایمنی، بهره‌وری و پایداری ـ همگی می‌توانند با استقرار رباتیک پشتیبانی شوند و این یک بازار رو به رشد است: درآمد بخش رباتیک صنعتی ۱۴.۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۰ بود و پیش‌بینی می‌شود این رقم تا سال ۲۰۳۰ به ۳۵۲.۱ میلیارد دلار برسد که در این دهه ۳۷.۵ درصد رشد خواهد داشت.

ایمنی

یک راه مطمئن برای بهبود ایمنی، حذف کارگران انسانی از مناطق خطرناک است. محل حفاری را می‌توان به‌جای نظارت در محل کار، از راه دور نظارت کرد. حمل‌ونقل را می‌توان بدون رانندگان انسان انجام داد، کارهای زیرزمینی را می‌توان بدون حضور انسان و بازرسی دیوارهای بلند یا مناطق زیرآب را می‌توان توسط هواپیماهای بدون سرنشین، کاوشگرهای زمینی و ربات‌های زیرآب انجام داد.

در حفاری معدن BHP Nickel West در سال ۲۰۱۸، یک لوله آب با فشار بیش از حد خطرناک بسیار زیرزمین در یک سوراخ حفاری شناسایی شد. BHP از تخصص رباتیک دانشگاه Woodside و Deakin و همچنین کارکنان دانشگاه تگزاس، Clearpath و NASA استفاده کرد. ربات از راه دور از طریق تونل و تا لوله هدایت شد. برش لوله موفقیت‌آمیز بود و سپس یک تیم انسانی برای بازیابی ربات وارد شد. اگر تجهیزات رباتیک و توانایی کار با آن از فاصله ایمن نبود، عملیات پرخطر بسیار خطرناک‌تر و به‌احتمال‌زیاد کمتر موفقیت‌آمیز می‌شد، همچنین کنترل از راه دور، کل فرآیند را ساده‌تر کرد و کمتر از ۲ هفته بین تشخیص موضوع و حل آن فاصله وجود داشت.

بهره‌وری

بهره‌وری نیز بهبود یافته است، در درجه اول به این دلیل که فناوری رباتیک دقیق‌تر، قابل‌اعتمادتر و بادوام‌تر از نیروی انسانی است. مته‌ها می‌توانند از الگوهای خسته‌کننده مشخص پیروی کنند و مقدار بهینه مواد منفجره موردنیاز برای پر کردن را محاسبه کنند. کامیون‌های حمل‌ونقل می‌توانند بدون توقف برای استراحت یا تعویض کارکنان حرکت کنند و استخراج معادن زیرزمینی را می‌توان بدون انتظار برای پاک شدن دود ناشی از انفجار انجام داد.

در ۲۱ ژوئن ۲۰۲۲، ریوتینتو پیچیده‌ترین معدن خود را از نظر فناوری افتتاح کرد. Gudai-Darri یک معدن سنگ‌آهن در منطقه پیلبارا استرالیا است. از آنجایی که طول عمر موردانتظار ۴۰ سال و حجم موردانتظار سالانه ۴۳ میلیون تن است، نصب بهترین فناوری ممکن منطقی است. مدیر اجرایی استخراج سنگ‌آهن گفت: «گودای دری نشان‌دهنده یک تغییر گام در استقرار اتوماسیون و اتوماسیون در تجارت سنگ‌آهن ما است.» در نتیجه، ریوتینتو با کاترپیلار برای توسعه گاری‌های آب خودمختار جدید همکاری کرد. گاری‌ها برای سرکوب گردوغبار استفاده خواهند شد. حسگرهای آنها خشکی جاده را ارزیابی و به‌طور خودکار از آب استفاده و داده‌هایی را که جمع‌آوری می‌کنند، اپراتورها را قادر می‌سازد تا مصرف آب را نظارت و بهبود بخشند.

پایداری

سهم اصلی رباتیک در پایداری یک معدن، کاهش مصرف انرژی است. خودروهای کنترل از راه دور و خودکار، سوخت بسیار کمتری مصرف می‌کنند، زیرا عملکرد آنها مستلزم توقف و استارت بسیار کمتر است. فناوری رباتیک مدرن از باتری‌ها به‌جای سوخت فسیلی برای نیرو استفاده می‌کند.

برنامه UNEXMiN با بودجه اتحادیه اروپا از فناوری ربات برای کاوش در معادن بسته و غرق‌شده با ربات‌ها برای مواد معدنی ارزشمند استفاده می‌کند. به‌دست آوردن فلزات و مواد معدنی از سایت‌های موجود در مقایسه با افتتاح معادن جدید، اختلالات زیست‌محیطی بسیار کمتری را به‌همراه دارد، اما کشف آنها بسیار دشوار است. ربات UX-۱ که برای نخستین‌بار در دسامبر ۲۰۱۸ در اسلوونی مستقر شد، از دوربین‌های فراطیفی برای شناسایی مواد معدنی زیر آب تاریک و تیره و برای «نقشه‌برداری مین سه‌بعدی مستقل غیرتهاجمی» استفاده می‌کند.

یادداشت

صعود گذرای بورس

مجتبی دیبا
کارشناس بازار سرمایه

بورس تهران در هفته‌های گذشته شرایط باثباتی را پشت سر گذاشت و به‌دنبال کشف محدوده‌های جدید برای معامله‌گران بود. علاوه بر این در روزهای متعددی شاهد صعود قابل‌توجه شاخص کل بورس بودیم. با این وجود همچنان ریسک‌های متعددی عملکرد این بازار را تهدید می‌کند؛ از جمله آنکه بسیاری از معامله‌گران بازگشت دوباره بورس به روند سبزپوشی و تعادل را ناشی از حمایت‌های دولتی می‌دانند و معتقدند با کاهش اقدامات حمایتگرانه از این بازار، شاهد بازگشت دوباره شاخص کل به مسیر نزولی خواهیم بود.

صعود شاخص کل در دهمین ماه امسال به‌قدری شدت گرفت که نماگر در کانال ۱.۶ میلیون واحدی تثبیت شد و بسیاری از این کانال قیمتی با عنوان کف بازار یاد کردند. علاوه بر این بسیاری از معامله‌گران به تداوم این روند صعودی و حتی عبور شاخص از مرز ۱.۷ میلیون واحدی امیدوار شدند، اما این روند صعودی دیری نپایید، چراکه از ابتدای بهمن شاهد ریزش‌های قابل‌توجه در تابلو بورس و افت مداوم ارزش بازار سهام بوده‌ایم.

البته باوجود روند رو به رشد بهای دلار در بازار آزاد، انتظارات تورمی محرک اصلی صعود بورس به‌شمار می‌رود؛ هرچند نرخ دلار نیمایی به‌مراتب پایین‌تر از قیمت آن در بازار آزاد است. اغلب شرکت‌های صادرات‌محور ارز خود را برمبنای نرخ دلار نیمایی یا نرخ دلار توافقی به کشور بازمی‌گردانند، از همین رو رشد قابل‌توجه نرخ دلار در بازار آزاد، آن‌طور که باید و انتظار می‌رود در سودآوری این شرکت‌ها موثر نبوده است.

در ادامه باید تاکید کرد روند رو به رشد نرخ بهره بین‌بانکی، بهره بانکی و همچنین نرخ سود اوراق دولتی یکی از فاکتورهای مهم و اثرگذار بر عملکرد بورس تهران است که عملا مانع رشد شاخص متناسب با انتظارات تورمی می‌شود.

با این وجود روند رو به رشد نرخ بهره بین‌بانکی و همچنین افزایش نرخ موثر سود اوراق، اثرگذاری جدی بر عملکرد بازار سرمایه نداشته، زیرا در هفته‌های گذشته چشم‌انداز تورمی اقتصاد ایران به‌شدت مثبت برآورد شده است.

علاوه بر این خبرهای برجامی نیز امیدوارکننده نیستند و همزمان پیش‌بینی افزایش نرخ سوخت در سال آتی چشم‌انداز تورم کشور را بیش از پیش مثبت می‌کند.

بنا بر آنچه گفته شد افزایش نرخ بهره بین‌بانکی و حتی نرخ بهره اوراق بانکی، تنها در لحظه معامله‌گران را تحت تاثیر قرار می‌دهد. بااین‌وجود چنانچه کلیت بازار سنجیده شود، بازارهایی با ظرفیت رشد بالاتر، افزایش نرخ بیشتری را در مقایسه با نرخ سود اوراق و بهره بانکی از آن خود می‌کنند؛ به این ترتیب در روزهای گذشته بازارهای دلار و طلا بیشترین سودآوری را از آن خود کرده‌اند و همزمان بیشترین نقدینگی جذب این بازارها شده است.

باتوجه به اهمیت و اثرگذاری سهم‌های فلزی در بازار بورس تهران، بهای فلزات در بازار جهانی نیز اثرگذاری بالایی بر قیمت فلزات دارد.

در هفته‌های اخیر بازارهای جهانی فلزات تا حدودی احیا شدند؛ یعنی شاهد بازگشت دوباره نرخ فلزات به مسیر رشد بودیم. احتمال کاهش شتاب نرخ بهره دلار امریکا توسط فدرال‌رزرو را باید مهم‌ترین شاخص اثرگذار بر عملکرد نرخ فلزات در بازار جهانی دانست. این موضوع خبر خوبی برای کامودیتی‌ها و بازارهای جهانی بود.

البته رشد نرخ فلزات در هفته‌های اخیر محدود گزارش‌شده، زیرا صعود قابل‌توجه تقاضا در بازار فلزات، محرک اصلی خریدوفروش این فلزات است. چین می‌تواند به‌عنوان دومین اقتصاد بزرگ دنیا که سرانه مصرف فلزات در آن بالاست، چنین محرکی را ایجاد کند.

بااین‌وجود نمی‌توان به سیاست‌های این کشور و تحریک قابل‌توجه تقاضا ازسوی آن در آینده نزدیک امید داشت؛ به‌ویژه آنکه در هفته‌های اخیر شاهد شیوع دوباره کرونا در چین بوده‌ایم، زیرا این همه‌گیری دوباره تقاضای کامودیتی‌ها را در این کشور تحت تاثیر منفی قرار داده است.

خسارت شورای رقابت به سهامداران بورس

مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در نامه‌ای به رئیس شورا و مرکز ملی رقابت، ضمن تاکید بر زیان ۱۰۰ هزار میلیارد تومانی سهامداران در پی انتشار بدون هماهنگی نامه رئیس شورای مذکور، خواستار برگزاری جلسه‌ای مشترک با حضور برخی از اعضای شورای عالی بورس و شورای رقابت، برای بررسی موضوع ادامه عرضه خودرو در بورس کالا شد.

به گزارش سنا متن این نامه بدین شرح است: «سیاست‌های ناکارآمدی مانند قیمت‌گذاری دستوری و قرعه‌کشی در طول سال‌های گذشته موجب زیان انباشته در صنعت خودروسازی، بدهی بانکی گسترده، ورشکستگی در زنجیره تولید و رواج دلالی و سفته‌بازی در بازار خودرو شده است.»

در ادامه این نامه چنین آمده است: «باگذشت مدت کوتاهی از عرضه خودرو در بورس کالا شاهد تاثیر مثبت آن بر صنعت خودرو کشور هستیم که در صورت تداوم و با تکمیل سایر شرایط نظیر عرضه خودرو وارداتی، افزایش تولید و به تبع آن افزایش عرضه و عرضه منظم از سوی خودروسازان، قطعا شاهد تعادل در بازار خودرو کشور خواهیم بود. از دیگر آثار مثبت این تصمیم دسترسی منصفانه عموم خریداران واقعی است. استفاده از ابزارهای رسیدگی به شکایات در بازار سرمایه اطمینان‌بخش رعایت حقوق مصرف‌کنندگان است و الزام به تحویل به‌موقع خودروها موجب رضایت مشتریان شده است.»

در پایان این نامه تاکید شد: «تصمیم دولت سیزدهم در راستای اصلاح بازار خودرو در بستر بورس کالا نیازمند حمایت همه دستگاه‌ها برای پیاده‌سازی این مهم و صدالبته نیازمند هم‌افزایی دستگاه‌های متولی در این زمینه است؛ بنابراین خواهشمند است باتوجه به رسانه‌ای شدن مخالفت برخی از اعضای شورای رقابت با نامه فوق‌الذکر و همچنین تبعات بسیار منفی در بازار سرمایه و بازار خودرو کشور، دستور فرمایید تا نهایی شدن موضوع بازبینی دستورالعمل‌های بازار خودرو، از اظهارنظر در این باره ممانعت به‌عمل آید.»

در گفت‌وگو با کارشناسان بازار سرمایه بررسی شد

معمای سقوط بورس

خروج سنگین پول از تالار شیشه‌ای

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

شاخص کل بورس تهران دهمین ماه امسال را پررونق پشت سر گذاشت و رشد ۱۲.۹ درصدی را از آن خود کرد. با این وجود امید بازگشته به بازار سرمایه برای مدت‌زمان طولانی دوام نیافت. بورس، هفته نخست بهمن خلاف فاز امیدواری که در میان فعالان بازار شکل گرفته بود، با ریزش قابل‌توجه همراه شد. شدت گرفتن تنش‌های سیاسی در هفته‌های پیشین و مسائل پیرامون سپاه پاسداران، تابلو بورس را در هفته ابتدایی یازدهمین ماه سال، قرمزپوش کرد؛ بر همین اساس می‌توان گفت ریسک‌های سیاسی، عملکرد ضعیف شرکت‌ها در گزارش‌های نه‌ماهه، نبود ثبات در سیاست‌های ارزی دولت و همچنین فعال شدن محدوده مقاومتی پیش روی شاخص کل، از مهم‌ترین دلایل ریزش قابل‌توجه بورس بود. در چنین شرایطی حتی خریدوفروش دلار در محدوده‌های بالای قیمتی در بازار آزاد و وعده رئیس‌کل بانک مرکزی مبنی بر اصلاح قیمت ارز صادراتی صنایع نیز نتوانست به کمک بازار بیاید و از ریزش هرچه بیشتر شاخص جلوگیری کند.

عکس: آیدا فریدی

حواشی ایجادشده پیرامون عرضه خودرو در بورس کالا و روند قیمت‌گذاری این محصول تاثیر منفی بر ارزش سهام شرکت‌های خودرویی داشته است

سمت‌وسوی شاخص

در آخرین روز معاملات هفته پایانی دی، شاخص کل بورس با رشد ۲ هزار و ۹۵ واحدی به حوالی سطح یک‌میلیون و ۶۹۰ هزار واحد رسید. در هفته موردبحث بسیاری از فعالان و سرمایه‌گذاران بازار سرمایه نسبت به بازگشت بورس به روند صعودی و حتی گذر شاخص کل از مرز یک‌میلیون و ۷۰۰ هزار واحدی امیدوار شدند؛ تا جایی که در هفته پایانی دی شاهد ورود سرمایه ازسوی حقیقی‌ها به بازار بودیم. باوجود انتظارات مثبت، روند صعودی بازار در یازدهمین ماه امسال دوام نیافت و در روز نخست بهمن شاهد افت ۳۱ هزار واحدی شاخص کل در نزدیکی سقف تاریخی بوده‌ایم. به این ترتیب نماگر بازار در ارتفاع یک‌میلیون و ۶۵۷ هزار واحدی ایستاد. پیشی گرفتن سرانه فروش حقیقی‌ها از سرانه خرید آنها یکی از مهم‌ترین فاکتورهای منفی بازار در روز شنبه بود.

روند نزولی بازار در ادامه روزهای هفته نیز تداوم داشت. انتشار نامه‌ای از شورای رقابت مبنی بر ممنوعیت عرضه دنا و پژو و شاهین در بورس کالا در روز ۳ بهمن مهم‌ترین عامل فرمزپوشی بازار در این روز بود. باوجود اینکه روند ورود پول به بازار سهام در ابتدای این روز مثبت بود، با انتشار نامه یادشده شاهد تغییر جهت بازار و خروج پول حقیقی از بورس بودیم. نماگر بازار در پایان معاملات روز چهارشنبه در ارتفاع یک‌میلیون و ۶۱۲ هزار واحدی ایستاد. بدین ترتیب شاخص کل تنها طی یک بازه زمانی یک‌هفته‌ای از آستانه صعود به کانال ۱.۷ میلیون واحدی در آستانه سقوط به کانال ۱.۵ میلیون واحدی قرار گرفت.

روند ریزشی و خروج پول از بورس تهران شنبه، ۸ بهمن شدت گرفت و این بازار اولین روز معاملاتی هفته را با بی‌رمقی و فشار عرضه به پایان رساند و شاخص کل بورس با کاهش ۱۱ هزار واحدی به عدد یک میلیون و ۶۰۰ هزار واحد رسید. حقیقی‌ها در روز گذشته اقدام به خروج ۱۲۰۰ میلیارد تومان پول از بازار سهام کردند که ادامه این روند می‌تواند برای بورس تهران مشکل‌ساز شود. گفتنی است بیشترین خروج پول حقیقی‌ها از گروه نفتی و بانکی‌ها بوده است.

چرایی فرمزپوشی بازار

یاسر فلاح، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: روند نزولی بازار سرمایه در هفته گذشته را می‌توان ناشی از چند عامل عنوان کرد. در درجه نخست بودجه ارائه‌شده ازسوی دولت سیزدهم برای سال ۱۴۰۲ به نمایندگان مجلس شورای اسلامی، دورنمای سودآوری صنایع بورسی را تحت تاثیر منفی قرار داده و زمینه‌ساز افت شاخص کل بازار سهام شده است. وی افزود: تعیین نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی و همچنین بهای برق و گاز مصرفی صنایع از مهم‌ترین ریسک‌های جدید بازار سرمایه به‌شمار می‌روند. البته دولت به‌عنوان رگولاتور حوزه انرژی مخیر به افزایش بهای انرژی مصرفی صنایع است، اما نباید محدودیت‌های پیش‌روی صنایع در مصرف انرژی را فراموش کرد. یعنی این افزایش قیمت انرژی در شرایطی به صنایع تحمیل می‌شود که این واحدهای تولیدی در ماه‌های گرم سال با کمبود گاز و در هفته‌های سرد سال با محدودیت در تامین برق روبه‌رو شده‌اند. همین موضوع تاثیر منفی بر روند تولید صنایع دارد. سهامداران نیز به‌درستی با ریسک‌های حاکم بر شرایط تولید برخورد کرده‌اند. این کارشناس بازار سرمایه گفت: حواشی ایجادشده پیرامون عرضه خودرو در بورس کالا و روند قیمت‌گذاری این محصول نیز تاثیر منفی بر ارزش سهام شرکت‌های خودرویی داشته است. از ابتدای سال جاری تلاش‌های گسترده‌ای برای عرضه خودرو در بورس کالا آغاز شد. این تلاش‌ها با هدف حذف قیمت‌گذاری دستوری خودرو اجرایی شد و تاثیر مثبتی بر سودسازی صنایع خودرویی کشور داشت. با این وجود مخالفان بسیاری در مقابل این سیاست صف‌آرایی کرده‌اند و به‌دنبال آن هستند که جامعه را به سمت قرعه‌کشی برای خرید خودرو سوق دهند. سابقه اجرای این سیاست فضاحت‌بار برای فروش یک محصول به مردم در هیچ جای دنیا وجود ندارد و همین سیاست اشتباه زمینه‌ساز افت و قرمزپوشی بازار سهام در طول روزهای گذشته بوده است. فلاح گفت: حذف عرضه خودرو در بورس کالا به‌منزله برقراری دوباره فرصت رانت برای عده‌ای خاص و کسب سودهای کلان با تکیه بر فاصله قیمتی میان خودرو درب کارخانه و بهای فروش آن در بازار آزاد است. علاوه بر این باید تاکید کرد شرکت‌های خودروساز نیز در سال‌های گذشته تحت تاثیر این شرایط اشتباه، متضرر شده‌اند و آثار این ضرر در زیان انباشته قابل‌توجه شرکت‌های خودروساز، قابل‌مشاهده است. زیان انباشته مجموعه‌های خودروساز کشور بالغبر ۱۵۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود؛ بنابراین نبود اطمینان نسبت به تداوم عرضه خودرو در بورس کالا و مخالفت‌های گاه‌وبیگاه با این سیاست، از دلایل ریزش بورس است.

این کارشناس بازار گفت: ریسک‌های سیستماتیک و سیاسی از دیگر عوامل ریزش‌های جدی بورس در هفته گذشته بود. مسائل شکل‌گرفته در ارتباط با سپاه یکی از سیگنال‌های اصلی قرمزپوشی بازار در هفته گذشته بود. البته اینکه سپاه پاسداران جمهوری اسلامی ایران ازسوی اتحادیه اروپا در فهرست تروریست‌ها جای بگیرد، در حال حاضر جنبه تبلیغاتی دارد و هنوز جنبه عملیاتی نیافته است. تلاش‌های تبلیغاتی یادشده بخشی از سهامداران را ترساند و زمینه‌ساز ریزش بورس در روزهای نخست بهمن بود. فلاح افزود: پس از کش‌وقوس‌های فراوانی که برای فروش خودرو در بورس کالا شکل گرفت، شورای عالی بورس تداوم عرضه خودرو در بورس را تصویب کرد. محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس نیز در نامه‌ای به رئیس قوه قضاییه گفت: «باتوجه به اهمیت دستگاه قضایی در پیشگیری از انحراف و فساد و حضور پررنگ نمایندگان قوه قضاییه در شوراهای تصمیم‌گیری خواهشمند است ضمن اعطای ماموریت به سازمان بازرسی در جهت مقابله با فساد و نیز لزوم حمایت از رویکرد عرضه خودرو در بورس، حسب صلاحدید دستور مقتضی جهت نظارت بر نحوه همکاری دستگاه‌های اجرایی در جهت اجرای مصوبه شورای عالی بورس در دستور کار قرار گیرد.» در نتیجه باید به اثرگذاری مثبت سیاست فروش خودرو در بورس کالا و اصلاح شرایط اقتصادی صنایع خودروساز کشور امید داشت.

وی گفت: رئیس دولت سیزدهم با حضور در مجلس شورای اسلامی تاکید کرد عزم دولت برای حمایت از بازار سرمایه جدی است. اما روش حمایت از بازار سرمایه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ یعنی تصمیمی که در این حوزه اخذ می‌شود، باید قابلیت اجرایی داشته باشد. تغییر مداوم سیاست‌های دولت ضربات غیرقابل جبرانی را به صنایع تحمیل می‌کند و عملا امکان تداوم فعالیت را از صنایع سلب می‌کند. به‌عنوان‌مثال در طول سال‌های اخیر شاهد تغییرات مداوم سیاست‌های ارزی صنایع بوده‌ایم که لطمات جدی را به تولیدکنندگان تحمیل و عملا امکان برنامه‌ریزی را از آنها گرفته می‌کند.

فلاح گفت: باوجود تمام موارد یادشده باید اقرار کرد همچنان ارزندگی بازار سرمایه کشور قابل‌توجه برآورد می‌شود، اما سرمایه‌گذاری در این بازار نیازمند نگاه تخصصی و همچنین نگاه میان‌مدت و بلندمدت است. البته برای سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت نباید به نتیجه‌بخشی و سودآوری بورس امید داشت.

> شدت گرفتن تنش‌های سیاسی در هفته‌های پیشین و مسائل پیرامون سپاه پاسداران، تابلو بورس را در هفته ابتدایی یازدهمین ماه سال، قرمزپوش کرد

ریسک‌های اصلی این روزهای بورس

عادل ابراهیم‌زاده، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: تنش‌ها و نبود اطمینان نسبت به شرایط سیاسی کشور، از مهم‌ترین دلایل ریزش بورس در هفته نخست بهمن بود. پارلمان اروپا چندی پیش سپاه پاسداران را در فهرست تحریم‌های ضدایرانی خود قرار داد؛ موضوعی که سبب شد باوجود روند رو به رشد بازار سرمایه در هفته پایانی دی، این بازار در هفته نخست بهمن، نزولی شود. وی افزود: همچنان شاهد روند رو به رشد بهای دلار در بازار آزاد هستیم و این اسکناس امریکایی در روزهای گذشته در کانال ۴۳ و ۴۴ هزار تومان مبادله شده است. باتوجه به افزایش قیمت دلار و چشم‌انداز تورمی که در کشور وجود دارد، همچنان امکان رشد بازار وجود دارد. ابراهیم‌زاده گفت: باتوجه به اثرگذاری جدی بودجه بر اقتصاد و عملکرد صنایع، این سند مالی به‌عنوان یکی از ریسک‌های اصلی بازار سرمایه در ماه‌های پایانی هر سال شناخته می‌شود و تغییرات عمده و نوسانات جدی لایحه بودجه در سال‌های گذشته بر اثرگذاری این سند مالی افزوده است؛ بنابراین از این سند مالی می‌توان با عنوان ریسکی جدی برای بازار نام برد. موضوعاتی همچون مالیات تولید، عوارض اختصاص‌یافته به واردات و صادرات، قیمت محصولات دولتی همچون آب، برق، گاز، نرخ حامل‌های انرژی مورد مصرف در صنایع، بهای خوراک مصرفی پتروشیمی‌ها، حقوق دولتی معادن و... از مهم‌ترین شاخص‌هایی هستند که میزان دریافتی دولت از این محل‌ها با انتقادات فعالان صنعتی روبه‌رو شده است. این موضوع از میزان سودآوری صنایع ارزش بازار می‌کاهد. وی گفت: نرخ تسعیر ارز در بودجه سال آینده ۲۳۰۰۰ تومان در نظر گرفته شده است. متاسفانه در هفته‌های گذشته شاهد تغییر مداوم سیاست‌های ارزی از سوی دولت و بانک مرکزی هستیم. در چنین شرایطی هر روز نرخ ارز جدیدی مطرح می‌شود و نابسامانی بازار دلار را بیش از پیش تقویت می‌کند. از یک سو رئیس کل جدید بانک مرکزی بر تثبیت قیمت دلار نیمایی روی عدد ۲۸۵۰۰ تومان تاکید دارد و همزمان شاهد فروش دلار در بازار آزاد با قیمتی بالاتر از ۴۰۰۰۰ تومان هستیم. علاوه بر این سامانه‌های دیگری نیز برای قیمت‌گذاری دلار ایجاد شده، این در حالی است که چندنرخی بودن دلار به زیان اقتصاد کشور است و فساد و رانت گسترده‌ای را ایجاد می‌کند. این اغتشاشات ارزی در نهایت عملکرد صنایع و بازار سرمایه را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. این کارشناس بورس گفت: چشم‌انداز تورمی در پی رشد نرخ اسکناس امریکایی به فعالان بازار سرمایه سیگنال افزایش قیمت سهام شرکت‌ها را می‌دهد و به‌طور مشخص صنایع صادراتی می‌توانند از چنین شرایطی منتفع شوند. علاوه بر این موج انتظارات تورمی در ادامه می‌تواند به سایر صنایع از جمله ریالی‌ها سرایت پیدا کند و زمینه افزایش قیمت و رشد حاشیه سود را فراهم آورد. وی افزود: باتوجه به محدودیت ایجادشده برای صنایع صادراتی از جمله در بخش نفت و اعمال تحریم‌های جدید در این حوزه، این صنایع با چالش‌های جدی روبه‌رو خواهند شد.

سخن پایانی

از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که ریسک‌های سیاسی یکی از مهم‌ترین دلایل افت بازار سهام در طول یک هفته گذشته بوده است. همچنین تغییر مداوم سیاست‌های دولتمردان در حوزه‌های مختلف از جمله ارز و همچنین روند عرضه خودرو در بورس کالا، جزو مهم‌ترین فاکتورهای موثر بر بورس بودند. علاوه بر این مخالفت بسیاری از مدیران و تصمیم‌گیران کشور با عرضه خودرو در بورس کالا، از رغبت برای خرید سهام صنایع خودرویی کاسته و بر کلیت بازار نیز تاثیر منفی گذاشته است. همزمان باید تاکید کرد صنایع بزرگ بورسی با چالش‌های متعددی در روند فعالیت خود روبه‌رو هستند که از مهم‌ترین آنها می‌توان به محدودیت در تامین انرژی اشاره کرد. در چنین شرایطی ارزیابی سودآوری صنایع بورسی با چالش‌های جدی و مستمری روبه‌رو خواهد شد و همین ریسک بر عملکرد بازار سهام تاثیر منفی دارد.

تشکیل کمیته سلامت دیجیتال وزارت بهداشت

سرپرست دفتر توسعه فناوری سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در آیین آغاز به کار پنجمین کنگره سلامت‌همراه، از تشکیل کمیته تخصصی سلامت دیجیتال در وزارت بهداشت خبر داد.

به‌گزارش فارس، حمیدرضا بنفشه ضمن بیان پیشرفت این حوزه در کشورهای مختلف دنیا افزود: سلامت‌همراه در نظام سلامت بسیار کمک‌کننده و تاثیرگذار است و در وزارت بهداشت نیز بسیار موردتوجه قرار دارد.

وی با بیان اینکه نرم‌افزارهای کاربردی این حوزه برای تقویت زیرساخت‌ها در حوزه پیشگیری، درمان، تشخیص و شناسایی بیماری و تکنولوژی سلامت، مورداستفاده قرار می‌گیرد، ادامه داد: افزایش اشتغال‌آفرینی، توسعه حوزه آموزش، افزایش تولید محصولات دانش‌بنیان و توسعه خدمات سلامت از دیگر مزایای حوزه سلامت‌همراه است.

سرپرست دفتر توسعه فناوری سلامت وزارت بهداشت تبیین و تعیین مقررات، ارائه مجوز به فعالان حوزه سلامت‌همراه و حمایت از ایده‌های فناورانه و محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان را از اولویت‌های دفتر توسعه فناوری سلامت وزارت بهداشت دانست. بنفشه ضمن اعلام حمایت دفتر توسعه فناوری سلامت وزارت بهداشت از طرح‌های توانمند ارائه‌شده در این کنگره که قابلیت ملی شدن داشته باشد، افزود: در صورت ارائه، طرح موردنظر پس از بررسی کمیته تخصصی و تایید، از سوی وزارت بهداشت به‌صورت ویژه برای تجاری‌سازی موردحمایت قرار می‌گیرد. سرپرست دفتر توسعه فناوری سلامت وزارت بهداشت اقدامات بسیار خوب امسال را اختصاص یک درصد بودجه وزارت بهداشت به حوزه فناوری و حمایت از طرح‌های کلان ملی دانست و ابراز امیدواری کرد تا فعالیت در حوزه سلامت‌همراه، منشأ اثرات مفیدی برای ارتقای سلامت کشور باشد.

استقبال کم از شیوه‌های فناورانه خدمات‌درمانی، در نظام پزشکی ایران

پزشکان این نسخه را نمی‌پیچند

بیشتر پزشکان، معتقدند ناشناخته‌های دنیای پزشکی به‌قدری زیاد است که بیراه نیست بگوییم، هر بیمار تجربه جدیدی به‌حساب می‌آید و درمان هر یک راهکار تازه‌ای می‌طلبد. در دهه‌های اخیر، ابزارهای مبتنی بر هوش‌مصنوعی توانسته راهکارهای سریع‌تری را برای حل مسئله در اختیار اهالی صنعت بگذارد، بنابراین می‌توان از این امکان در صنعت درمان و پزشکی به‌منظور بهبود سریع‌تر بیماران بهره گرفت. گفتنی است، دستگاه‌های هوشمند می‌توانند با سرعت بیشتری این راهکار را در اختیار پزشک بگذارند؛ بنابراین صنعت بهداشت و درمان در آینده‌ای نزدیک برای تشخیص، غربالگری، درمان بیماری‌ها و پیش‌بینی وضعیت آینده، نیازمند هوش‌مصنوعی و سیستم‌های کامپیوتری هوشمند خواهد شد. روندی که چندسالی است در کشور آغاز شده؛ اما میزان پذیرش این فرآیند، جزو پربحث‌ترین موضوعات نظام پزشکی کشور است.

صمت در این گزارش به بررسی تعاملات فعالان خدمات بهداشتی و درمانی با توسعه هوشمندسازی کسب‌وکارها پرداخته است.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

از آنجایی‌که در بدنه وزارت بهداشت و درمان نگرش پزشک‌محوری رواج دارد، استفاده از فناوری به نفع بیمار طرفدار چندانی ندارد

اوج‌گیری اپ‌های پزشکی در دوران کرونا

به‌گزارش خبرگزاری‌های رسمی، طی یک نظرسنجی که در سال ۲۰۰۹ انجام گرفت، مشخص شد از هر ۱۰ اروپایی، یک نفر به‌صورت آنلاین از خدمات پزشکی استفاده می‌کند. این افراد بدون حضور در کلینیک‌های درمانی و مطب پزشک‌ها، تحت درمان قرار می‌گیرند، دارو می‌خرند و در خانه از مشاوره آنلاین پزشکی بهره‌مند می‌شوند. این آمار در کشور آلمان به ۷ میلیون نفر می‌رسد که به‌صورت آنلاین دارو تهیه می‌کنند و در خانه ویزیت می‌شوند.

به‌همین‌دلیل، با گستردگی هرچه بیشتر اپلیکیشن‌های تلفن‌همراه در حوزه‌های مختلف پزشکی و روانشناسی از جمله مشاوره، تهیه دارو، مراجعه غیرحضوری پزشک، خدمات آزمایشگاهی و... در سراسر دنیا، پزشکی آنلاین به یک رویکرد مفید در نظام سلامت اغلب کشورها درآمد. در ایران هم اپلیکیشن‌های سلامت محور محبوبیت زیادی یافته و پزشکان و بیماران را برای ویزیت و درمان به‌سمت خود جذب کرده‌اند، هرچند استفاده از این اپلیکیشن‌ها، هنوز به سطح استاندارد جهانی نرسیده، اما شیوع ویروس کرونا و خطرات مراجعه به بیمارستان‌ها و مراکز درمانی، اهمیت استفاده از این اپلیکیشن‌ها را بیشتر کرد. این روش نه‌تنها برای بیماران، بلکه برای پزشکان که بتوانند به‌راحتی در آرامش خانه، بدون آنکه مجبور شوند هزینه‌های بالا برای اجاره مطب یا کلینیک‌ها داشته باشند، مفید و موثر است، در واقع از این طریق آنها می‌توانند بیماران را به‌صورت آنلاین؛ صوتی یا تصویری ویزیت کنند.

خدمات درمانی به سبک فناوری

هوش‌مصنوعی می‌تواند در پیش‌بینی وضعیت آینده بیمار، عملکرد مهمی داشته باشد. برای مثال، این فرآیند می‌تواند پیش‌بینی کند که یک بیمار مبتلا به آنفلوآنزا تا چه میزان به درمان‌های دارویی یا حتی بستری شدن در بیمارستان‌ها نیاز دارد. مصطفی شنبه‌زاده، استادیار مدیریت اطلاعات سلامت گروه علوم آزمایشگاهی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایلام، در گفت‌وگو با صمت بااشاره به نمونه‌های کاربردی هوش‌مصنوعی در دنیای پزشکی گفت: با استفاده از هوش مصنوعی می‌توان در بررسی هر نوع بیماری به شانس بقای بیمار پی برد. سیستم‌های هوش‌مصنوعی این‌گونه طراحی می‌شوند که پزشکان بتوانند تا پیش از رخداد وضعیت بحرانی، برای حل مسائل اقدامات موثری را به‌ثمر برسانند.

وی در تشریح بیشتر یادگیری ماشین و کاربرد آن در حوزه بهداشت و درمان خاطرنشان کرد: یکی از کاربردهای هوش‌مصنوعی، یادگیری ماشین است. در یادگیری ماشین، کارشناسان به‌واسطه تجربه‌های گذشته به سیستم‌ها آموزش می‌دهند تا بتوانند در شرایط سخت و بحرانی تصمیمات درستی بگیرند. برای مثال، آزمون‌های زیادی برای تشخیص کرونا ایجاد شد، اما وقتی با حجم زیادی از افراد مواجه شدیم که نیازمند تست تشخیصی برای کرونا بودند، منابع بهداشت و درمان در برخی موارد پاسخگو نبودند. بر همین اساس، استفاده از زیرساخت‌هایی برمبنای یادگیری ماشین و تست‌های غربالگری هوشمند، می‌توانست راهکار مناسبی برای کاهش بحران در این زمینه به حساب بیاید.

شنبه‌زاده گفت: مبنای اطلاعات سیستم‌های یادگیری ماشین در تشخیص بیماری‌ها، موردهای گذشته یا همان تاریخچه بیماری است که داده‌های اصلی آن به‌حساب می‌آیند، بنابراین این سیستم‌ها براساس تجربیات گذشته، فرآیند تشخیصی خود را اعمال می‌کنند. در واقع در یادگیری ماشین می‌توان از تجربیات گذشته به‌نحو احسن استفاده کرد. برای مثال، در این سیستم‌ها اطلاعات و داده‌های زیادی از مبتلایان و علائم‌شان درباره بیماری‌های مختلف تعریف می‌شود و این سیستم‌ها تشخیص می‌دهند که کدام علائم از چه نوع بیماری ناشی می‌شود.

سیستم‌های تصمیم‌یار بالین

وی ادامه داد: یادگیری ماشین در تشخیص اولیه می‌تواند برای بیماران مفید باشد، چرا که یادگیری ماشین قابلیت بالایی در تشخیص بیماری‌ها دارد، به این نوع فناوری سیستم‌های تصمیم‌یار بالین گفته می‌شود که پزشک می‌تواند در اقدامی پیش‌دستانه سرعت بیشتری به فرآیند تشخیص و درمان بدهد و با دید بهتری عمل کند. در این بین یکی از معضلات اصلی در مسیر ایجاد پزشکی آنلاین در مقیاس فراگیر، عدم شناخت کافی پزشکان از کاربردهای فناورانه در دنیای پزشکی است. گاهی برخی پزشکان چندان با کامپیوتر و رایانه‌ها و زیرساخت‌های فناورانه میانه خوبی ندارند و نمی‌خواهند که با آنها کار کنند. اگر بتوانیم سیستم‌های یادگیری ماشین را در علم پزشکی به‌نوعی طراحی کنیم که هر پزشک در تشخیص و درمان بیماری‌ها از آنها بهره برد، به‌گونه‌ای که روی میز هر پزشک یک سیستم یادگیری ماشین باشد و بتواند در تشخیص از آن کمک بگیرد، اتفاق بزرگی است که در صورت اجرایی شدن آن نیازی به ارتقای سواد رایانه‌ای پزشکان نیست تنها پزشک باید داده مربوط به هر بیمار را وارد کند.

ورود ماشین‌های یادگیری به پزشکی

شنبه‌زاده گفت: در حقیقت با غربالگری‌های اولیه از سوی یادگیری ماشین می‌توانیم سرعت بیشتری در روند مهار بیماری‌ها ایجاد کنیم. در برخی کشورها نظیر چین و ایالات‌متحده برای غربالگری سرطان‌ها از جمله سرطان پستان از سیستم‌های کامپیوتری و ماشین‌های یادگیری استفاده می‌کنند؛ در این شرایط است که بار کاری کادر درمان هم کاهش پیدا می‌کند. این پژوهشگر گفت: باتوجه به مشکلات زیاد بیمارستان‌ها و حجم بالای مراجعات، به‌ویژه در دورانی که جامعه در یک بیماری همه‌گیر به‌سر می‌برد، استفاده از یادگیری ماشین می‌تواند به‌عنوان یک راهکار فناورانه و نوآورانه پیشنهاد داده شود.

طرفداران کاربردهای فناورانه

وی در پاسخ به این پرسش که نگرش تصمیم‌گیران در بهره‌وری از یادگیری ماشین در تشخیص و درمان بیماری به‌ویژه در وزارت بهداشت و درمان چیست؟ گفت: از آنجایی که در وزارت بهداشت و درمان کشورمان نگرش بالینی و دیدی پزشک‌محور وجود دارد، استفاده از فناوری طرفدار چندانی ندارد. بنابراین، برای پیاده‌سازی سیستم‌های یادگیری ماشین در فضای کاربردی بهداشت و درمان باید اقدامات جدی انجام گیرد، چرا که موجب بهبود، درمان و کاهش هدررفت منابع به‌ویژه در زمان‌هایی می‌شود که پاندمی به اوج خود رسیده است.

برای پیاده‌سازی سیستم‌های یادگیری ماشین در فضای کاربردی بهداشت و درمان باید اقدامات جدی انجام گیرد، چرا که موجب بهبود، درمان و کاهش هدررفت منابع به‌ویژه در زمان‌هایی می‌شود که پاندمی به اوج خود رسیده است

فروش بیمار در فضای مجازی

یکی از معضلات دیگر پیش روی پزشکی آنلاین در اغلب مناطق کشور کارشکنی و استفاده نادرست از ابزارهای فناورانه به‌ویژه پلتفرم‌های شبکه مجازی است. بابک نیکومرام، نایب رئیس انجمن جراحان پلاستیک و زیبایی ایران در گفت‌وگو با صمت درباره برخی قانون‌شکنی‌ها از سوی پزشکان به‌ویژه در حوزه جراحی پلاستیک گفت: از آنجایی که جراحی‌های زیبایی در همه جای دنیا جزو پولسازترین عمل‌های جراحی‌ها است و در عین حال نیازمند مهارت کافی پزشک است، امکان بروز برخی کارشکنی‌ها در این حوزه نسبت به دیگر حوزه‌های درمانی بیشتر است. به گفته این پزشک؛ وضعیت جراحی پلاستیک به‌ویژه جراحی‌های زیبایی و عمل‌های بینی در ایران بسیار خوب است و خوشبختانه پزشکان ایرانی در کشور از مهارت‌های کافی برخوردار هستند. همین امر موجب شده تا جمعیت زیادی از مردم بدون هیچ‌گونه مشکلات جسمی بخشی از بدن یا صورت خود را به تیغ جراحان بسپارند، اما به‌قدری این جراحی‌ها زیاد شده است که نمی‌توان هیچ کنترلی روی آن داشت و برای سر و سامان دادن به حجم زیادی از عمل‌های جراحی زیبایی که ضرورتی در انجام آن نیست، باید تدبیری اندیشید. این پزشک متخصص افزود: خبر بد این است که امروزه در کشور ما به‌قدری جراحی‌های زیبایی رواج یافته است که برخی افراد از آن سوءاستفاده می‌کنند و سودهای کلانی را به‌دست می‌آورند. این افراد در بستر مجازی شروع به جذب بیماران می‌کنند و در نهایت انجام عمل یا اقدامات درمانی را به دیگر پزشکان واگذار می‌کنند. در واقع فروش بیمار در بستر مجازی برای جراحی‌های زیبایی معضل اصلی در این زمینه است و متاسفانه صدای هیچ انجمن یا سازمانی در این زمینه به‌گوش نمی‌رسد.

تبصره‌های ضدقانونی

نیکومرام گفت: در بیشتر مناطق دنیا این فرآیند در بستر قانونی انجام می‌شود، به این معنا که افرادی می‌توانند به درمان از طریق جراحی پلاستیک روی بیاورند که نیاز مبرمی به آن داشته باشند و جایگزین دیگری هم وجود نداشته باشد. به‌طور معمول این قوانین دارای ابعاد اخلاقی هستند، اما متاسفانه در قوانین نظام پزشکی ایران تبصره‌های زیادی وجود دارد که این قانون به‌نوعی تبدیل به ضدقانون شده است که شکل‌گیری هر روند مخربی را در دنیای درمان و پزشکی ممکن می‌سازد. این پزشک خاطرنشان کرد: پذیرش جراحی‌های زیبایی از سوی پزشکان با محدودیت‌های زیادی همراه است. به‌عبارت‌دیگر، پزشکان به‌راحتی قانع به انجام چنین عمل‌هایی نمی‌شوند، همچنین این نوع جراحی‌ها در نظام پزشکی بیشتر کشورهای اروپایی و امریکایی، جزو عمل‌های گران‌قیمت هستند تا تعداد افراد خواهان انجام این عمل‌ها کاهش یابد. در واقع، هزینه‌بر بودن جراحی‌های زیبایی مانعی است که باعث می‌شود، این نوع عمل‌ها رواج زیادی پیدا نکنند. وی بااشاره به عمومی بودن جراحی‌های زیبایی در ایران گفت: متاسفانه این روند در ایران وجود ندارد و جراحی زیبایی تا حد زیادی عمومی شده است. این فرآیند پیامدهای منفی زیادی دارد، اما نمی‌توان از رواج این رشته جلوگیری کرد، چرا که جراحی زیبایی برای برخی افراد مانند مجروحان جنگ به‌شدت کارآمد و ضروری است. اما باید کنترل اساسی نسبت به آن وجود داشته باشد و فرهنگ عمومی به این سو برود که افراد به راحتی در صورت نبود نیاز درمانی اقدام به جراحی زیبایی نکنند.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یاد شده، بهره‌گیری از فناوری در دنیای سلامت، یک بازی دو سر برد برای مردم و پزشکان و البته سرمایه‌گذاران خواهد بود، به‌شرطی که ترس از شفافیت در عملکرد برخی پزشکان از بین برود و شاهد مقاومت بیجا از سوی آنان نباشیم. ارائه خدمات آنلاین روشی سودبخش برای مردم است که موجب صرفه‌جویی در زمان هم می‌شود، اما برخی پزشکان و صاحبان مراکز درمانی از ورود به چنین فضایی واهمه دارند و ترجیح می‌دهند همان روش سنتی حاکم باشد. از میزان همکاری و ممانعت پزشکان که بگذریم، سرعت نوآوری هم دیگر موضوعی است که در زمینه فناوری‌های سلامت پایه اهمیت زیادی دارد. از آنجایی که مباحث مربوط به سلامتی روزبه‌روز در جهان اهمیت زیادی پیدا می‌کند، شرکت‌های دانش‌بنیان یا استارت‌آپ‌هایی که در این زمینه فعالیت می‌کنند، علاوه بر اینکه باید نوآور باشند، لازم است با سرعت بالایی به تولید محصولات جدید بپردازند، اگر استارت‌آپی نتواند خود را با بازار به‌روزآوری کند، مسیر فروپاشی را طی خواهد کرد. سرعت بالای تحقیق و توسعه می‌تواند به دستیابی محصولات نو و جدید در یک بازه زمانی کوتاه‌مدت بینجامد، بنابراین افراد باید بدانند که پژوهش، نخستین گام مهم در تولید محصولات سلامت پایه است.

یادداشت

روایتی از کوچ اجباری پزشکان

حسام‌الدین ریاحی
کارشناس اخلاق پزشکی

خطر کمبود پزشک در چند سال آتی و تیترهای مشابه دیگر نظیر هشدار برای کوچ پزشکان که به‌تازگی در بیشتر رسانه‌ها منتشر شده، راوی یک جریان منفی علیه پزشکان و نظام سلامت کشور است. در واقع، رسانه‌ها با رویکرد انتقادی از مهاجرت این قشر مهم، نگرانی خود را از آینده شرایط درمان بروز می‌دهند. از طرفی هم، مسئولان با ارائه دلایل منطقی درباره حقوق‌های رعایت‌نشده، حق را به پزشکان کوچ‌کرده می‌دهند. به‌اعتقاد من، مهاجرت پزشکان ایرانی به خارج از کشور بیشتر برای تامین حقوق انسانی است و نباید نگرش شیءگونه به این جریان داشت. درآمد بالا و فضای کاری منطقی از دلایل اصلی مهاجرت پزشکان است. پزشک در هر جای دنیا که باشد، متعهد به حفظ صیانت از جان بیمار است و باتوجه به اینکه آرمان پزشکی ارتقای سلامت مردم فارغ از مرزهای سیاسی است، فعالیت یک پزشک محدود به جغرافیا نیست. حال اینکه در ایران کار کند یا در یک کشور دیگر، در عمل تفاوتی در شخصیت حرفه‌ای وی ندارد.

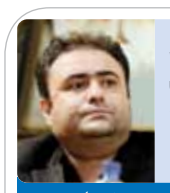
متاسفانه شرایط اقتصادی برای فعالیت یک پزشک عمومی در کشور، مهیا نیست و نظام سلامت نتوانسته این افراد را در قالب پزشک خانواده و سیستم ارجاع به‌کار گیرد؛ به‌همین دلیل، گاهی شرایط کاری برای رزیدنت‌ها و پزشکان عمومی مساعد نیست. مجموع این عوامل باعث شده که بیشتر پزشکان برای پیدا کردن شرایط شغلی بهتر، راهی آن سوی آب‌ها شوند. برخی مهاجرت پزشکان را به شرکت در آزمون‌ها ربط می‌دهند، اما باید گفت، مهاجرت پزشکان ربطی به آزمون‌های پزشکی ندارد؛ اگر حقوق پزشکان چه مادی و چه معنوی نادیده انگاشته شود، در نهایت پزشکان برای یافتن شرایط کاری مساعدتر، راهی سایر کشورها می‌شوند. متاسفانه در کشور ما و گاهی در رده‌های تخصصی، حقوق پزشکان نادیده گرفته شده است.

افزایش تعداد جذب نیرو یا دانشجو نیز یکی از مشکلات جدی این بخش است. نبود رابطه منطقی بین نیاز واقعی با عملکرد در حوزه آموزش نیروی انسانی در هر رشته‌ای منجر به افزایش بهره‌وری نمی‌شود و مادامی که نتوانیم نیاز متخصص را تامین کنیم، محکوم به از دست دادن آنها می‌شویم.

باادامه این روند حتی این احتمال وجود دارد که در آینده نزدیک ایران جایگاه پزشکی خود در منطقه را از دست بدهد. بنابراین برای جلوگیری از این گونه مشکلات باید کنترل مهاجرت‌ها جدی گرفته شود. در این فرآیند اینکه بگوییم با افزایش ظرفیت رشته‌های پزشکی می‌توانیم چنین جریانی را کنترل کنیم، اشتباه است. این مهم را هم نباید نادیده گرفت که خوشبختانه نظام سلامت کشور بنیه خوبی دارد، اما با این روند امکان دارد آسیب‌هایی ببیند. در کل، احقاق حقوق پزشکان به‌معنای افزایش دستمزد نیست. در بسیاری موارد، در کشور حقوق پزشکان در داخل سیستم نظام پزشکی رعایت نمی‌شود. برای مثال، تفاوت حقوق در میان پزشکان تنها باوجود یک گواهینامه شرایط را برای ماندگاری آنها تنگ می‌کند. برای مثال، کسی که به‌عنوان هیات علمی در بیمارستان تخصصی فعالیت می‌کند و آزادی عمل بیشتری هم دارد، نسبت به رزیدنت همان بیمارستان، ۱۰ برابر کمتر حقوق دریافت می‌کند و سختگیری زیادی هم نسبت به او می‌شود، بنابراین توجه به این حقوق در مسیر عادلانه‌ای قرار ندارد. نتیجه این عوامل باعث شده گاهی جامعه پزشکی با احساس بی‌عدالتی در دستمزد مواجه شود. راهکار نخست برای رفع این مشکل، تفکیک بخش خصوصی و دولتی در وضعیت درمان است و راهکار دوم به آمایش نظام آموزشی و جذب و تربیت نیروی انسانی متناسب با نیاز منطقه ارتباط دارد. تعداد پزشکان باید براساس مطالعات آمایش منطقه‌ای انجام شود و در هر منطقه، متناسب با نیازهای موجود، افراد جذب این رشته شوند. همچنین راهکار سوم، پیگیری اقدامات مثبت در کاهش نابرابری درآمدی است. ناگفته نماند که نباید نگران آینده نظام سلامت کشور باشیم، چرا که نظام سلامت ایران در مسیر خودمراقبتی و توسعه خدمات پیراپزشکی و پرستاری قرار دارد که در مواردی بسیار کارسازتر از پزشک عمومی هستند. با این همه افزایش مهاجرت پزشکان باعث می‌شود که تعداد پزشک متخصص کمتری داشته باشیم.

یادداشت

مالیات‌ستانی از تراکنش بانکی چیست؟

میثم حاج‌محمدی
کارشناس امور مالیاتی

حدود یک سالی است که بحث مالیات بر تراکنش‌های بانکی در محافل مختلف مطرح می‌شود. ابهامات در زمینه این شیوه مالیات‌ستانی برای عموم زیاد است. باید بگویم آنچه به‌عنوان مالیات بر تراکنش‌های بانکی نقل‌قول محافل است، صرفا یک سوءبرداشت است.

امروز مبارزه با پولشویی یکی از بزرگ‌ترین دغدغه‌های سیستم‌های اقتصادی جهان است و درآمدهای کسب‌شده از قاچاق انسان، قاچاق مواد مخدر، قاچاق اسلحه و بسیاری دیگر از بزرگ‌ترین جرائم سازمان‌یافته تنها از طریق پولشویی امکان ورود به سیستم مالی قانونی یک کشور را پیدا می‌کنند.

دولت و سازمان امور مالیاتی نه‌تنها قصد دریافت مالیات از حساب‌های بانکی را ندارند، بلکه قانون نیز به‌هیچ‌عنوان اجازه چنین کاری را به آنها نداده است. آنچه که در میان مردم به‌اشتباه با عنوان مالیات برگردش حساب‌های بانکی اشاعه یافته، در حقیقت اقداماتی قانونی است برای شناسایی افراد و شرکت‌هایی که قصد فرار مالیاتی یا پولشویی را دارند.

فردی را در نظر بگیرید که قصد دارد بخشی از درآمد خود را از اداره مالیات پنهان کند؛ در این صورت مبدأ پول نامشخص می‌شود. در عین حال فردی را در نظر بگیرید که قصد درآمدزایی از راه‌های غیرقانونی همچون قاچاق را دارد. طبیعتا این فرد به‌دنبال پنهان کردن مبدأ و مقصد درآمد خود است.

یکی از بهترین راه‌ها برای جلوگیری از این تخلفات که می‌توان آنها را «فرار مالیاتی» و «پولشویی» نام‌گذاری کرد، بررسی و کنترل گردش مالی حساب بانکی اشخاص است؛ بنابراین در ایران نیز مانند سایر کشورهای پیشرو جهان در استفاده از ابزارهای نوین مالیات‌ستانی، تراکنش‌ها مالی به‌منظور جلوگیری از فرار مالیاتی و پولشویی رصد خواهد شد.

در روی دیگر سکه، به‌دلیل اینکه مالیات اصلی‌ترین و عمده‌ترین منبع درآمد بیشتر دولت‌ها است، مبارزه با فرار مالیاتی نیز از جمله اهداف بزرگ دستگاه‌های قضا در سراسر جهان است؛ از این رو دولت‌ها با اجرای قوانینی سختگیرانه به کنترل هرچه بیشتر گردش‌های مالی و تراکنش‌های مشکوک می‌پردازند.

در کشورهایی مانند استرالیا، اسپانیا، نیوزیلند، ترکیه، فنلاند، دانمارک، ایتالیا، فرانسه، اسپانیا و نروژ، ماموران اداره مالیات به‌راحتی و بدون هیچ‌گونه محدودیتی قادر به بررسی گردش حساب اشخاص و شرکت‌ها هستند و در هر زمان که نیاز داشته باشند، می‌توانند مستندات حساب بانکی افراد را از بانک تقاضا کنند.

در ایران بنا بر قانون کنترل تراکنش‌های بانکی و در استناد به موادی از قانون مالیات‌های مستقیم، سازمان امور مالیاتی این اختیار را دارد که جهت مبارزه با فرار مالیاتی در صورت نیاز، حساب‌های بانکی و تراکنش‌های بانکی مودیان را موردبررسی قرار دهد.

این مواد قانونی از سال‌های دور در قانون مالیات‌های مستقیم وجود داشتند، اما بنا به دلایل مختلف از جمله همکاری نکردن بانک‌ها به اجرا درنمی‌آمدند. از سال ۹۵ این قانون جدی گرفته شد و از سال ۹۶ با اصلاحاتی رسما به اجرا در آمد.

سازمان امور مالیاتی این اختیار قانونی را دارد که تراکنش‌های بانکی مودیان را مورد بررسی قرار دهد و هم‌اکنون یکی از راه‌های مرسوم در سازمان امور مالیاتی برای تشخیص صحت اظهارنامه مالیاتی مودیان، بررسی تراکنش‌های بانکی آنها است.

اما موضوعی که به‌تازگی در محافل و سازمان امور مالیاتی مطرح است، بررسی تراکنش‌های مشکوک اشخاصی است که پرونده مالیاتی ندارند؛ بنابراین طبق دستورالعمل جدید بانک مرکزی، بانک‌ها موظف به ارائه گزارش مستندات برخی حساب‌های بانکی که تراکنش‌های مشکوک دارند، هستند.

موضوع بررسی حساب‌های مشکوک در سال ۹۵ مطرح شد، اما این تصمیم همان ابتدا با مخالفت‌های فراوانی به‌ویژه از سوی بانک‌ها همراه شد و به همین دلیل این تصمیم عملیاتی نشد. اکنون حساب‌هایی با تراکنش بالای ۵ میلیارد تومان رصد می‌شود و در صورتی که گردش مالی این مبلغ برای سازمان امور مالیاتی شفاف‌سازی نشود، حساب فرد به‌عنوان حساب مشکوک شناخته خواهد شد؛ بنابراین صاحب حساب باید اطلاعات ورود و خروج حساب را برای سازمان امور مالیاتی شفاف‌سازی کند.

میزان افزایش وام ازدواج برای سال آینده

عضو کمیسیون برنامه‌وبودجه مجلس گفت: حداقل افزایش وام ازدواج در سال آینده ۲۰ درصد و حداکثر افزایش ۴۰ درصد خواهد بود و قطعا مجلس این موضوع را در لایحه بودجه سال آینده پیش‌بینی خواهد کرد.

به گزارش تسنیم بهروز محبی نجم‌آبادی، عضو کمیسیون برنامه‌وبودجه مجلس شورای اسلامی با اشاره به تکلیف وام ازدواج در سال آینده، اظهار کرد: مایه تعجب است که دولت در لایحه بودجه هیچ عدد معینی برای وام ازدواج در نظر نگرفته، اما اگر ۲۰ درصد قرار است بر حقوق‌ها افزوده شود باید به همان اندازه وام ازدواج نیز افزایش یابد. بر همین اساس حداقل افزایش وام ازدواج در سال آینده ۲۰ درصد است و حداکثر افزایش ۴۰ درصد خواهد بود و قطعا مجلس این موضوع را در لایحه بودجه سال آینده پیش‌بینی خواهد کرد.

عضو کمیسیون برنامه‌وبودجه مجلس با بیان اینکه این افزایش‌ها برای تمام شاخه‌های وام ازدواج خواهد بود، گفت: باتوجه به افزایش تورم و گران شدن کالاها باید دولت عدد وام ازدواج را افزایش دهد تا این افزایش تورم را جبران کند. لازم به ذکر است سال جاری به هر یک از زوجین مبلغ ۱۲۰ میلیون تومان تسهیلات ازدواج تعلق می‌گیرد. همچنین به متقاضیانی که سن ازدواج آنها در زوج‌ها زیر ۲۵ سال و در زوجه‌ها زیر ۲۳ سال باشد، مبلغ ۱۵۰ میلیون تومان تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج تعلق می‌گیرد، اما در لایحه بودجه ۱۴۰۲ هیچ رقمی برای افزایش میزان وام ازدواج در نظر گرفته نشده است.

صمت طرح «سوت‌زنی» برای جلوگیری از فرار مالیاتی را بررسی کرد

پزشکان متخلف در رادار سازمان امور مالیاتی

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

چندی است که اصطلاح جدیدی از قانون مالیات دست‌به‌دست می‌شود؛ این اصطلاح بین عامه مردم باعنوان «مالیات بر گردش حساب‌های بانکی» و بین صاحبان مشاغل و مدیران مالی با نام «مالیات بر تراکنش‌های بانکی» شناخته می‌شود. هر فردی که در حال کسب درآمد از راه درست و قانونی است، طبیعتا برای درآمد کسب کرده خود موظف به پرداخت مالیات به میزانی که قانون مشخص کرده است. همان‌گونه که تمامی کارگران و کارمندان هر ماه، هنگام دریافت حقوق و دستمزد خود، مالیات آن را پرداخت می‌کنند؛ مالیاتی که توسط کارفرما از حقوق آنها کسر و به اداره مالیات پرداخت می‌شود. پزشکان نیز از این قاعده کلی مستثنا نیستند و بر همین اساس استفاده از دستگاه کارتخوان از اردیبهشت سال ۱۳۹۱ طبق مصوبه هیات وزیران الزامی شد. با این مصوبه شفافیت در سیستم بانکی محقق می‌شود؛ ضمن اینکه در همین راستا بانک‌ها ماموریت دارند تراکنش‌های بانکی افراد و فروشندگان صاحب دستگاه کارتخوان را به سازمان امور مالیاتی اعلام کنند؛ بنابراین نباید از دستگاه کارتخوان به‌طور نامحسوس بازرسانی به مطب‌ها و مراکز درمانی بفرستند تا این کارشناسان در صورت مشاهده تخلف در لحظه برای جریمه پزشک اقدام کنند. اگر متخلفان همیشه نگران حضور بازرس در محل کار خود باشند، احتمال وقوع تخلف کاهش پیدا خواهد کرد، زیرا عموما بیماران به‌خاطر دغدغه‌های ناشی از بیماری و احتیاج فوری به پزشک ریسک سوت‌زنی را نمی‌پذیرند. صمت در این گزارش راه‌های جلوگیری از فرار مالیاتی برخی را از منظر کارشناسان بررسی کرده است.

برخورد با پزشکان متخلف

به ازای هر گزارش مردمی در سامانه سوت‌زنی مبنی بر عدم استفاده از دستگاه کارتخوان در محل کسب پزشکان که باعث اجبار مردم به استفاده نکردن از دستگاه‌های کارتخوان شود، در گام اول برای پزشک مربوطه پیامک هشدار ارسال می‌شود. به گزارش شاذا، در ادامه مسیر، اسامی این پزشکان طی نامه‌ای به سازمان نظام پزشکی کشور به‌عنوان مختلفان از اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان ارسال و پس از آن، نام این پزشکان از لیست مودیان دارای شرایط استفاده از تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم در مدت زمان تسلیم اظهارنامه شغلی و توافق با سازمان امور مالیاتی خارج خواهد شد. برای رسیدگی دقیق‌تر به پرونده این قبیل پزشکان متخلف دستورات ویژه‌ای صادر شده که از جمله این دستورات دریافت گزارش تراکنش‌های بانکی این قبیل پزشکان از بانک مرکزی است.

هر دستگاه کارتخوان یک مودی مالیاتی است

محمدرضا یزدی‌زاده، کارشناس امور مالیاتی درباره تاثیر سیاست‌های جدید دولت در مالیات‌ستانی از پزشکان متخلف به صمت گفت: استفاده از دستگاه کارتخوان از اردیبهشت سال ۱۳۹۱ طبق مصوبه هیات وزیران الزامی شد. با این مصوبه شفافیت در سیستم بانکی محقق می‌شود؛ ضمن اینکه در همین راستا بانک‌ها ماموریت دارند، تراکنش‌های بانکی افراد و فروشندگان صاحب دستگاه کارتخوان را به سازمان امور مالیاتی اطلاع دهند. وی افزود: طبق قانون کسانی که دارای دستگاه کارتخوان هستند، مودی مالیاتی محسوب می‌شوند. بر این اساس اطلاعات مربوط به تراکنش‌های بانکی از سوی بانک مرکزی به سازمان امور مالیاتی اعلام می‌شود و اگر پزشک یا فعال هر صنفی از ارائه کارتخوان به مشتریان به بهانه‌های مختلف سر باز بزند، حساب‌های بانکی وی موردبررسی قرار می‌گیرد و اگر حساب وی مشکوک باشد، به سازمان مالیاتی برای رسیدگی معرفی می‌شود.

روش جدید برخورد با پزشکان متخلف

این کارشناس امور مالیاتی با اشاره به اینکه دولت برای مالیات‌ستانی از پزشکان متخلف روش جدیدی را در نظر گرفت، گفت: پزشکانی که تحت هر شرایطی از استفاده از دستگاه کارتخوان امتناع کنند، تخلف‌شان توسط مردم به سازمان امور مالیاتی اعلام خواهد شد و این سازمان با همکاری نهادی‌های ذی‌ربط با پزشکان متخلف برخورد خواهد کرد.

بازرسی نامحسوس

یزدی‌زاده پیشنهاد کرد: بهتر بود سازمان امور مالیاتی برای رصد عملکرد پزشکان در زمینه استفاده از دستگاه کارتخوان به‌طور نامحسوس بازرسانی به مطب‌ها و مراکز درمانی بفرستد تا این کارشناسان در صورت مشاهده تخلف در لحظه برای جریمه پزشک اقدام کنند. اگر متخلفان همیشه نگران حضور بازرس در محل کار خود باشند، احتمال وقوع تخلف کاهش پیدا خواهد کرد، زیرا عموما بیماران به‌خاطر دغدغه‌های ناشی از بیماری و احتیاج فوری به پزشک ریسک سوت‌زنی را نمی‌پذیرند.

توزیع عادلانه ثروت با سوت‌زنی

این کارشناس امور مالیاتی در ادامه یادآور شد: بسیارند پزشکان دلسوزی که به سوگندنامه خود وفادارند و حق بیمار را زیر پا نمی‌گذارند، اما نمی‌توان چشم بر معدود افراد منفعت‌طلب هم بست و باید برای مقابله با منفعت‌طلبی و فساد همان یکی دو درصد هم آستین بالا زد. بر همین اساس بهتر است اقشار مردم برای توزیع عادلانه ثروت با سازمان امور مالیاتی همکاری کنند و موارد تخلف پزشکان را گزارش دهند تا سازمان امور مالیاتی با مالیات‌ستانی از این قشر پردرآمد ثروت را به‌طور عادلانه تقسیم کند.

استفاده از تجارب جهانی

وی با تاکید بر اینکه ایران نیز باید برای جلوگیری از فرار مالیاتی از تجارب جهانی استفاده کند، اظهار کرد: بررسی‌ها نشان می‌دهد عمده زمینه پیدایش فرار مالیاتی در بسیاری از کشورها یکسان و مشترک بوده و معمولا مالیات‌هایی که با هدف توزیع درآمد وضع می‌شوند، باگ‌هایی برای فرار مالیاتی در خود نهفته دارند؛ بنابراین دولت‌ها معمولا این خطاها را شناسایی و راه فرار مالیاتی را مسدود می‌کنند. ایران می‌تواند در زمینه جلوگیری از فرار مالیاتی از تجارب کشورهای موفقی همچون نیوزلند استفاده کند.

دخالت دستگاه قضا

این کارشناس امور مالیاتی بهترین روش برخورد با پزشکان متخلف را برخورد قضایی دانست و اظهار کرد: باید در راستای مقابله با فرار مالیاتی، برای همه پزشکانی که از حساب، کارت‌بانکی یا دستگاه کارتخوان دیگری برای کتمان درآمد یا اجتناب از پرداخت مالیات استفاده می‌کنند، پرونده قضایی تشکیل شود، زیرا تشکیل پرونده قضایی به‌نوعی سابقه برای فرد محسوب می‌شود و رهگیری پزشکان متخلف از طریق پرونده قضایی برای جلوگیری از تکرار فرار مالیاتی مفید است. گفتنی است فرار مالیاتی در بیشتر کشورهای جهان جرم محسوب می‌شود. یزدی‌زاده در ادامه خاطرنشان کرد: مالیات به‌عنوان حقوق متقابل دولت و مردم شناخته می‌شود؛ یعنی دولت باید مالیات را اخذ و به‌خوبی مصرف کند. در هر جای دنیا فرهنگ پرداخت مالیات و بهره‌برداری مناسب دولت از آن جا بیفتد، بخش زیادی از فرارهای مالیاتی برطرف می‌شود.

> بهتر است سازمان امور مالیاتی برای رصد عملکرد پزشکان در زمینه استفاده از دستگاه کارتخوان به‌طور نامحسوس بازرسانی به مطب‌ها و مراکز درمانی بفرستد

فرار مالیاتی در همه صنوف وجود دارد

علی اسماعیلی، کارشناس مسائل اقتصادی درباره تاثیر سیاست‌های جدید دولت در مالیات‌ستانی از پزشکان متخلف به صمت گفت: فرار مالیاتی پزشکان مقوله تازه‌ای نیست و همیشه وجود داشته، فقط این بار به‌خاطر سختگیری دولت در مالیات‌ستانی از این قشر پردرآمد، مشهودتر شده است؛ کما اینکه من به‌عنوان یک شهروند در اصناف دیگر هم به‌وفور از زمانی که اجرای جدی قانون پایانه‌های فروشگاهی در دستور کار سازمان امور مالیاتی قرار گرفته، می‌بینم که حتی اصنافی مانند آرایشگاه‌ها یا خدمات ساختمانی که گردش مالی بالایی ندارند هم به‌جای کارتخوان، از کارت به کارت یا پول نقد برای تبادلات مالی و صنفی خود استفاده می‌کنند.

سوت‌زنی پرابهام

این کارشناس مسائل اقتصادی پیشگیری از فرارهای مالیاتی پزشکان با سوت‌زنی را پرابهام دانست و گفت: فعلا روش مشخصی برای این کار وجود ندارد که طبق آن قبول کنیم جلوی فرارهای مالیاتی کلا گرفته می‌شود. به همین دلیل بهتر است وزارت اقتصاد و دارایی نرخ مالیات را کاهش و سعی کند چتر مالیاتی را گسترش دهد. صادقی در ادامه تصریح کرد: برای گسترش چتر مالیاتی باید با فساد در ساختار مالیاتی کشور مبارزه شود که کار ساده‌ای نیست و نیازمند تغییرات جدی است. راه گسترش چتر مالیاتی این است که سازشی بین دستگاه مالیاتی و عامه مردم شکل بگیرد که متاسفانه این فرهنگ در ساختار مالیاتی ما اصلا دیده نمی‌شود.

تشویق به‌جای تنبیه

وی با اشاره به اینکه با سوت‌زنی شأن و منزلت تمام پزشکان به خطر می‌افتد گفت: فرار مالیاتی مخصوص صنف پزشکان نیست و از آنجایی که پزشکان با جان افراد سر کار دارند، احتمال اینکه فرار مالیاتی این گروه از طریق سوت‌زنی مشخص شود بسیار کم است؛ بنابراین بهتر است سازمان امور مالیاتی از سیاست‌های تشویقی برای اظهار مالیاتی این گروه استفاده کند.

لزوم بکارگیری ابزار نوین مالیاتی

این کارشناس اقتصاد در پاسخ به این پرسش که دولت باتوجه به شرایط اقتصادی که دارد، چقدر در کسب درآمد از محل جلوگیری از فرار مالیاتی موفق خواهد بود، بیان کرد: سال آینده قرار است به مالیات سال ۱۴۰۱ رسیدگی شود. مفهوم کیفیت رسیدگی این نیست که یک مامور مالیاتی که ۱۰۰ پرونده مالیاتی دارد، ۱۰۰ پرونده فرار مالیاتی هم‌روی آن بگذارد. وارد جزئیات پرونده‌های موجود که بشوند کیفیت رسیدگی به ابزارهای جدید مثل دسترسی به گمرک، اداره ثبت، تراکنش‌های بانکی و... ارتباط پیدا می‌کند. با ارتقای کیفیت رسیدگی، وصولی مالیات‌ها افزایش خواهد یافت.

رسیدگی به بخش مغفول

وی در ادامه یادآورشد: در بعد کیفیت رسیدگی، به بخش مغفول مالیاتی رسیدگی می‌شود و مودیان، مالیات واقعی پرداخت می‌کنند. در حقیقت روند جدیدی نیست که مثلا بگویند این ۱۰ پرونده فرار مالیاتی دارند، بلکه در رسیدگی به پرونده مودیان کنونی به کیفیت مطلوبی دست پیدا می‌کنند که ابهامات رفع و وصولی بیشتری حاصل می‌شود. این کارشناس اقتصاد تاکید کرد: مالیات‌ستانی از پزشکان متخلف در غیاب نهادهای ناظر و تنها به روش سوت‌زنی محکوم به شکست است، زیرا ممکن است در مواردی دلایل شخصی عامل سوت‌زنی باشد؛ بنابراین نباید از سوت‌زنی به‌عنوان اهرم فشار مالیاتی پزشکان استفاده کرد.

سخن پایانی

مشاغلی که درآمدهای میلیاردی دارند و برای فرار از پرداخت مالیات به‌جای استفاده از کارتخوان، از مشتریان می‌خواهند پول را به‌صورت کارت به کارت به‌حساب آنها بریزند در تور مالیات‌ستانی می‌افتند. امسال با نظام هوشمندسازی مالیات، بعضی از صنوف برای فرار از مالیات اقدام به دریافت پول نقد یا استفاده از روش کارت به کارت از مشتریان می‌کنند و به‌سادگی می‌گویند «دستگاه کارتخوان نداریم یا خراب است»، به همین دلیل مشتریان مجبورند برای دریافت خدمات به دستگاه‌های خودپرداز مراجعه یا از طریق برنامه‌های موبایلی اقدام به پرداخت کارت به کارت کنند، این در حالی است که این شماره کارت‌ها ثابت نیست و هرچند روز یک بار تغییر می‌کند. اینها ترفندهایی است که مشاغلی همچون ارائه‌کنندگان خدمات درمانی برای فرار از پرداخت مالیات در نظر گرفته‌اند؛ بدون اینکه اطلاع داشته باشند حساب‌های مشکوک نیز از سوی سازمان امور مالیاتی بررسی می‌شود و تمام راه‌های فرار از پرداخت مالیات بسته شده است.

باجه خبر

ارائه خدمات باکیفیت از شاخص‌های بانک ایران‌زمین

در راستای ارائه خدمات باکیفیت و افزایش رضایتمندی مشتریان بانک ایران‌زمین، گردهمایی متصدیان شعب شیراز با حضور مدیر شعب استان برگزار شد. به گزارش روابط عمومی بانک ایران‌زمین، در ابتدای جلسه محمود حسن‌شاهی، مدیر شعب استان، بانکداران را سربازان خط مقدم عرصه خدمت به مشتری دانست و گفت: رفتار، کردار و توانمندی متصدیان بانکی در میزان موفقیت بانک تاثیر فراوانی دارد و وجود این کارکنان نقش مهمی در حیات سازمان ایفا می‌کند. حسن‌شاهی بر ضرورت یکسان بودن کلام و رفتار بانکداران تاکید کرد و افزود: صدای رفتار از صدای گفتار بلندتر است. مدیر شعب استان متصدیان را مدیران و رؤسای آینده دانست و خاطرنشان کرد: با شناسایی مهارت‌های خویش شایستگی خود را برای ارتقا به پست‌های بالاتر نشان دهید. حسن‌شاهی نقش خدمات بانکداری دیجیتال را مهم بیان کرد و گفت: جایگاه بانک ایران‌زمین در این زمینه بسیار قابل توجه است و سرمایه‌گذاری‌های وسیعی که در جهت زیرساخت‌های آن انجام شده، در آینده نزدیک بانک ایران‌زمین را به بانکی بی‌رقیب تبدیل خواهد ساخت.

نسخه جدید موبایل بانک سینا منتشر شد

در راستای توسعه بانکداری الکترونیک و ارائه خدمات مطلوب و متمایز به مشتریان، نسخه جدید موبایل بانک سینا برای دو سیستم‌عامل اندروید و ios منتشر شد. به گزارش روابط عمومی بانک سینا، این نسخه با هدف ارائه خدمات متمایز به مشتریان منتشرشده و از طراحی مناسب و قابلیت‌های متعددی برخوردار است. از جمله خدمات جدید این سامانه می‌توان به امکان انتقال وجه ساتنا، ثبت و انتقال چک‌های صیادی، مدیریت کارت اعتباری، سرویس‌های کارپوشه، صورت‌حساب کارت، قابلیت انتقال وجه پل (پرداخت لحظه‌ای)، کمک به خیریه، سامانه سماچک و مشاهده سوابق کلی تراکنش‌ها اشاره کرد. نسخه جدید موبایل‌بانک سینا از طریق سایت بانک به آدرس https://sinabank.ir منو خدمات بانکداری الکترونیک قابل دریافت و استفاده است.

نگرانی زنبورداران از افزایش عسل قاچاق

معاون وزیر کشاورزی در امور دام تولیدات دامی با انتقاد از قاچاق و واردات عسل نامرغوب به عنوان دغدغه زنبورداران گفت: امروز اصلی‌ترین نگرانی پرورش دهندگان زنبور استفاده از سموم غیراستاندارد در زنبورستان هاست. به گزارش ایلنا از البرز، حسین دماوندی نژاد در سومین کنگره بین‌المللی و یازدهمین کنگره ملی پژوهشی زنبور عسل که در موسسه تحقیقات علوم دامی کشور مستقر در کرج برگزار شد، با اشاره چهارفصل همزمان در کشور ایران به عنوان فرصت اشتغال زنبورداری، اظهار کرد: با وجود گیاهان مرتعی و گیاهان منحصر به فرد می‌توان به تولید عسل‌های متنوع و متفاوتی دست پیدا کرد که علاوه بر ارزش غذایی از نظر خاصیت دارویی دارای اهمیت هستند لذا طب سنتی و متخصصین تغذیه توصیه به مصرف عسل برای موارد درمانی خاص دارند. معاون وزیر جهاد کشاورزی در ادامه با بیان اینکه یکی از اتفاقات با ارزش در کشور ما بهره گیری از زهر زنبور عسل به خصوص استخراج ملیتین از زهر این حشره است، اظهار کرد: در سال گذشته ۱۴ کیلوگرم زهر زنبور عسل تولید کردیم که یک رکورد برای کشور است به طوریکه استفاده از زهر استاندارد شده زنبور عسل در موارد پزشکی روز به روز در حال افزایش است. وی همچنین به نقش زنبورعسل در احراز بهره‌وری، کیفیت و تولیدات روزافزون باغی و زراعی اشاره کرد و گفت: در کشور ما از آنجایی که زنبورعسل را به‌مثابه یک دام موثر که پرورش‌دهنده ما با به‌کارگیری تکنیک‌های لازم از آن اخذ عسل می‌کند به‌عنوان فعالیتی در زیر بخش دامپروری شناخته می‌شود ولی اگر پرورش‌دهنده زنبورعسل خدمت ویژه و استثنایی را در عملکرد تولیدات باغی و زراعی دارد باید در محدوده فضای امور باغبانی و امور زراعت جایگاه خود را پیگیری کند.

برگی تازه از دفتر فرار مالیاتی پزشکان ورق خورد

نقد یا کارت به کارت

درحالی‌که این روزها مشاغل مختلف با سخت‌ترین شرایط از طریق پرداخت مالیات کشور را برای برون‌رفت از مشکلات اقتصادی و همچنین فشارهای تحریمی یاری می‌کنند، برخی پزشکان در مازندران با دریافت نقدی و یا کارت به کارت مبلغ ویزیت، تلاش خود را برای دور زدن نظام مالیاتی مضاعف کرده‌اند. امروزه بر کسی در هیچ کجای دنیا پوشیده نیست یکی از رموز موفقیت فاصله‌گیری از اقتصاد نفتی و رفتن به سمت اقتصاد مالیاتی و به‌تبع آن افزایش کیفیت به همراه پاسخگویی به‌واسطه مشارکت مردم در تامین هزینه‌های کشور است. مالیات اساس و زیرساخت توسعه‌یافتگی بسیاری از کشورها بوده است، با این تمایز که در فضای آن کشورها هیچ صنفی خودش را برتر و به معنای درست معاف از شریک شدن در تامین هزینه‌های کشور نمی‌دید. بااین‌حال در کشور ما سال‌هاست که برخی از پزشکان به شیوه‌های مختلف تلاش دارند تا بخشی از درآمدشان را از دید نظام مالیاتی پنهان نگه‌دارند. ترفندهای این پزشکان که به شان صنف و بسیاری از همکاران شریفشان خدشه وارد می‌کند، این روزها به خاطر انعکاس در شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی چون بغضی فروخورده توسط اقشار مختلف مردم در قالب کامنت فریاد زده می‌شود.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

تداوم فعالیت پنهان کارانه

شاید یک دلیل توجه مردم استان مازندران به تداوم فعالیت پنهان کارانه برخی از پزشکان، انتظارشان از بسته شدن راه آنان همزمان با اجرای طرح اجباری شدن نصب کارتخوان در بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها و مطب‌های خصوصی و ممنوعیت دریافت وجه نقد بوده است، انتظاری که گویا تاکنون برآورده نشده است و به همین دلیل هم شهروندان تداوم دریافت وجه نقد یا کارت به کارت کردن حق ویزیت را با یکدیگر در فضای مجازی به اشتراک می‌گذارند تا شاید اثرگذاری داشته باشد. البته همین شهروندان حساب پزشکان خوش انصاف و زحمتکشی را که به‌صورت خودجوش اقدام به نصب دستگاه‌های کارتخوان کرده‌اند و حتی به‌طور مستمر مسائل مالیاتی خود را پیگیر هستند، از فراریان مالیاتی جدا می‌دانند و به همین دلیل هم در فضای مجازی استفاده نکردن از کارتخوان توسط این پزشکان را با اسم‌ورسمشان به اشتراک می‌گذارند.

البته آنچه شهروندان مازندرانی با یکدیگر به اشتراک می‌گذارند، چندان هم بی‌راه نیست. برای اثبات این ادعا کافی است تنها سری به یکی از شهرستان‌های استان همچون آمل بزنید تا واقعیت موضوع بهتر قابل‌درک باشد. برای مثال در بررسی میدانی خبرنگار ایرنا از کوچه بنیاد شهید آمل و یا کوچه بیمارستان هفده شهریور که بیشترین تعداد مطب پزشکان در آنجا قرار دارد نشان می‌دهد که منشی‌های برخی از پزشکان همراهان بیمار را مجاب به پرداخت نقدی ویزیت یا انتقال پول از طریق عابر بانک‌ها به حسابی غیر از نام پزشک معالج می‌کنند.

البته برای بررسی این موضوع حتما نیازی به حضور در مطب پزشکان نیست، زیرا با مراجعه به عابر بانک‌ها و حتی کسبه نزدیک به این مناطق هم می‌توان به‌وضوح با بسیاری از مردم روبه‌رو شد که در صف عابر بانک و یا در مغازه‌های اطراف منتظرند تا پول نقد تهیه و ویزیت پزشکان را پرداخت کنند.

واریز وجه به حساب شخصی غیر از پزشک

برای روشن شدن ابعاد بیشتر ماجرا خبرنگار ایرنا به‌صورت تصادفی به مطب دو پزشک در شهر آمل مراجعه کرد. دریکی از مطب‌ها منشی پزشک متخصص پوست، مو و زیبایی باوجوداینکه دو کارتخوان روی میزش قرار دارد، به بهانه خراب بودن کارتخوان‌ها شماره‌حسابی را در یک برگه می‌نویسد و به‌دقت مراجعه‌کننده می‌دهد تا مبلغ ویزیت را به آن حساب که به نام پزشک نیست واریز کند. البته قبل از این دادن شماره‌حساب، سراغ پول نقد را می‌گیرد و اگر کسی پول نقد همراه داشته باشد دیگر نیازی به کارت به کارت کردن ندارد. مطب دوم هم متعلق به یک متخصص مغز و اعصاب آن‌هم در طبقات بالایی یک مجتمع پزشکی است. منشی اعلام می‌کند که برای ویزیت تنها پول نقد قبول می‌کند و کسانی که وجه نقد نداشته باشند نمی‌توانند ویزیت شوند. تعداد پزشکانی که در این راسته از بیماران پول نقد طلب می‌کنند، کم نیستند. برخی از آنها کمی خوش انصاف هستند چون در زمان نوبت‌دهی تلفنی میزان وجه نقدی را که بیمار باید به همراه داشته باشد به وی اعلام می‌کنند تا دوباره‌کاری نشود. خودپردازهای منطقه هم همزمان با آغاز فعالیت پزشکان در این مناطق پررونق می‌شوند. در صف این خودپردازها از بیماران دست‌وپاشکسته یا بانوان باردار و مادرانی که نوزادانشان را در آغوش دارند، دیده می‌شوند که برای دریافت پول نقد در صف قرار می‌گیرند و درعین‌حال با یکدیگر درد دل کرده و گاهی ناسزا می‌گویند.

از دخل کسبه به جیب پزشکان

گله و انتقاد از کار نقدی پزشکان در این مناطق از شهر آمل مختص بیماران و همراهان آنان نیست. مغازه‌داران منطقه هم شاکی هستند. یکی از مغازه‌داران روبه‌روی بیمارستان هفده شهریور در گفت‌وگو با ایرنا ضمن گلایه از این رفتار پزشکان، گفت: به علت اینکه دستگاه عابر بانکی که در نزدیکی بیمارستان قرار دارد اغلب اوقات به خاطر استفاده زیاد خراب می‌شود و قادر به پرداخت پول نیست، روزانه ده‌ها نفر به مغازه من مراجعه می‌کنند تا برای پرداخت حق ویزیت پول نقد دریافت کنند. وی بابیان این‌که بیشتر پزشکان حوالی مغازه‌اش ارتوپد هستند، افزود: خیلی از مواقع یک مریض با دست و یا پای‌شکسته مراجعه می‌کند و ما هم دچار عذاب وجدان می‌شویم چون در این شرایط اگر به بیمار یا همراه آن پول ندهیم آنها دچار سرگردانی می‌شوند و اگر پول بدهیم ما باید به‌جای آن پزشک مالیات بپردازیم.

به شبکه بهداشت مربوط نیست

شهروندانی که دچار تجارت سیاه این دسته از پزشکان می‌شوند، چاره‌ای جز تحمل ندارند. بسیاری از آنان نمی‌دانند باید به کجا شکایت ببرند. برخی از آن آن‌هم حوصله چنین کاری را ندارند چون می‌گویند که زمان‌بر و بی‌نتیجه است.

البته در کنار این دلایل، نگرانی از تبعات شکایت و برخورد بعدی پزشک در صورت بیمار شدن و مراجعه را هم ازنظر دورنگه نمی‌داند.

تمام پزشکان باید کارتخوان داشته باشند

سرپرست شبکه بهداشت و درمان شهرستان آمل در تماس ایرنا و اعلام وضعیت بغرنجی که برخی از پزشکان باوجود داشتن کارتخوان برای بیمارانشان با اخذ وجه نقد ایجاد می‌کنند، گفت: بر اساس قانون جدید تمامی پزشکان باید از دستگاه‌های کارتخوان که به پرونده مالیاتی متصل است، استفاده کنند، اما نظارت بر این موضوع از حوزه اختیارات شبکه بهداشت خارج است. پژمان خسروی افزود: به‌طور دقیق مرجع رسیدگی استفاده از دستگاه‌های کارتخوان شبکه بهداشت و درمان نیست و این مسئله از حوزه اختیارات شبکه خارج است و متولیان این امر امور مالیاتی و یا نظام پزشکی هستند. روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی مازندران نیز پاسخ مشابهی می‌دهد و گفت: رسیدگی به مسئله دریافت پول از بیماران توسط برخی از پزشکان باوجود کارتخوان از حوزه وظایف دانشگاه علوم پزشکی خارج است و متولی مسائل این‌چنینی نظام پزشکی است که مستقل از علوم پزشکی فعالیت می‌کند.

شکایتی ثبت‌نشده است

اظهارات رئیس نظام پزشکی آمل نشان می‌دهد که شهروندان باوجود گله و انتقاد و مطرح کردن موضوع در فضای مجازی، اقدامی فراتر انجام نمی‌دهند.

امیربهادری در تماس خبرنگار ایرنا و طرح مشکل شهروندان و سوءاستفاده برخی از پزشکان از بیماری و نیاز بیماران، گفت: ازنظر نظام پزشکی فرار مالیاتی و اجبار مردم به پرداخت پول نقد کاری اشتباه است ولی نظارت در این خصوص بر عهده نظام پزشکی نیست و این مسئله به اختیارات اداره مالیات، تعزیرات و شبکه بهداشت و درمان برمی‌گردد.

وی افزود: طی چند ماه اخیر تفاهمنامه‌ای بین نظام پزشکی و اداره مالیات امضا شد و بروشوری مبنی بر استفاده از کارتخوان در اختیار تمامی مطب‌های پزشکی قرارگرفته است. بهادری بابیان اینکه بیش از ۹۰ درصد پزشکان آملی از کارتخوان استفاده می‌کنند، گفت: نمی‌توان مسئله عدم استفاده از مالیات را به همه پزشکان تعمیم داد. ممکن است دراین‌بین افرادی از قانون تخطی کنند که لازم است این مسئله را مردم گزارش کنند.

وی ادامه داد: باوجوداینکه نظارت بر عهده نظام پزشکی نیست، ولی اگر شکایتی از مردم ثبت شود ما در این خصوص پیگیری خواهیم کرد و به مراجع ذی‌ربط اطلاع خواهیم داد.

بهادری بابیان اینکه تاکنون هیچ شکایتی از سمت مردم در این خصوص به‌نظام پزشکی اعلام‌نشده است، گفت: لازم است مردم دراین‌باره به ما کمک کنند و در صورت مشاهده هرگونه تخلف از قانون در مطب پزشکان، موضوع را به‌نظام پزشکی اطلاع بدهند، هرچند که رسیدگی به مشکلات درمانی در حوزه اختیارات نظام پزشکی نیست ولی ما این آمادگی راداریم که در هر موضوعی که سبب رنجش مردم و ایجاد خلل درروند درمانی شود دخالت و رسیدگی کنیم.

بر اساس قانون جدید تمامی پزشکان باید از دستگاه‌های کارتخوان که به پرونده مالیاتی متصل است، استفاده کنند

سخن پایانی

فرار مالیاتی پنهان پزشکان در مازندران درحالی‌که دولت سیزدهم تلاش دارد تا کشور را از اقتصاد نفتی به سمت اقتصاد مالیاتی سوق دهد و گذشته از آن سال‌هاست که تقریبا تمامی مشاغل بسیار کم درآمدتر نیز خود را مکلف به حیات در بستر نظام اقتصادی مالیاتی کرده‌اند و حتی به‌طور خودخواسته وارد این نظام شده‌اند، بیشتر به چشم می‌آید.

فرار بیش از ۳۰ درصد پزشکان از پرداخت مالیات

گله از فرار مالیاتی برخی از پزشکان تنها مختص بیماران و همراهان آنان نیست. مدیرکل امور مالیاتی مازندران هم بیان اینکه فرار مالیاتی و شگرد عدم استفاده از کارتخوان تنها در صنف پزشکان جامعه خلاصه نمی‌شود، می‌گوید: متاسفانه شیوه‌های فرار مالیاتی درحال‌حاضر در بین صنف‌های مختلف جامعه رایج شده است. علی اکبر حمزه‌ای اضافه کرد: در خصوص صنف پزشکان این مسئله در بین پزشکان عمومی و بیمارستان‌های دولتی دیده نمی‌شود، بلکه بیشتر در بین پزشکان متخصص و فوق تخصص وجود دارد. وی ادامه داد: برآورد ما این است که در جامعه پزشکی بین ۳۰ تا ۳۵ درصد فرار مالیاتی وجود دارد و صنف پزشکی متاسفانه یکی از پنج صنفی است که فرار مالیاتی در بین آنها محسوس است. مدیرکل امور مالیاتی مازندران بابیان اینکه در دولت سیزدهم بر شناسایی مودیان جدید و کاهش فرارهای مالیاتی تاکید شده است، گفت: در ۳ ماهه پاییز امسال ۲۲ هزار و ۲۱۵ مورد فرار مالیاتی در استان شناسایی شد که با اتخاذ تدابیر قانونی بخش زیادی از این موارد به‌عنوان مودیان جدید مالیاتی به چرخه مالیات‌دهندگان در مازندران اضافه‌شده‌اند. حمزه‌ای در مورد گله و انتقاد مردم و راه پیگیری آنان برای شکایت، توضیح داد: مردم نیز می‌توانند با مراجعه به سامانه سازمان مالیاتی فرارهای مالیاتی را گزارش دهند تا این سازمان پیگیری و رسیدگی نماید.

توسعه اشتغال گیلان با فعال‌سازی صنایع‌دستی

استاندار گیلان با تاکید بر اینکه برای ثبت رشت به عنوان شهر جهانی صنایع‌دستی هیچ بن بستی وجود ندارد و همه مسئولان بایستی هر چه سریع تر موانع احتمالی سد راه این اقدام را مرتفع کنند، گفت: ایجاد اشتغال و درآمدزایی خانوارها، برنامه راهبردی دولت سیزدهم با فعالسازی و شکوفایی صنایع‌دستی است.

به گزارش ایلنا، اسدالله عباسی در نشست بررسی راهکارهای ثبت رشت به عنوان شهر جهانی صنایع‌دستی افزود: صنایع‌دستی از مزیت‌ها و ظرفیت‌های گیلان است و مدیران دستگاه‌ها می‌بایست فرصت پیش آمده را قدر بدانند و تا حضور ارزیابان یونسکو در اوایل اسفند امسال به منظور ارزیابی وضعیت رشت برای ثبت به عنوان شهر جهانی صنایع‌دستی مشکلات را رفع کنند و اگر در این راه به مانعی برخورد کردند من شخصا پای کار هستم.

وی با اشاره به نامزد شدن شهر رشت برای ثبت با عنوان شهر جهانی صنایع‌دستی گفت: صنایع‌دستی و هنرهای سنتی نشانگر این است گیلانیان همیشه تاریخ دارای نبوغ، نوآوری و اندیشه بوده‌اند؛ رشت مرکز گیلان است و همه اندوخته‌ها و سرمایه‌های ما در رشت متمرکز است و اینکه این شهر جهانی شود نه یک موضوع ذهنی بلکه کاملا عینی است.

استاندار گیلان با تاکید بر اینکه میراث زندگی زیبای پیشینیان مان می‌بایست حفظ شود، بیان کرد: این میراث می‌بایستی به نسل نو انتقال یابد و فرزندان این سرزمین در جای جای کشور با مفاخر کشور خویش در قالب کتاب‌های درسی آشنا شوند.

عباسی احیا و مرمت ابنیه تاریخی، شناسنامه دار کردن همه شهرهای تاریخی استان گیلان و توجه به تولیدات، محصولات و برندسازی ظرفیت‌ها را ضروری دانست و اظهار کرد: با این اقدام مشاغل خانگی و روستایی افزایش، مهاجرت‌ها معکوس و از حاشیه نشینی جلوگیری شده و با ایجاد اشتغال سطح درآمد نیز افزایش می‌یابد.

وی بابیان اینکه ایجاد بازارچه‌های دائمی صنایع‌دستی بایستی شاخص عملکرد ارزیابی شهرداران استان باشد، تاکید کرد: زمان برای فراهم‌سازی شرایط ثبت رشت به‌عنوان شهر جهانی صنایع‌دستی محدود است؛ مسئولان پای کار باشند و فرصت پیش آمده را قدر بدانند تا با همکاری و هماهنگی و تلاش شبانه روزی افتخار جهانی دیگری برای استان ثبت شود.

مشاور معاون وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی در این جلسه بابیان اینکه رشت کاندیدای ثبت، به عنوان شهر جهانی صنایع‌دستی شده است گفت: اگر این ثبت انجام شود ارزآوری به استان چند برابر خواهد شد.

فرزاد رشیدی بابیان اینکه امروزه بزرگ‌ترین جاذبه‌های گردشگری بر مبنای صنایع‌دستی شکل می‌گیرد افزود: ثبت جهانی قاسم‌آباد رودسر واقع در شرق گیلان به‌عنوان روستای جهانی صنایع‌دستی با محوریت چادرشب بافی، موجب شد صادرات صنایع‌دستی استان در سال ۹۹ تا ۱۴۰۰، پنج برابر شود.

وی ادامه داد: رشت با ثبت جهانی در مسیر اصلی گردشگری قرار می‌گیرد و شهرهایی که ثبت جهانی شده‌اند بازدیدکننده‌های خارجی آنان افزایش، و گردشگری آنها توسعه می‌یابد.

روی خط خبر

کاهش نرخ بیکاری در کرمانشاه

مرکز آمار ایران نرخ بیکاری استان کرمانشاه در پاییز امسال را ۱۲.۹ درصد اعلام کرد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۰.۳ کاهش داشته است. به گزارش مهر، مرکز آمار ایران نرخ بیکاری استان کرمانشاه در پاییز امسال را ۱۲.۹ درصد اعلام کرد که نسبت به پاییز سال گذشته با ۱۳.۲ درصد، سه دهم درصد کاهش یافته است. پاییز امسال متوسط نرخ بیکاری کشور ۸.۲ درصد بوده که بر این اساس نرخ بیکاری استان کرمانشاه ۴.۷ درصد از متوسط کشور بالاتر است.نرخ بیکاری استان کرمانشاه در فصل قبل، یعنی تابستان امسال هم ۱۳.۶ درصد بود.در پاییز امسال استان‌های کردستان با نرخ بیکاری ۱۳.۸ درصد و لرستان با ۱۳.۳ درصد، نرخ بیکاری بالاتری از کرمانشاه داشته‌اند و استان کرمانشاه سومین استان با نرخ بالای بیکاری در کشور بوده است.

اجرای ۴۷۰ کیلومتر از شبکه گازرسانی زابل

وزیر نفت با بیان اینکه از ۵۰۰ کیلومتر شبکه گازرسانی به زابل ۴۷۰ کیلومتر آن اجرا شده است، گفت: به گفته همکارانم در شرکت گاز سیستان و بلوچستان، بیش از چهار هزار علمک در این شهرستان نصب شده است. به گزارش موج، جواد اوجی در حاشیه افتتاح کارخانه قیر در زاهدان با تأکید بر اینکه با تکمیل گازرسانی در استان سیستان و بلوچستان مردم بی‌شک به سوخت نفت سفید نیاز پیدا نخواهند کرد، افزود: درباره چگونگی تأمین نفت سفید و گاز مایع امشب در کارگروهی ویژه در استانداری تصمیم‌گیری خواهد شد. وی با اشاره به مشکلات ناشی از انتقال فرآورده‌های نفتی با نفتکش‌های جاده‌پیما گفت: در نشست کارگروهی ویژه که امشب در استانداری با حضور معاون اول ریاست جمهوری برگزار می‌شود، درباره آغاز عملیات اجرایی احداث خط لوله ۱۷ اینچ انتقال فرآورده نفتی از جنوب استان کرمان به زاهدان با هزینه‌ای بیش از پنج هزار میلیارد تومان، تصمیم‌گیری خواهد شد. وزیر نفت با تاکید بر اینکه یکی از مشکلات اساسی در سیستان و بلوچستان کمبود جایگاه‌های عرضه فرآورده‌های نفتی و سی‌ان‌جی است، اظهار کرد: بر اساس برنامه‌ریزی انجام شده ساخت ۴۰ تا ۵۰ جایگاه عرضه فرآورده نفتی و سی‌ان‌جی در این استان در نشست شامگاه سه‌شنبه استانداری مطرح خواهد شد و در صورت تصویب ازسوی شورای اقتصاد، کمبود استان در این زمینه برطرف می‌شود.

افزایش جذب سرمایه در بنادر کشور

مدیر کل امور اقتصادی و مناطق سازمان بنادر و دریانوردی این سازمان را از صنایع پیشرو در سرمایه‌گذاری عنوان کرد و افزود: باتوجه به افزایش قیمت‌ها امسال به‌صورت تجمیعی بالغ‌بر ۲۱۰ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری در بنادر کشور جذب شده است. حسین یدالهی در حاشیه همایش ارتقاء کیفیت ارائه خدمات بندری به ایرنا گفت: این سرمایه‌گذاری در قالب ۳۵۰ فقره قرارداد در زمینه‌های متعدد در راستای ارتقاء نسل بندی بنادر، انبارش انواع کالا (روغن خوراکی، انواع فرآورده‌های نفتی و کالاهای اساسی) و فعالیت‌های ارزش افزوده و تولیدی انجام شد تا فضای مناسبی را در بنادر کشور تجربه کنیم. وی برخورد سازمان بنادر و دریانوردی را در مورد سرمایه‌گذاری در بنادر تجاری و گردشگری مجتمع بندری انزلی و چمخاله وظیفه محور دانست و اظهار کرد: در راستای وظایفی که دولت به عهده وزارت خانه‌ها گذاشته فازهای توسعه‌ای در این زمینه برنامه‌ریزی‌شده و همکاری‌های مناسبی بین دستگاه‌ها شکل گرفته است. مدیرکل امور اقتصادی و مناطق سازمان بنادر و دریانوردی اضافه کرد: بندرانزلی به لحاظ فضای عملیاتی و توسعه حمل‌ونقل دریایی و بندری از بنادر پیشرو در کشور است و طی سال‌های اخیر در راستای هم‌افزایی با نهادها فضای گردشگری بندرانزلی و چمخاله، سرمایه‌گذاری قابل توجهی در این بنادر شکل گرفت که تلاش می‌شود از فضاهای موجود برای ارتقای این بنادر استفاده شود. یدالهی تاکید کرد: شرکت سرمایه‌گذار در این بنادر مذاکرات نهایی را انجام داده و امیدواریم طی ماه‌های آتی بتوانیم قرارداد گردشگری با نگاه دریا محور را شکل دهیم. مجتمع بندری انزلی نیز متناسب با تغییرات استراتژیکی و تغییر رویکرد زیرساخت‌هایی با نگاه سرمایه‌گذاری بلندمدت ایجاد کرد.

تلاش بنادر طی دهه اخیر احداث سیلوهای مناسب توسط بخش خصوصی برای غلات بود که در بندرانزلی شاهد تحقق این موضوع هستیم.

یکشنبه
۹ بهمن ۱۴۰۱- ۷ رجب ۱۴۴۴ - ۲۹ ژانویه ۲۰۲۳- شماره ۲۲۵۶-پیاپی ۳۵۷۴

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

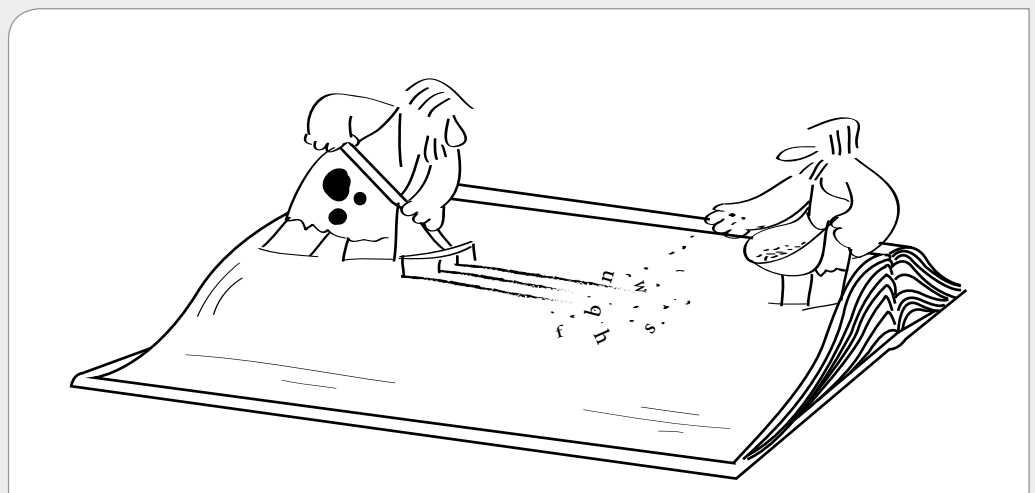
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: (داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

یادداشت

بودجه ۱۴۰۲ در یک نگاه

فرداد امیراسکندری
کارشناس اقتصاد

بودجه کل کشور در سال ۱۴۰۲ در لایحه دولت بالغبر ۵۲ میلیون و ۶۱۶ هزار و ۹۶۵ میلیارد ریال و به‌عبارت‌دیگر حدود ۵ هزار و ۲۶۱ همت می‌باشد. این بخش از بودجه عمومی دولت یعنی مصارف شرکت‌ها و موسسات و بانک‌های دولتی عمدتاً از محل درآمدهای خود آنها یا به اشکال دیگر همچون تسهیلات تأمین می‌شود و بار مالی مضاعفی بر بودجه عمومی کشور نیست مگر در برخی شرکت‌های زیان‌ده که معمولاً هم در جریان بررسی بودجه آنها در سازمان برنامه و بودجه، کمتر پیش می‌آید که بودجه شرکتی با زیان بسته شود. در جداول پیوست لایحه بودجه امسال اعتبارات هزینه‌ای این دستگاه‌ها ده هزار میلیارد تومان است که نسبت به دیگر منابع آنها یعنی ۳۰۰۰ هزار میلیارد تومان مبلغ ناچیزی است.

به عبارتی با فرض تحقق این حجم از درآمدهای مالیاتی و سایر حقوق و درآمدهای متفرقه دولتی از منابع پایدار، دولت تا تامین تمامی مصارف هزینه‌ای خود با ۴۷۶ هزار میلیارد تومان و تا تأمین تمامی منابع بودجه اعم از هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به ۱۱۸۶ هزار میلیارد تومان منابع دیگر نیاز دارد.

برای جبران این کسری، ۶۰۳ هزار میلیارد تومان منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی، ۱۰۸ هزار میلیارد تومان منابع حاصل از فروش و واگذاری اموال منقول و غیر منقول، ۲۹۴ هزار میلیارد تومان واگذاری دارایی‌های مالی و باقی از محل درآمدهای اختصاصی دولت در بودجه پیش‌بینی شده است. منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های مالی عمدتا شامل ۱۸۵ هزار میلیارد تومان منابع حاصل آر فروش و واگذاری انواع اوراق مالی و اسلامی و ۱۰۶ هزار میلیارد تومان منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی است.

۸۲۶ هزار میلیارد تومان درآمدهای مالیاتی دولت برای سال ۱۴۰۲ شامل ۲۹۶ هزار میلیارد تومان مالیات اشخاص حقوقی، ۱۲۲ هزار میلیارد تومان مالیات بر درآمدها و ۱۳۰ هزار میلیارد تومان مالیات بر واردات شامل انواع حقوق ورودی و ۲۵۳ هزار میلیارد تومان مالیات بر کالاها و خدمات است که ۱۶۰ هزار میلیارد تومان از آن مالیات بر ارزش افزوده است. از ۲۹۶ هزار میلیارد تومان مالیات اشخاص حقوقی ۲۵۸ هزار میلیارد تومان آن مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی و ۲۰ هزار میلیارد تومان مالیات عملکرد شرکت‌های دولتی است. در بودجه ۱۴۰۲ مالیات اشخاص حقوقی نسبت به سال قبل ۱۲۰ درصد رشد دارد. حدود ۸۰ هزار میلیارد تومان از مالیات بر درآمدها، مالیات بر درآمد حقوق کارکنان بخش‌های دولتی و خصوصی است.

آینه تمام نمای ناکارآمدی شرکت‌های دولتی

در ارتباط با ارقام بودجه‌ای نکاتی چند حائز توجه است. سهم حقوق و مزایای کارکنان دولت از بودجه عمومی ۴۰۵ هزار میلیارد تومان و امور رفاه اجتماعی ۵۴۳ هزار میلیارد تومان است. رفاه اجتماعی عمدتاً شامل بیمه‌های اجتماعی و کمک به صندوق‌های بازنشستگی (حدود ۴۰۰ هزار میلیارد تومان) است. اگر صندوق‌های بازنشستگی حق بیمه‌های برداشتی از حقوق ومزایای بازنشستگان امروز را در دوران اشتغال آنها به‌درستی سرمایه‌گذاری می‌کردند و منابع درست مدیریت می‌شد امروز نیازی نبود که ۲۸ درصد از هزینه‌های جاری دولت صرف حقوق بازنشستگی شود. اما در ارتباط با مالیات گفتنی است که رقم مالیات از ۵۶۱ هزار میلیارد تومان در بودجه سال ۱۴۰۱ به ۸۳۸ هزار میلیارد تومان در بودجه سال ۱۴۰۲ رسیده است که ۴۹ درصد رشد را نشان می‌دهد. این در حالی است که از ۵۶۱ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی پیش‌بینی شده برای سال ۱۴۰۱، تا پایان آذر ۳۴۹ هزار میلیارد تومان محقق شده که ۶۲ درصد از رقم پیش‌بینی شده برای کل سال را پوشش می‌دهد و اگر متوسط وصولی نه‌ماهه، ملاک ایام باقی‌مانده تا پایان سال شود، رقم تحقق‌یافته نهایی ۱۰۰ هزار میلیارد تومان یعنی ۱۸ درصد کمتر از پیش‌بینی بودجه خواهد بود. درآمد مالیات عملکرد شرکت‌های دولتی در حالی ۲۰ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که قریب به ۳.۰۰۰ هزار میلیارد تومان (سه هزار همت) از بودجه کل کشور یعنی ۶۰ درصد آن متعلق به شرکت‌ها مؤسسات و بانک‌های دولتی است. این شرکت‌ها و مؤسسات دولتی عموماً درآمد و هزینه‌ای هستند، درآمد قطعی این دستگاه‌ها طبق جدول شماره ۱۱ پیوست بودجه حدود ۲.۸۰۰ هزار میلیارد تومان است. آنگونه که از همان جدول شماره ۱۱ برمی‌آید، کل سود ویژه شرکت‌ها، مؤسسات و بانک‌های دولت حدود ۳۶ هزار میلیارد تومان می‌شود، یعنی نسبت سود به فروش یا درآمد، شرکت‌ها، مؤسسات و بانک‌های دولتی خیلی اندک و کمی بیش از یک درصد است (۱.۲۸ درصد). حال ارزش دارایی‌های آنها مطمئناً چندین برابر رقم درآمدی آنها است. که در این صورت نسبت بازده دارایی‌های این مجموعه‌ها هم بسیار ناچیز است. لذا هرچند هزینه‌های شرکت‌ها، مؤسسات و بانک‌های دولتی به بودجه دولت تحمیل نمی‌شود و از مجموع ۳.۰۹۷ هزار میلیارد تومان بودجه آنها تنها ۱۰ هزار میلیارد تومان آن اعتبارات هزینه‌ای است و عموما خودگردان هستند، اما بخش زیادی از اموال و دارایی‌های عمومی در این دستگاه‌ها متمرکز شده بدون اینکه بازده‌ای داشته باشند و اگر درست مدیریت می‌شدند سود عملکردی و درآمد مالیاتی آنها می‌توانست کمک مؤثری به بودجه عمومی دولت باشد، نه اینکه در ازای این همه دارایی و ۲۸۰۰ هزار میلیارد تومان درآمد تنها ۳۶ هزار میلیارد تومان سود پرداخت کنند و تازه ده هزار میلیارد تومان هم کمک دولتی دریافت کنند.

برخی ریسک‌ها در ارقام بودجه عمومی

به طوری که گفته شد بودجه عمومی دولت در بخش درآمدی ۱۱۸۶ هزار میلیارد تومان کسری دارد که قرار است این مبلغ از محل فروش نفت و سایر دارایی‌ها تأمین شود. در حالی ۶۰۳ هزار میلیارد تومان در آمد نفتی در بودجه پیش‌بینی شده است که تمامی درآمد نفتی قرار نیست در اختیار دولت قرار باشد و ۴۰ درصد آن متعلق به صندوق توسعه ملی و ۱۴.۵ درصد آن متعلق به شرکت ملی نفت است. به عبارتی درآمد نفتی در سال آتی باید به گونه‌ای باشد که خالص سهم دولت ۶۰۳ هزار میلیارد تومان باشد. از طرفی تحقق ۸۲۶ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی با افزایش ۴۹ درصدی نسبت به امسال آن هم در صورت تداوم شرایط رکودی حاکم بر کسب‌وکار می‌تواند تؤام با تردید باشد. اما در سمت هزینه‌ای بنا به شرایط تورمی چه‌بسا ارقام عملکردی بیش از آن چیزی باشد که در بودجه پیش‌بینی شده است.

فروش اوراق مالی دولت به مبلغ ۱۸۵ هزار میلیارد تومان و شرکت‌های دولتی به ارزش ۱۰۶ هزار میلیارد تومان نیز از نکاتی است که در شرایط رکودی حاضر، تحقق آن جای تأمل دارد. مجموعه این عوامل یعنی هزینه‌های مازاد بر پیش‌بینی و منابع کمتر از سطوح برآوردی، احتمال کسری و ناترازی بودجه سال ۱۴۰۲ را در عمل تقویت می‌کند.

البته اقتصاد ایران همچنان دارای ظرفیت‌های اقتصادی لازم است و به شرط رفع تحریم‌ها و با توجه به افزایش نرخ ارز دولت قادر است تنها با ۵۰ میلیارد دلار درآمد نفتی و با نصف مبلغ مالیاتی فعلی تمامی منابع بودجه‌ای اعم از جاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را تأمین نماید و با ۱۰۰ میلیارد دلار صادرات نفت حتی سهم صندوق توسعه ملی و شرکت نفت را هم کامل پرداخت نماید.

زیر ذره‌بین

سهم محیط‌زیست از بودجه ۱۴۰۲

کم‌آبی، آلودگی‌هوا و فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل عمومی، احتمالا مهم‌ترین بحران‌های محیط‌زیستی کشورند که انتظار می‌رود برای گذر از آنها منابع و هزینه‌هایی در بودجه سالانه دولت اختصاص پیدا کند. اما بودجه‌ای که امسال به سازمان حفاظت محیط‌زیست و دیگر دستگاه‌های متولی در حوزه حمایت از سرزمین اختصاص داده شده، باوجود افزایشی بودن اعداد کلی آن نسبت به سال گذشته، تغییر چندانی در توجه دولت سیزدهم به حوزه محیط زیست را نشان نمی‌دهد. بودجه سازمان محیط‌زیست درنهایت با رشد حدودا هزار و ۵۰۰میلیارد تومانی نسبت به سال گذشته به عدد سه هزار و ۷۱۳ میلیارد تومان رسیده است، در سالی که چشم‌انداز نرخ تورم حاکی از تورم حدودا ۴۹ درصدی در کشور است. دولت برای اجرای ماده ۲۱ قانون پسماند در سال آینده ۹۰۰میلیون ریال (۹۰میلیون تومان) اعتبار هزینه‌ای و ۹۰۰میلیون ریال تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بودجه به سازمان محیط‌زیست اختصاص داده است، درست همانند رقم تخصیص داده شده در سال ۱۴۰۱. براساس ماده ۲۱ قانون مدیریت پسماند، باید درآمد حاصل از جرائم این قانون به‌حساب خزانه‌داری کل کشور واریز و همه‌ساله معادل وجوه واریزی در اختیار دستگاه‌هایی که در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهند شد، قرار گیرد تا صرف آموزش، فرهنگ‌سازی، اطلاع‌رسانی و رفع آلودگی ناشی از پسماندها، حفاظت از محیط‌زیست و تامین امکانات لازم برای اجرای این قانون شود. در بودجه سال آینده برای اجرای طرح LEZ یا طرح کاهش آلودگی هوا ۸۱میلیارد تومان بودجه در بخش تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در نظر گرفته شده که درست مانند رقم اختصاص داده شده در بودجه سال ۱۴۰۱ است. بودجه در نظر گرفته شده برای اجرای قانون هوای‌پاک ۱۶۰میلیارد تومان است درحالی‌که این رقم در سال گذشته ۳۲۰میلیارد تومان بوده است. از دیگر نقاط بحث برانگیز بودجه سال ۱۴۰۲، اختصاص بودجه به ۴۱۱ پروژه فاقد ارزیابی اثرات محیط‌زیستی است که در لایحه سال ۱۴۰۱ گنجانده شده بود و با پیگیری علی سلاجقه، رئیس سازمان محیط‌زیست از بودجه حذف شد. سلاجقه که سال گذشته ابتدا موضوع را از سازمان برنامه و بودجه دنبال کرده بود و پاسخ مناسبی از آن دریافت نکرده بود، کار را به مجلس کشاند و با ورود کمیسیون اصل ۹۰ مجلس، بودجه این ۴۱۱ پروژه حذف شد. ارقامی که در امسال نیز در بودجه اختصاص داده شده بود، برای اجرای وظایف سازمان محیط‌زیست کافی نبود، چه برسد به سال آینده! البته که محیط‌زیست دستگاه اجرایی نیست و بودجه‌ای که به آن اختصاص پیدا می‌کند برای انجام وظایف نظارتی و حاکمیتی است و طبیعتا بودجه‌های خیلی کلان مدنظر ما نیست، اما در بخش وظایف نظارتی نیز بودجه‌ای که به این سازمان اختصاص داده می‌شود کافی نیست. بودجه سال ۱۴۰۱ محیط زیست ایران حدود دو هزار و ۱۵۷میلیارد تومان بوده که به ۳هزار و ۷۰۰میلیارد تومان در سال ۱۴۰۲ رسیده که این عدد نیز با محاسبه نرخ ارز و تورم سالانه، خیلی تفاوت چندانی در مقایسه با سال قبل نداشته است. اما در کشورهای دیگر برای مثال بودجه آژانس حفاظت از محیط‌زیست امریکا در سال ۲۰۲۰، حدودا ۹میلیارد دلار بوده و این عدد در سال ۲۰۲۳ به حدود ۱۲میلیارد دلار خواهد رسید و رشد ۳۰درصدی داشته است. اگر این بودجه را به‌ازای هر نفر از اعضای جامعه تقسیم کنیم تا ببینیم دولت‌ها چه بودجه‌ای در اختیار سازمان‌های حفاظت از محیط‌زیست خود قرار دادند، در کشور ما به‌ازای هر نفر در سال ۱۴۰۲ حدودا یک‌دلار است و به‌ازای هر کیلومتر مربع از مساحت سرزمینی این بودجه حدودا ۵۵دلار خواهد بود.

از فضای مجازی

روسیه و قتل‌های سیاسی

سودابه قیصری: روسیه مجازات اعدام ندارد ولی قتل‌های سیاسی خبرنگاران و مخالفان کرملین لیستی طولانی دارد. قتل‌هایی که به شکل مسمومیت، افتادن از ارتفاع، مرگ در استخر، مرگ با رادیو اکتیو، قتل با چاقو، کتک‌زدن تا حد مرگ یا ترور با شلیک گلوله، پاکسازی مورد نیاز پوتین و کرملین را انجام می‌دهند و قاتلان یا پیدا نمی‌شوند یا هرگز مجازات نمی‌شوند. فهرست قتل‌های سال ۲۰۲۲ عجیب‌ترین قتل‌ها را شامل می‌شود زیرا غالب مقتولان میلیاردرها و الیگارش‌های روسیه‌اند؛ کسانی که تا دیروز دوست و رفیق پوتین بودند و در زمانی خاص به دلیل مخالفتی ساده یا تسلیم نکردن دارایی خود به رفیق پوتین، به دشمن تبدیل شدند. در یک بازه زمانی تعداد مرگ‌های الیگارش‌ها، ثروتمندان و مسئولان رده‌بالای روسیه آن‌قدر زیاد بوده که در ویکی‌پدیا صفحه‌ای برای آنان باز شده است: در اینجا به‌طور خلاصه به برخی از قتل‌های پوتین در سال گذشته می‌پردازیم:

۱- لئونید شولمان، رئیس حمل‌ونقل شرکت گازپروم، ۳۰ ژانویه ۲۰۲۲، ۶۰ ساله که با مچ‌های بریده شده در استخری پر از خون در دهکده لنینسکوی پیدا شد.

۲- الکساندر تایلاکف، سهام‌دار و مدیر امنیت گازپروم، ۲۵ فوریه ۲۰۲۲، ۶۱ ساله که جسدش به صورت حلق‌آویز با طناب پیدا شد.

۳- میخائیل واتفورد، تاجر نفت و گاز و الیگارش زاده‌ی اوکراین، ۲۸ فوریه ۲۰۲۲، محل مرگ غرب لندن، علت مرگ نامعلوم.

۴- واسیلی ملنیکف، مدیرعامل و مالک شرکت مداستورم، ۲۳ مارس ۲۰۲۲، جسد او، همسرش و دو فرزند خردسالش که با ضربات چاقو شرحه‌شرحه شده بودند در آپارتمانشان پیدا شد.

۵- سرگی پراتسنیا، معاون مدیرکل نواتک، ۱۹ آوریل ۲۰۲۲، ۵۵ ساله، جسد او-حلق‌آویز-، همسر و دخترش در ویلایی در اسپانیا پیدا شد.

۶- الکساندر سابوتین، عضو هیات مدیره لوک‌اویل، ۸ مه ۲۰۲۲، ۴۳ ساله، علت مرگ درمان با سم وزغ پس از خماری شدید در اثر مصرف الکل

۷- یوری ورونف، مدیرعامل کشتیرانی آسترا زیرمجموعه گازپروم، ۴ ژوئیه ۲۰۲۲، ۶۱ ساله، جسد او شناور در استخر ویلایش در حونه سنت‌پترزبورگ با گلوله‌ای در سر پیدا شد.

۸- دن راپاپورت، تاجر لتونی‌الاصل منتقد سرسخت پوتین، ۱۴ اوت ۲۰۲۲، ۵۳ ساله، علت مرگ سقوط از ساختمان مسکونی

۹- راویل ماگانف، رئیس لوک‌اویل، ۱ سپتامبر ۲۰۲۲، ۶۷ ساله، علت مرگ سقوط از پنجره‌ی بیمارستان.

۱۰- آناتولی جراشچینکا، رئیس سابق موسسه هوانوردی مسکو، ۲۱ سپتامبر ۲۰۲۲، ۷۳ ساله، علت مرگ: تصادف

۱۱- نیکلای ماشگن، کارآفرین کریپتوکارنسی و یکی از موسسان (Maker DAO) ۲۸ سپتامبر ۲۰۲۲، چهار ساعت پس از اینکه در توییتی خبر داد که به قتل تهدید شده، جسدش در امواج ساحل پورتوریکو پیدا شد. او لباس بر تن داشت و کیف پولش در جیبش پیدا شد.

۱۲- گریگوری-گریشا- کاشنف، مدیر هنری کمپانی آی‌تی (Agima)، مخالف جنگ در اوکراین، ۷ دسامبر ۲۰۲۲، ۴۱ ساله، علت مرگ سقوط از بالکن درست هنگامی‌که پلیس به آپارتمانش حمله کرده بود.

۱۳- دمیتری زلنف، یکی از مالکان شرکت ساختمان‌سازی (Don-Story) ۹ دسامبر ۲۰۲۲، علت مرگ: سقوط از پله‌ها در فرانسه

۱۴- الکساندر بازاکف، مدیرکل (Admiralty Shipyards) متخصص در ساخت زیردریایی‌های غیراتمی، ۲۴ دسامبر ۲۰۲۲، مرگ ناگهانی، علت اعلام نشد.

۱۵- الکسی ماسلُف، فرمانده سابق نیروی زمینی ارتش روسیه، نماینده سابق ارتش روسیه در ناتو، ۲۵ دسامبر ۲۰۲۲، مرگ ناگهانی.

۱۶- پاول آنتونُف، نماینده دوما روسیه و سلطان سوسیس روسیه، ۲۴ دسامبر ۲۰۲۲، ۶۵ ساله، پس از سقوط از طبقه سوم هتلی لوکس در هند جان باخت. پلیس جسد این الیگارش روس منتقد جنگ در اوکراین را که قبلا در لیست فوربس قرار داشت، روز شنبه ۲۴ دسامبر جلوی هتل محل اقامتش پیدا کرد. دو روز پیش از آن نیز همکار او در هنگام سفرشان به هندوستانه دلیل سکته قلبی درگذشته بود!

از فضای مجازی

صعود دلار و زندگی سیزیف‌وار

مهدی تدینی- کارشناس اقتصاد: این هم از دلاری که ادعا می‌کردند به سادگی قابل مهار است و دیدیم که به سادگی قابل طغیان است! این بی‌ارزش شدن دائمی ریال که خود را در تورم و صعود دلار نشان می‌دهد زندگی بخش بزرگی از ایرانیان را به ماروپله‌ای فرساینده و نابودکننده تبدیل کرده است. محکوم شده‌ایم به سرنوشت سیزیف... در اساطیر یونان، سیزیف که بسیار ادعای هوشمندی داشت با زئوس، خدای خدایان، درافتاد. ابتدا چند باری از عقوبت گریخت، اما در نهایت محکوم شد به اینکه تا ابد سنگ بزرگی را بر دوش گیرد به قله برد و تا به قله می‌رسید سنگ غلت‌زنان به قعر دره سقوط می‌کرد. هم‌اینک که این سطرها را می‌نویسم و هر زمان آن را بخوانید، سیزیف سنگ‌بردوش نفس‌زنان به سوی قله می‌رود و می‌داند تا پا بر قله بگذارد سنگ به دامنه سقوط خواهد کرد. این همان بلایی است که وضع اقتصادی سر ما آورده است. زندگی سیزیف‌وار. قصه از دویدن و نرسیدن هم درناک‌تر است و دیگر حکایت ما شده دویدن و دورتر شدن. فاصله شهروندانِ زحمتکش با داشته‌های ساده زندگی کمتر که نمی‌شود، بیشتر و بیشتر هم می‌شود. چیزهایی تبدیل به حسرت می‌شود که دست‌یابی به آنها باید جزء مسائل پیش‌پاافتاده زندگی باشد. برنامه‌ریزی‌ها دائم بیهوده می‌شود مانند همان سنگ که دوباره از قله سقوط می‌کند و برداشتن هر گام پیش از رسیدن به هدف پوچ می‌شود. اما مسئله فقط این نیست که کسی ماشین و خانه نمی‌تواند بخرد یا تبدیل به احسن کند، بلکه قضیه از کار افتادن موتور اقتصاد است. برای درآمدزایی هر کس باید تخصصی یا حرفه‌ای پیشه کند و بعد ابزارهای لازم را تهیه کند. روزبه‌روز شهروندان بیشتری دقیقا از تهیه همین ابزارهای تولید عاجز می‌شوند؛ حال این ابزار دوربین و لپتاپ و سیستم خاصی باشد، یا مغازه و دستگاه و ادوات. عمر، این ارزشمندترین سرمایه یک فرد، می‌گذرد و فرصت نمی‌کند در دهه‌های طلایی عمرش انباشت سرمایه داشته باشد تا بر مبنای آن بر میزان زایایی و درآمدزایی خود بیفزاید تا هم اولیات زندگی را تامین کند و هم به یک عنصر اقتصادی پویا تبدیل شود. آن انباشت ضروری سرمایه در کاهش ارزش ریال (همان صعود دلار و تورم) می‌سوزد: همان زحمات، دویدن‌ها، چانه زدن‌ها، طرح‌ها، عرق ریختن‌ها... به همین سادگی دود می‌شود! صعود دوباره دلار یعنی پیش چشم ما سنگی که به قله برده بودیم به دره سقوط می‌کند. هر چه تقلا می‌کنیم در باتلاق سیزیف‌شدگی بیشتر فرو می‌رویم... مگر چند بار می‌توان زندگی کرد که آن یک بار هم سیزیف‌وار باشد؟ ما شایسته زندگی بهتری بودیم.

نظرگاه

بحران گفت‌وگو

قربانعلی تنگ‌شیر- مدرس دانشگاه: حرف زدن، بحث، مجادله، منازعه، مذاکره، مناظره، همه مفاهیمی هستند که با یک اسم واحد یعنی گفت‌وگو از آنها یاد می‌کنیم. فقدان گفت‌وگو در سیاست بین‌المللی، سیاست داخلی، اجتماع، محیط کار و... کاملا مشهود است. برای سالم کردن ارتباطات سیاسی، اجتماعی و حتی جهانی باید در ابتدا بتوانیم ارتباطات فردی و خصوصی و ارتباطات خانوادگی را بیاموزیم. ارتباطی که یک سر آن گفت‌وگو است و سر دیگر خشونت‌ورزی؛ بنابراین چگونه گفت‌وگو کردن از اهمیت بالایی برخوردار است. به دلیل همین اهمیت در سال ۷۷ مرکز جهانی گفت‌وگو در ایران تاسیس شد تا راه‌های گفت‌وگوی صحیح و غیر صحیح را آموزش دهد. در عصر دانش زندگی می‌کنیم. در این دوران دانستن فضیلتی بزرگ است. در چنین روزگاری شرط اول دانایی، فروتنی است. گفت‌وگوی خوب و مفید، گفت‌وگویی است که برای هر دو طرف نتیجه برد-برد داشته باشد. برای دستیابی به این نتیجه باید هم بگوییم هم بشنویم. باید اختلافات را حل کنیم و جایگاه خود را در جامعه بهبود بخشیم. نردبان رشد یکدیگر در جامعه شویم و همدیگر را درک کنیم. همیشه در خانواده و جامعه کنار یکدیگر باشیم و برای یکدیگر وقت بگذاریم. باید تلاش کرد فرهنگ گفت‌وگو به‌عنوان بهترین راه رفع خشونت و ناسازگاری در جامعه معرفی شود. در شرایط فعلی همه ناچاریم حرف‌های همدیگر را بشنویم و بپذیریم که همه ممکن است اشتباه کنند. راز ماندگاری انسان‌ها در تحمل و تاب‌آوری است و دولت‌ها در جوامع انسانی باید تاب‌آوری جامعه را پاسخ دهند و قدر انسان‌های شکیبا و پرغرور را بدانند. این روزها در شرایط «بحران گفت‌وگو» قرار گرفته‌ایم.